

REPUBLIKA HRVATSKA
PRIMORSKO-GORANSKA ŽUPANIJA
OPĆINA JELENJE

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU OPĆINE JELENJE za razdoblje od 2015. do 2018.

NACRT IZVJEŠĆA

Rijeka, 2019. godina

Elaborat:

IZVJEŠĆE O STANJU U PROSTORU OPĆINE JELENJE
za razdoblje od 2015. do 2018. godine

Naručitelj:

OPĆINA JELENJE

Načelnik:

Robert Marčelja

Osnova za izradu:

Zakon o prostornom uređenju (NN 153/13, 65/17, 114/18)
Pravilnik o sadržaju i obveznim prostornim pokazateljima izvješća o stanju u prostoru
(NN 48/14 i 19/15)

Izrada:

JU ZAVOD ZA PROSTORNO UREĐENJE PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE

Ravnatelj JU Zavod za prostorno uređenje Primorsko-goranske županije:

Adam Butigan, mag. ing. geod.

Odgovorni voditelj:

Gordana Uroda, dipl. ing. arh.

Radni tim:**JU Zavod za prostorno uređenje Primorsko-goranske županije**

Dado Jakupović, mag. geogr.

Zvonimir Jelušić, dipl. ing. aedif.

Vedrana Petrović, mag. oec. spec.

Gordana Uroda, dipl. ing. arh.

Vanjski suradnici:

PLANIUM d.o. o – Lili Bračun, dipl. ing. arh.

RiEKO LAB d.o.o. - Mr. sc. Višnja Hinić, dipl. ing. biokem.

Vrijeme izrade:

veljača 2019. - rujan 2019. godine

SADRŽAJ:

I. POLAZIŠTA	4
1.1. Ciljevi izrade	4
1.2. Zakonodavno institucionalni okvir	4
1.3. Osnovna prostorna obilježja općine Jelenje	5
1.4. Općina Jelenje u okviru prostornoga uređenja Županije	9
1.5. Usklađenost PPU Općine Jelenje s prostornim planom Primorsko-goranske županije i Zakonom o prostornom uređenju.....	9
1.5.1. Obveze iz Prostornog plana Primorsko-goranske županije	9
II. ANALIZA I OCJENA STANJA I TRENDOVA PROSTORNOG RAZVOJA	19
2.1. Prostorna struktura korištenja i namjene površina Općine Jelenje.....	19
2.1.1. Površine za građenje	21
2.1.2. Prirodna područja.....	33
2.2. Sustav naselja i stanovništvo	34
2.2.1. Sustav naselja	34
2.2.2. Stanovništvo	37
2.3. Društvene djelatnosti	43
2.4. Gospodarske djelatnosti	46
2.5. Opremljenost prostora infrastrukturom	66
2.5.1. Cestovna infrastruktura.....	66
2.5.2. Telekomunikacijska infrastruktura.....	70
2.5.3. Opskrba električnom energijom i plinom.....	71
2.5.4. Vodoopskrba i odvodnja	73
2.5.5. Ostala komunalna infrastruktura	74
2.5. Postupanje s otpadom.....	75
2.6. Zaštita i korištenje dijelova prostora od posebnog značaja.....	78
2.6.1. Zaštita prirodnih vrijednosti	78

2.6.2.	Zaštita krajobraza i kulturne baštine.....	80
2.6.3.	Zaštita i očuvanje okoliša.....	83
2.6.3.1.	Zaštita zraka	83
2.6.3.2.	Zaštita voda	85
2.6.3.3.	Zaštita tla od onečišćenja.....	92
2.6.4.	Zaštita od prirodnih i tehničko tehnoloških opasnosti.....	94
2.6.5.	Prirodne katastrofe i velike nesreće	94
2.6.6.	Tehničko-tehnološke katastrofe i velike nesreće.....	99
2.7.	Obvezni prostorni pokazatelji.....	100
III.	ANALIZA PROVEDBE PROSTORNIH PLANOVA I DRUGIH DOKUMENATA	104
3.1.	Izrada prostornih planova	104
3.2.	Praćenje stanja u prostoru	106
3.3.	Provedba prostornih planova	108
3.4.	Provedba drugih dokumenata koji utječu na prostor.....	111
3.5.	Provođenje zaključaka, smjernica, prijedloga za unaprjeđenje, preporuka, aktivnosti odnosno mjera iz prethodnog izvješća o stanju u prostoru.....	113
IV.	PREPORUKE ZA UNAPRJEĐENJE ODRŽIVOG RAZVOJA U PROSTORU S PRIJEDLOGOM PRIORITETNIH AKTIVNOSTI.....	114
4.1.	Potrebe, mogućnosti i ograničenja daljnjeg održivog razvoja u prostoru Općine Jelenje obzirom na okolnosti, sektorska opterećenja i izazove	114
4.2.	Ocjena potrebe izrade novih i/ili izmjene i dopune postojećih prostornih planova na razini Općine Jelenje	118
4.3.	Preporuke mjera i aktivnosti za unaprjeđenje prostornog razvoja.....	120
V.	IZVORI PODATAKA	122
	POPIS SLIKA	125
	POPIS TABLICA.....	126
	POPIS GRAFIKONA	128

I. POLAZIŠTA

Izvešće o stanju u prostoru Općine Jelenje za razdoblje od 2015. do 2018. godine (u daljnjem tekstu: Izvešće) je osnovni dokument kojim se prati stanje u prostoru i prostorni razvoj Općine Jelenje.

Izvešće daje uvid u stanje korištenja prostora, kroz analizu stanja strukture postojećeg korištenja prostora, gospodarskog i demografskog stanja, opremljenosti prostora infrastrukturom i zaštite značajnih prostora, te ocjenjuje učinkovitost gospodarenja prostorom kroz analizu trendova prostornog razvoja i provedbe planskih mjera prostornog uređenja. Izvešćem se identificiraju problemi u prostoru i upravljanju prostorom i daju preporuke za unapređenje prostornog razvoja.

Općina Jelenje donijela je zadnje Izvešće o stanju u prostoru Općine Jelenje 30. srpnja 2002. godine (SN PGŽ 17/02) temeljem tada važećeg Zakona o prostornom uređenju (NN 30/94, 68/98, 61/00-pročišćeni tekst).

1.1. Ciljevi izrade

Osnovni cilj izrade Izvešća je analiza i ocjena postojećeg stanja u prostoru, predložanje mogućih pravaca prostornog razvoja Općine Jelenje i davanje smjernica za izradu, odnosno izmjenu i dopunu prostorno-planske dokumentacije.

1.2. Zakonodavno institucionalni okvir

Obveza izrade izvješća o stanju u prostoru za jedinice lokalne samouprave propisana je člankom 39. Zakona o prostornom uređenju (NN 153/13, 65/17 i 114/18), a izrađuje se za četverogodišnje razdoblje. Izvešće se izrađuje u odnosu na prethodno izvješće o stanju u prostoru općine te u odnosu na županijski prostorni plan, druge strateške, razvojne, planske i programske dokumente i pokazatelje niže razine koji su od utjecaja na održiv razvoj u prostoru.

Izvešće o stanju u prostoru razmatra predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave, kao četverogodišnji dokument praćenja stanja u prostoru na lokalnoj razini.

Člankom 41. stavkom 1. Zakona o prostornom uređenju propisano je da se izvješće objavljuje se u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave.

Oblik i sadržaj Izvešća regulirani su Pravilnikom o sadržaju i obveznim prostornim pokazateljima izvješća o stanju u prostoru (NN 48/14, 19/15).

1.3. Osnovna prostorna obilježja općine Jelenje

Područje Općine Jelenje nalazi se u sjeverozapadnom dijelu priobalnog prostora Primorsko-goranske županije. Pripada skupini jedinica lokalne samouprave koje se svojim položajem nalaze na prostoru dodira Priobalja i Gorskog Kotara. Općina Jelenje graniči sa 5 susjednih jedinica lokalne samouprave: Općinom Čavle, Općinom Klana, Općinom Viškovo, Gradom Čabrom i Gradom Rijekom. U sastav Općine Jelenje ulaze naselja : Baštijani, Brnelići, Drastin, Dražice, Jelenje, Kukuljani, Lopača, Lubarska, Lukeži, Martinovo Selo, Milaši, Podhum, Podkilavac, Ratulje, Trnovica, Valići, Zoretići.

Uzimajući u obzir prirodno-geografsku homogenost prostornih obilježja, Općina Jelenje pripada Grobinštini (Grobniščini, čak.), deagrariziranoj zaobalnoj zoni otvorenoj novijim procesima periurbanog širenja riječke aglomeracije. Prostor Grobničkog polja, osim agrarnog iskorištavanja, valoriziran je u prošlosti izgradnjom prometnice Lujzijane, a danas je u funkciji autocestovnog rješenja riječkog prometnog pravca. Navedene prometnice nalaze se administrativno izvan, ali u neposrednoj blizini teritorija Općine Jelenje, no funkcionalno su iznimno bitne za Općinu Jelenje. Općinske granice izdužene su transversalno na osnovni smjer pružanja reljefa (SZ-JI), pa područje općine obuhvaća prostor od agrarno vrijednog i za život pogodnog područja Grobničkog polja i okolnog prostora sve do nenastanjenih visokih zona Gorskog kotara. Naseljeno područje općine odnosi se najvećim dijelom na područje Grobničkog polja i prostor uz Rječinu, dok najveći dio teritorija općine čini nenaseljeni brdsko-planinski prostor.

Na području općine Jelenje nalazi se izvor i veći dio toka rijeke Rječine. Rječina izvire na rasjednoj zoni na koti 325 m.n.v. podno brda Kičej na kontaktu vodopropusnih i poroznih krednih vapnenaca i nepropusnog paleogenog fliša. Taj je izvor postao aktivan nakon snažnog potresa 1870. godine, dok je ranije Rječina izvirala ispod susjednog vrha Podjavorje. Izvor nije stalan i presušuje tijekom ljeta kada padne razina vode u vodonosniku, pa je za vodoopskrbu grada Rijeke i okolice značajniji izvor Zvir u Rijeci koji nikad ne presušuje, a minimalna izdašnost mu je 1 m³/S čime zadovoljava potrebe vodoopskrbnog sustava grada Rijeke i njegove okolice. Kada je izvor Rječine aktivan koristi se za zahvat vode za vodoopskrbu jer je povoljniji zbog svoje nadmorske visine, odnosno prirodnog pada. Početak toka ima karakteristike kanjona, i tamo prevladava dubinska erozija karakteristična za gornje dijelove toka, dok se na područjima blažeg nagiba spuštanjem prema Grobničkom polju u uskoj zoni oko toka formira akumulacija riječnog sedimenta, odnosno aluvijalni nanos kvartarne starosti. Najveći dio Općine Jelenje izgrađen je od karbonatne podloge

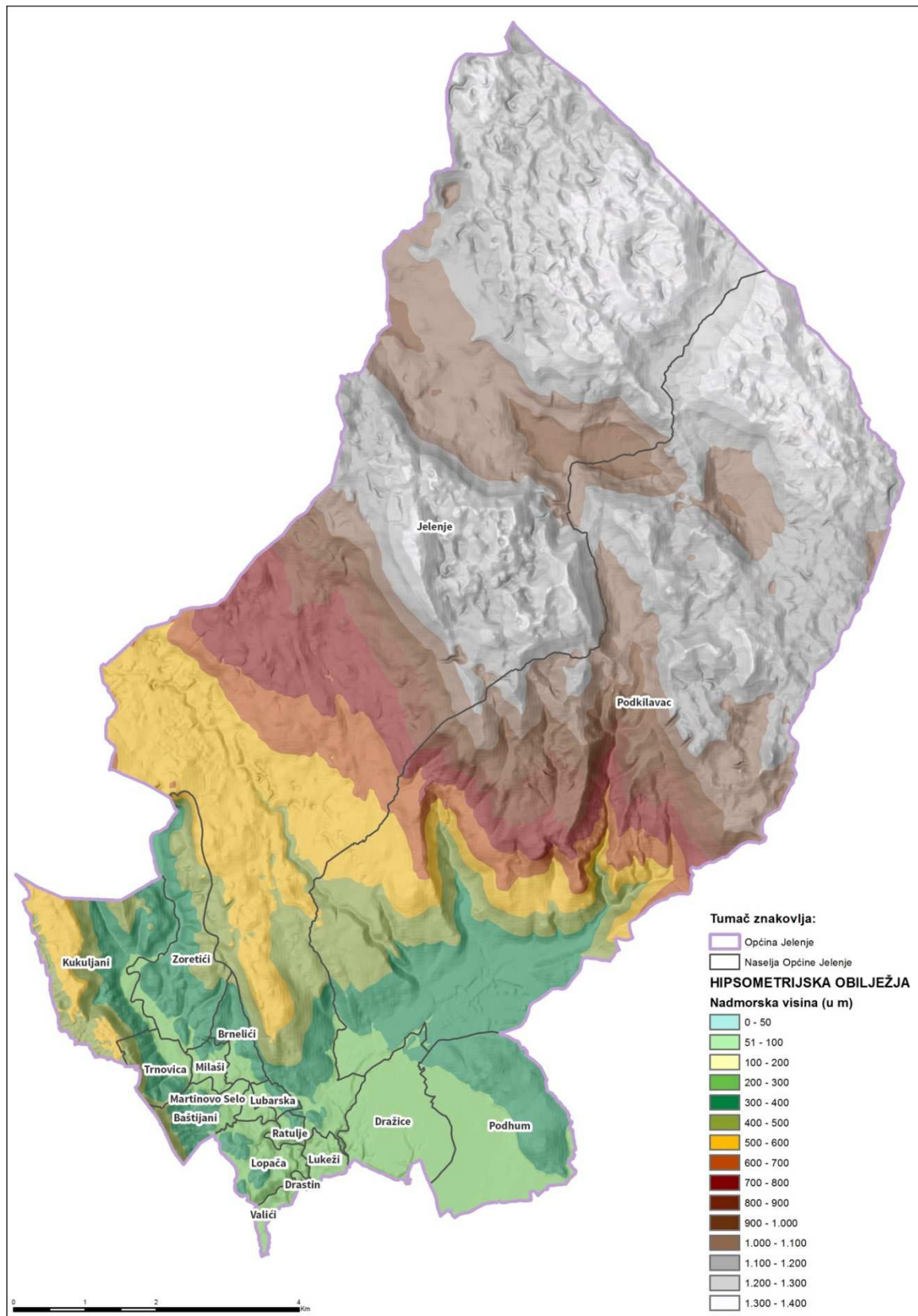
kredne starosti na kojoj se razvija krš kojeg karakterizira bogatstvo voda u podzemlju, ali i siromaštvo površinskih tokova. Tako osim Rječine koja izvire na kontaktu krškog vodonosnika s nepropusnim paleogenskim flišnim naslagama nema drugih značajnijih stalnih tokova, no povremeni izvori javljaju se na rubovima polja također na kontaktu propusnih stijena i nepropusnih naslaga Grobničkog polja. Veličina i trajnost izvora najveća je na sjeverozapadnom rubu polja gdje su izvorište Lužac, zatim izvori kod Podkilavca, izvorište Gonjuša istočno od Podkilavca i izvori u koritu Sušice. Južni dio polja koji ne odvodnjava Rječina pripada slivnom području izvora u Bakarskom zaljevu. U polju su još prisutne zone povremenih izvora Zahumac i Golubovka, koje uobičajeno izazivaju plavljenje jugoistočnog dijela Grobničkog polja.

Grobničko polje predstavlja nepropusnu zaravan na 250 m.n.v. do 350 m.n.v. nastalu zatrpavanjem fluvioglacialnim materijalom pleistocenske i holocenske starosti donesenim snažnim spiranjem s viših dijelova pobrđa i planinskog okvira. Tako je područje polja zapunjeno jezerskim sedimentima gline, pijeska i šljunka. Važan je dodir propusnih stijena gornjokredne starosti i navedenog nepropusnog sedimenta zbog čega se u inače površinski bezvodnom krškom prostoru pojavljuju izvori, karakteristični za krška polja. Agrarno je najviše iskorištavan za ispašu i košnju, s obzirom na slabu vrijednost tla za ostale poljoprivredne djelatnosti.

Sjeveroistočno na Grobničko polje nastavlja se prostor višeg brdskog submediteranskog pojasa (400 m.n.v. do 900 m.n.v.). Riječ je uglavnom o vapnencu i dolomitu donjokredne i gornjojurske starosti, odnosno o sedimentnim stijenama izražene slojevitosti.

Nakon tog prijelaznog područja naglog izdizanja, izraženog nagiba i većinom jugozapadne ekspozicije padina slijedi zona gorskog i pretplaninskog pojasa (900 m.n.v. do 1500 m.n.v.) građena većinom od vapnenaca i dolomita jurske i gornjotrijaske starosti.

Slika 1. Hipsometrijska obilježja Općine Jelenje

Izvor: GIS baza JU Zavod za prostorno uređenje PGŽ

Klimatska obilježja hrvatskog prostora uvjetovana su geografskim položajem Hrvatske u sjevernom umjerenom pojasu, raspodjelom i utjecajem mora i kopna te reljefom. Područje Općine Jelenje kao dio veće cjeline predstavlja izrazitu orografsku barijeru zračnim strujanjima pri čemu dolazi do izraženih orografskih oborina, osobito na primorskoj privjetrinskoj strani planinskog masiva za vrijeme južnih, jugozapadnih i zapadnih zračnih strujanja koja donose zrak bogat vlagom, što rezultira pojačanim izlučivanjem oborina. Stoga, gorski i planinski pojas Općine Jelenje pripada dijelu Hrvatske koji prima najviše oborina, viši predjeli i preko 3000 mm godišnje, pri čemu količina oborina raste s nadmorskom visinom i maksimum dostiže na privjetrinskim stranama planinskih vrhova, a najviše oborina ima tijekom jesenskog razdoblja. Prema Koppenovoj klasifikaciji klime područje Općine Jelenje proteže se kroz dva klimatska pojasa (Cfb i Df). Niža područja u kojima živi većina stanovništva obilježavaju vrijednosti klimatskih elemenata karakteristične za umjereno toplu vlažnu klimu s toplim ljetom (Cfb), koja s porastom nadmorske visine prelazi u hladniju varijaciju istog klimatskog razreda, a iznad 1200 m.n.v. u snježno-šumsku klimu (Df). Oba klimatska razreda karakterizira izostanak sušnog razdoblja, što znači da dovoljno oborina ima cijele godine, a glavni modifikator klime jest nadmorska visina pri čemu njenim porastom vrijednosti temperature opadaju, dok količina oborina raste. Od klimatskih elemenata treba istaknuti i najznačajnije vjetrove: buru i jugo. Jugo na ovo područje donosi vlažan i topliji zrak te puše kontinuiranom brzinom, dok je bura hladan i suh vjetar koji puše na mahove obrušavajući se niz padine iz smjera sjeveroistoka. Zimi puhanje bure može biti praćeno padanjem snijega i snježnom vijavicom, a snažna zimska bura može uzrokovati materijalnu štetu te otežati ili potpuno zaustaviti odvijanje prometa na pojedinim dionicama. Također treba spomenuti i snježne oborine koje zimi formiraju snježni pokrivač u višim zonama. Prosječno godišnje trajanje sijanja sunca na području općine Jelenje iznosi oko 2000 sati godišnje, što je brojka relevantna i za iskorištavanje energije sunca.

Reljefna i s njome povezana klimatska raščlanjenost prostora utjecala je i na razvoj vegetacije koja se razvija zonalno i ovisi pretežno o nadmorskoj visini. Tako postoje elementi flore karakteristični za viši i niži polusredozemni (submediteranski) prijelazni pojas. Na nižim nadmorskim visinama osunčanih ekspozicija pojavljuju se zajednice šuma i šikara hrasta medunca i bijelog graba. Također, prisutna je i zajednica šuma bukve s bekicom i hrasta kitnjaka, a dalje prema sjeveroistoku s porastom nadmorske visine izmjenjuju se zajednice hrasta medunca i crnog graba, te zatim primorska šuma bukve. Gorskim dijelom Općine dominiraju pretplaninske šume bukve, a pojavljuju se i područja pretplaninske smrekove šume, dok se u uskim vršnim zonama planina pojavljuje klekovina bora krivulja. Ukupne specifičnosti prirodne baštine treba uvažavati s ciljem

očuvanja njihovih posebnosti i bogatstva na ovome području (flora i fauna, geomorfološki lokaliteti, vrijedna područja, izvorišta voda i sl.).

1.4. Općina Jelenje u okviru prostornoga uređenja Županije

Općina Jelenje jedna je od 21 općine i 14 gradova u sastavu Primorsko-goranske županije. Prostornim planom Županije formirano je pet mikroregija koje se dijele u manje funkcionalne prostorne cjeline specifičnih obilježja. Područje općine Jelenje pripada mikroregiji Priobalje (Katrogram 1.), a funkcionalno je svrstano u prostornu cjelinu Rijeka prsten (P1b), koja se sastoji od Grada Rijeke i njenog okruženja. Općinski centar, naselje Dražice, lokalno je središte „riječkog prstena“. U sastavu općine nalazi se 17 naselja tj. 3,3% od ukupnog broja naselja na području PGŽ. Mjesto Dražice je administrativno, upravno i kulturno sjedište općine.

1.5. Usklađenost PPU Općine Jelenje s prostornim planom Primorsko-goranske županije i Zakonom o prostornom uređenju

Prostorni plan uređenja Općine Jelenje (PPU OJ), kao prostorni plan niže (lokalne) razine, mora biti usklađen s Prostornim planom Primorsko-goranske županije (SN PGŽ 32/13, 07/17-ispravak, 41/18, 04/19-pročišćeni tekst), kao planom više (regionalne) razine.

Kako je osnovni PPU Općine Jelenje donijet 2007. godine, a do danas su rađene samo izmjene i dopune Plana (SN PGŽ 40/07, 15/11, 37/12, 38/14) postoji nekoliko točaka neusklađenosti proizišlih iz činjenice da je Prostorni plan Primorsko-goranske županije donesen nakon donošenja PPU Općine tako da potrebno je provesti cjelovito usklađenje općinskog plana s PP PGŽ.

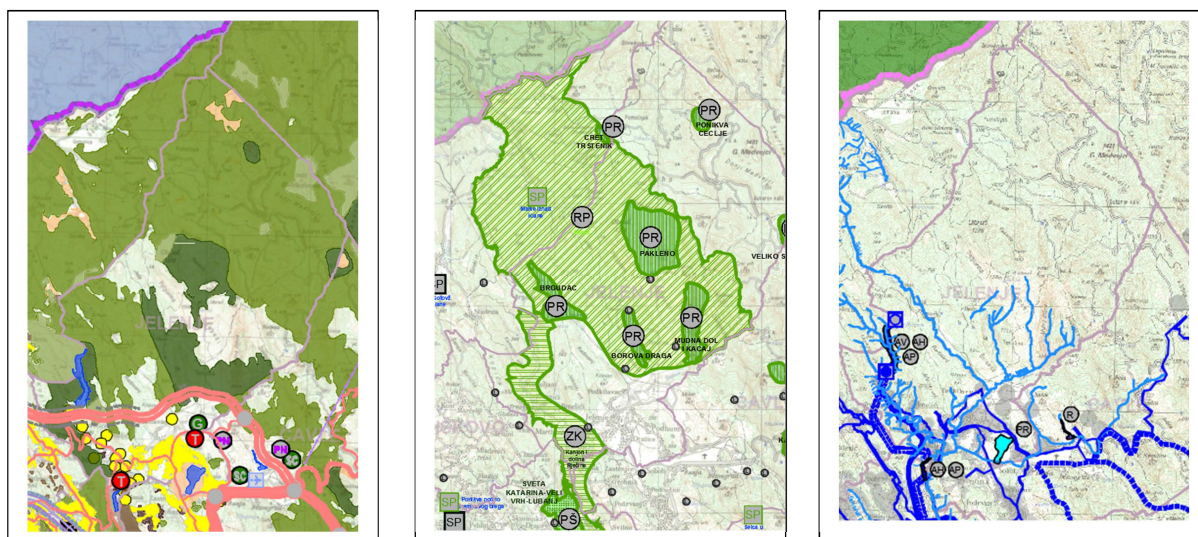
PPU Općine Jelenje potrebno je uskladiti i sa Zakonom o prostornom uređenju (NN 153/13, 65/17, 114/18) (ZPU) pri čemu treba:

- prema potrebi utvrditi područja urbane sanacije i urbane preobrazbe uzimajući u obzir posljedice provođenja Zakona o postupanju s nezakonito izgrađenim zgradama (NN 86/12, 143/13, 65/17) tj. legalizacije bespravnih zahvata u prostoru;
- odrediti smjernice za izradu obveznih urbanističkih planova.

1.5.1. Obveze iz Prostornog plana Primorsko-goranske županije

Županija, kao jedinica područne (regionalne) samouprave, obavlja poslove od županijskog interesa uključujući i prostorno i urbanističko planiranje, te prostornim planom Primorsko-goranske županije (dalje: PP PGŽ) određuje smjernice razvoja te propisuje uvjete i kriterije izrade prostornih planova jedinica lokalne samouprave na svom području.

Slika 2. Korištenje i namjena površina; zaštita prirodne baštine; korištenje voda

Izvor: PP PGŽ (SN PGŽ 32/13, 07/17-ispravak, 41/18,)

Županijski plan propisuje obveze koje treba provesti PPU Općine Jelenje (čl. 5.):

- Postići skladnu strukturu i razmještaj djelatnosti i aktivnosti u naselju.
- Poticati korištenje prostornih rezervi za gradnju u izgrađenom dijelu naselja.
- Poticati revitalizaciju i prenamjenu napuštenih i zapuštenih površina naselja.
- Izmijeniti strukturu smještajnih kapaciteta u korist hotelskog smještaja.
- Postići minimalnu razinu uređenja građevinskog područja koja obuhvaća pripremu zemljišta, pristupni put, vodoopskrbu i odvodnju.
- Osigurati prostor za komunalne građevine i površine određivanjem standarda za planiranje komunalnih građevina i komunalnih površina (parkovi, dječja igrališta, tržnice na malo, površine za zbrinjavanje otpada, i ostalo).
- Za središnja naselja općina i gradova osigurati minimalno 10 m² parkovnih površina po stanovniku.
- Vratiti izgubljeni urbanitet u šticešnim povijesnim jezgrama definiranjem smjernica i kriterija za gradnju i uređenje.
- Osigurati javna parkirališna i garažna mjesta za osobna vozila na obodima urbanih središta.
- Osigurati minimalno jedan poštanski ured u svakom od središnjih naselja općine ili grada.
- Osigurati 100% pokrivenost telekomunikacijskim signalom.
- Usporedno graditi sustave za odvodnju i pročišćavanje komunalnih otpadnih voda s izgradnjom vodovoda te rješavati oborinsku odvodnju.

- Prilikom izgradnje linijske infrastrukture omogućiti postavljanje mreže podzemnih cijevi za smještaj elektroničkih komunikacijskih kabela.
- Osigurati primjerenu kakvoću opskrbe električne energije u svim naseljima.
- Poticati korištenje prirodnog plina kao ekološki prihvatljivog energenta.
- Osigurati pretpostavke za korištenje decentraliziranih obnovljivih izvora energije.

Građevine od važnosti za Republiku Hrvatsku

Kao građevine od važnosti za Republiku Hrvatsku PP PGŽ-om za područje općine Jelenje određene su:

1. Prometne građevine s pripadajućim objektima, uređajima i instalacijama:
 - Cestovne građevine:
 - Autoceste: Rupa - Rijeka - Žuta Lokva obilazno oko grada Rijeke u II. etapi vanjska dionica s čvorištima: Rupa - Miklavija - Permani - Viškovo - Dražice - Grobničko polje - Mali Svib - Križišće - spoj na trasu Križišće - Žuta Lokva
2. Građevine pošte, javne telekomunikacije, sustav radara, radio i TV sustav veza:
 - javne telekomunikacije:
Elektronička komunikacijska infrastruktura i povezana oprema
 - sustav radara
 - antenski i građevinski objekti na kojima se nalaze instalirani radari
 - radio-komunikacijski sustavi na frekvencijskim pojasevima VHF i MF/HF
3. Građevine sustava vodoopskrbe:
 - Regionalni vodoopskrbni sustav, vodozahvati površinskih i podzemnih voda, crpne stanice, uređaji za pročišćavanje do stupnja sanitarne ispravnosti, glavni magistralni cjevovodi, vodospreme, industrijski transportni cjevovodi kapaciteta većeg od 250l/s:
 - Podsustav Rijeka
4. Građevine sustava odvodnje s pripadajućim objektima, uređajima i instalacijama:
 - Sustav Rijeka
5. Regulacijske i zaštitne vodne građevine
 - Akumulacije
 - Bajer -Kukuljani
 - Lepenice -Valići
 - Hidrotehnički tuneli
 - Tunel Kukuljani-Valići
6. Energetske građevine s pripadajućim objektima, uređajima i instalacijama:

- Elektroenergetske građevine:
 - proizvodne:
 - HE Valići (vezana uz gradnju nove akumulacije Rječine »Kukuljani« i njene prioritetne namjene za vodoopskrbu)
 - dalekovod,
 - DV 400kV TS Meline – TS Divaca – postojeći
 - DV 2x220 kV TS Meline – TS Pehlin - postojeće
 - DV 2x400 kV Plomin – Melina – planirano.
- Građevine za transport plina:
 - magistralni plinovod za međunarodni transport DN 500 radnog tlaka 75 bara kopnom Pula - Viškovo - Kamenjak - Delnice - Vrbovsko - Karlovac

Građevine od važnosti za Primorsko-goransku županiju

Građevine od važnosti za Primorsko-goransku županiju određene PP PGŽ-om za područje Općine Jelenje su:

1. građevina sekundarne zdravstvene zaštite u Dražicama
2. građevine sporta – golf igralište Dubina
3. Cestovne građevine s pripadajućim objektima, uređajima i instalacijama:
 - Ž5026 D. Jelenje (Ž5055) – Lukeži – Lopača – A.G. Grad Rijeka
 - Ž5027 Podkilavac – Ž5055
 - Ž5055 Viškovo (Ž5025) – Saršoni – Trnovica – Dražice – Čavle (D3)
 - Ž5028 Jezero (Ž5055) - Soboli (D3)
 - Županijska cesta čvor Dražice-naselje Dražice.
4. Poštanske i telekomunikacijske građevine s pripadajućim objektima, uređajima i instalacijama:
 - poštanske građevine: postojeći poštanski uredi u Dražicama koji pripada Središtu pošta Rijeka
5. Građevine vodnogospodarskog sustava s pripadajućim objektima, uređajima i instalacijama:
 - građevine sustava vodoopskrbe (građevine i instalacije vodozahvata, crpljenja, pripreme, spremanja i transporta vode kapaciteta od 50 do 250 l/s) koji pripadaju podsustavu »Rijeka
 - b) građevine sustava odvodnje otpadnih voda (građevine kapaciteta od 10.000 do 50.000 ES te manjeg kapaciteta od 10.000 sa većom osjetljivošću područja na kojem se nalaze):

planirani sustav aglomeracija Rijeka - podsustav Općine Jelenje

6. Elektroenergetske građevine s pripadajućim objektima, uređajima i instalacijama:

- Elektroenergetske građevine:

Hidroelektrana Kukuljani

7. Građevine plinoopskrbe s pripadajućim objektima, uređajima i instalacijama:

- Županijska plinska mreža.

Društvene djelatnosti

Mrežom škola određena je minimalna potreba za 19 osnovnoškolskih razrednih odjeljenja u minimalno jednoj osnovnoj školi i 9 razrednih odjela u minimalno jednoj srednjoj školi (čl. 37.).

Mrežom zdravstvenih ustanova je određena potreba planiranja jedne građevine primarne zdravstvene zaštite i jedne građevine sekundarne zdravstvene zaštite (čl. 39.).

Mrežom sportskih građevina je određena potreba planiranja bazena, terena za nogomet, košarku, rukomet te sportsko-rekreacijskog centra ili zone (čl. 46.).

Mrežom sadržaja kulture je određena minimalna potreba planiranja muzeja ili galerije te knjižnice i čitaonice u naselju Dražice (čl. 49.).

Kriteriji za dimenzioniranje građevinskog područja naselja

Povećanje građevinskih područja naselja dopušteno je:

- kada se postojeće izgrade u 80 % ukupne površine građevinskih područja općine,
- povećanje ne može iznositi više od 20 % izgrađene površine građevinskog područja (čl. 59.).

Prateće funkcije naselja Dražice kao središnjeg naselja Općine Jelenje

Za područje naselja Dražice kao središnjeg naselja Općine Jelenje je potrebno osim stanovanja planirati:

- udio površina namijenjenih odmoru (sportsko-rekreacijska namjena, parkovi, dječja igrališta i površine zaštitnog zelenila) treba biti min. 15 % površine naselja,
- udio površina namijenjenih radu (poslovna i ugostiteljsko turistička namjena) treba biti max. 20 % površine naselja,
- udio površina namijenjenih prometu do 15 % površine naselja (čl. 60.).

Uvjeti određivanja građevinskih područja gospodarske namjene

Na području Općine Jelenje nisu dozvoljene proizvodne zone (izdvojena građevinska područja), a poslovne zone smiju zauzimati najviše 10 ha (čl. 64.).

PP PGŽ određuje sljedeća građevinska područja ugostiteljsko-turističke namjene na području općine Jelenje (čl.66.):

- Podhum (Podhum), T2 (turističko naselje), max. površine 35 ha, max. kapaciteta 3.500 ležaja
- Linčetovo (Lopača), T1 (hoteli), max. površina 1 ha, max. kapaciteta 100 ležaja

Veličina navedenih građevinskih područja se u PPUO-u mora planirati s najmanje 50% PP PGŽ-om planirane površine i kapaciteta (čl. 68.).

Dio prethodno planiranih građevinskih područja ugostiteljsko-turističke namjene su PP PGŽ-om klasificirana kao dio građevinskih područja naselja i to (čl. 71.):

- Trnovica (Trnovica) površine 6 ha.

Uvjeti određivanja građevinskih područja sportske namjene

Sportski centri –golf igrališta zbog specifičnih zahtjeva izdvojeni su od ostalih sportskih centara. Na području općine Jelenje planira se u građevinskom području sportske namjene (R) samostalno golf igralište:

- Dubina – standardno golf igralište 18-27 polja, veličine do 109 ha, površina za građenje do 1,5 ha. Golf igralište ima smještajne kapacitete samo kao prateći sadržaj, smješten unutar klupske kuće. Uz golf igralište planirano je građevinsko područje ugostiteljsko turističke namjene Podhum (čl. 77.).

Sportsko-rekreacijske građevine planiraju se izvan građevinskog područja prema kriterijima iz članka 102. PP PGŽ. Postojeća građevinska područja sportsko-rekreacijskih centara u PPUO Jelenje potrebno je uskladiti s kriterijima iz PP PGŽ.

Sustav cestovne infrastrukture

PP PGŽ shematski određuje mrežu državnih i županijskih cesta (čl. 165.). U prostornom planu uređenja Općine Jelenje mogu se planirati i druge ceste državnog i županijskog ranga koje vode do područja državnog i/ili županijskog značenja.

Vodoopskrbni sustav

Vodoopskrba Općine Jelenje planirana je kao dio podsustava vodoopskrbe "Rijeka" (čl. 181.). Uz količinu vode iz sadašnjih izvora planira se osigurati potrebne količine voda izgradnjom akumulacija Kukuljani na Rječini (čl. 183.) - na području Općine Jelenja.

Koridori glavnih cjevovoda za povezivanje podsustava te spajanje zahvata voda s mjestima njezine potrošnje su: koridor-podsustav Rijeka. Planirano je povezivanje u podsustavu: izvori u priobalju Rijeke i akumulacija Kukuljani smjer prema Rijeci, Viškovu, Kastvu, Klani, Jelenju, Čavlima, Kostreni, Bakru i Kraljevici (čl. 189.).

Sustav odvodnje otpadnih voda

Novi sustave odvodnje otpadnih voda graditi kao razdjelne, a za postojeće mješovite kanalizacijske sustave sustavno raditi na povećanju stupnja razdijeljenosti sanitarno-potrošnih od oborinskih voda. (čl. 192.).

U dijelovima Općine gdje je planirana izgradnja kanalizacijskog sustava, sukladno prihvaćenoj koncepciji, prikupljene sanitarne otpadne vode odvoditi će se na uređaj za pročišćavanje sanitarnih otpadnih voda - Rijeka (čl. 193.).

Uređenje vodotoka i voda

Mjere uređenja voda u slivu Rječine su:

- urediti korito vodotoka, sanirati postojeće vodne građevine, izgraditi veće retencijske pregrade i stabilizacijske pragove koji će smanjiti erozijsku snagu vodnih valova,
- u slivu bujice Rečnica dograđivati sustav obrane od poplave izgrađenih objekata na Grobničkom polju, minimalno na sigurnost od 20. godišnjega povratnog razdoblja.

Na lokaciji Kukuljani planirana je izgradnja brane za višenamjensku akumulaciju za obranu od poplave, energetske potrebe i vodoopskrbu (čl. 196.).

Infrastruktura energetskog sustava

Na području općine Jelenje planira se izgradnja novih hidroelektrana: HE Valići s pripadajućom akumulacijom Valići, HE Kukuljani sa pripadajućom akumulacijom (čl. 205.)

Potrebno je PPUO analizirati potencijale te omogućiti korištenje obnovljivih izvora energije i provedbu mjera energetske učinkovitosti (čl. 230.).

Mjere očuvanja krajobraznih i prirodnih vrijednosti

PP PGŽ za zaštitu predlaže sljedeća područja prirodne baštine na području općine Jelenje (čl. 260.):

- posebni rezervati:

- Pakleno
- Dolomiti plato Brgudac iznad izvora Rječine (Brgudac),
- Borova draga (Borovica)
- Mudna dol i Kacaj
- Ponikve Ceclje
- Ponikva Velo Snižno (Veliko Snježno)

- regionalni park:

- Planina Obruč

- značajni krajobrazi:

- Kanjon i dolina Rječine

Postupanje s otpadom

Županijski sustav gospodarenja otpadom sastoji se od sljedećih građevina: središnje županijske građevine za zbrinjavanje otpada Mariščina (u daljnjem tekstu: ŽCGO), pretovarnih stanica, mreže

reciklažnih dvorišta i eko-otoka te više građevina za gospodarenje pojedinim vrstama otpada (čl. 266.).

Prostornim planom uređenja Općina Jelenje samostalno određuje lokaciju:

- za reciklažno dvorište (čl. 273.).
- za građevinu za skupljanje, privremeno skladištenje i uporabu proizvodnog otpada i odvojeno prikupljenog otpada iz reciklažnih dvorišta koji je namijenjen za daljnju reciklažu (čl. 274) ,
- za skupljanje, obradu i uporabu posebnih kategorija otpada (čl. 276.),
- građevinu za sakupljanje, obradu i uporabu posebnih kategorija otpada (čl. 276.) ,
- za građevinu za odlaganje ili privremeno odlaganje građevinskog otpada(čl. 277.).

Mjere sprječavanja nepovoljna utjecaja na okoliš

Uređivanja slivova provoditi radi održanja ili povećanja prirodnih retencijskih kapaciteta zemljišta i vegetacije radi smanjivanja maksimalnoga vodnog vala. Nužno je uravnotežiti stanje između zahtjeva za daljnjom urbanizacijom i gospodarskim korištenjem prostora, te potrebe za korištenjem zemljišta za usporavanje otjecanja i zadržavanje vode u slivovima.

U tu svrhu određuju se sljedeće mjere:

- Prirodne močvare i poplavne površine na slivovima sačuvati, a gdje je moguće i gospodarski opravdano, obnoviti ih ili proširiti.
- Šumske površine na slivovima održavati i širiti, osobito u brdskim i planinskim područjima s velikim rizicima od erozije nastale kao posljedica antropogenog djelovanja.
- Ograničiti korištenje zemljišta u inundacijskim i poplavnim područjima.
- Na vodotocima i drugim površinskim vodama utvrđuje se inundacijsko područje u kojem je zabranjena izgradnja i druge radnje kojima se može pogoršati vodni režim i povećati stupanj rizika od štetnog djelovanja voda.
- U uređenom inundacijskom području zabranjena je svaka radnja i djelatnost koja nije u funkciji održavanja regulacijskih i zaštitnih vodnih građevina.
- Neuređeno inundacijsko područje je zemljište uz vodotoke, rezervirano za građenje regulacijskih i zaštitnih vodnih građevina, te prirodne i umjetne akumulacije i retencije. Do utvrđivanja inundacijskog područja širina koridora vodotoka u kojem se provode mjere ograničenja obuhvaća prirodno i uređeno korito s obostranim pojasom širine 10 m.
- U neuređenom inundacijskom području svi zahvati izvode se u skladu s vodopravnim uvjetima.

Uz inundacijska područja mjere ograničenja izgradnje odnose se i na poplavna područja kao prirodna retencijska područja, koja se inače mogu koristiti u rekreacijske svrhe i nije nužna njihova zaštita od poplave izgradnjom građevinskih zaštitnih objekata.

Područja ugrožena erozijom javljaju se na flišnim naslagama (Rječina i bujice u slivu akumulacija), a opasnost od velikih odrona i klizišta prijete u slivu Rječine. Stoga je potrebno sanirati erozijske procese naročito na flišnim naslagama (vodotoci Rječina) i bujice u slivu akumulacija i sanirati velike odrona i klizišta u slivovima vodotoka (Grohovo u slivu Rječine).

Zaštita tla

PPUO-om je potrebno odrediti područja i kriterije gradnje i korištenja prostora za zone krša, zone fliša, zone klastita i zone naplavina (čl. 314.) te mikrozonirati sva djelomično izgrađena i neizgrađena građevinska područja radi određivanja podložnosti geološkim hazardima i nestabilnostima (čl. 318.).

Mjere zaštite od štetnog djelovanja voda

Prostorni planovi užih područja sukladno svojoj razini i sadržaju moraju sadržavati:

- kartografski prikaz zone plavljenja,
- na vodotocima unutar obuhvata ovoga plana potrebno je definirati posebne mjere za uređenje vodotoka,
- propisati mjere gradnje u poplavom ugroženim područjima,
- potrebno je definirati urbanističke mjere za zaštitu od bujičnih voda,
- u zonama ugroženim poplavama definirati obvezu građenja građevine bez podrumskih prostorija, a postojeće podrumске prostorije prenamjenjivati u namjene manje osjetljive na poplavu,
- popis zaštitnih građevina od poplave (nasipi, retencije, oteretni kanali, propusti i sl.), te predvidjeti lokacije na kojima je potrebno izgraditi zaštitne građevine od poplava,
- popis imatelja opasnih tvari ugroženih poplavom koji bi uslijed poplavlivanja mogli ugroziti ljude i okoliš,
- popis ugroženih spomenika kulture,
- pravce evakuacije izvan zone plavljenja,
- definirane glavne prometne putove koji nisu ugroženi plavljenjem,
- popis infrastrukture ugrožene plavljenjem,
- voditi računa da se prilikom izvođenja poplavnih površina omogući najbrže otjecanje poplavne vode.

Smjernice za zaštitu prirodne baštine

Izgradnjom cestovnih prometnica može doći do negativnog utjecaja na bioraznolikost zbog zauzimanja i fragmentacije staništa, presijecanja koridora kretanja životinja, narušavanja kontinuiranosti toka vodotoka ili uznemiravanja okolne faune bukom.

Značajniji utjecaji očekuju se zbog izgradnje autoceste Permani – Grobničko polje.

U daljnjoj fazi pripreme za provedbu ovog zahvata potrebno je:

- kod planiranja detaljnog položaja trase maksimalno izbjegavati staništa ugroženih i zaštićenih biljnih i životinjskih vrsta,
- planirati dionicu autoceste Permani – Grobničko polje na način da se maksimalno izbjegnu staništa vodozemaca i gmazova - ciljeva očuvanja područja NEM HR2000661 (Borova draga),
- planirati izvedbu zelenih mostova i prijelaza za vodozemce i gmazove za slučaj da trasa u cijelosti ne može zaobići ugrožena staništa te uzrokuje njihovu fragmentaciju,
- predvidjeti prolaze za divlje životinje na svim lokacijama gdje je to potrebno za osiguranje kontinuiteta njihovog staništa te održavati propusnost ovih prolaza,
- maksimalno izbjegavati fragmentaciju staništa, posebno šumskih ekosustava.

Mjere zaštite voda

Osnovne mjere sanacije za zaštitu vodoopskrbe:

a) u slivu izvora u Gradu Rijeci:

- sanaciju napuštenog eksploatacijskog polja šljunka Dubina (čl.394.).

Mjere kontrole korištenja –zahvaćanja voda

Za svaku lokaciju golf igrališta izraditi studiju bilance voda kojom će se utvrditi dostupnost dovoljne količine vode za potrebe svakog golf igrališta. Navodnjavanje golf igrališta ne smije se bazirati na opskrbi vodom iz izvorišta vode za piće (čl. 395.).

Mjere provedbe

Potrebno je izraditi kartu osjetljivosti prostora s kojom mora biti usklađeno planiranje građevinskih područja i smještaja građevina izvan GP-a (čl. 372., 373.)

PPUO-om je potrebno razlučiti izdvojene dijelove građevinskih područja naselja po tipologiji tj. funkciji (čl. 376.).

II. ANALIZA I OCJENA STANJA I TRENDOVA PROSTORNOG RAZVOJA

2.1. Prostorna struktura korištenja i namjene površina Općine Jelenje

Prema načinu korištenja prostor Općine ukupne površine 109,09 km² podijeljen je na:

- površine za građenje (antropogena područja) koje obuhvaćaju 4,35% dijela Općine sastoje se od:
 - građevinskih područja naselja - GPn koji obuhvaćaju 70,36% ukupne površine za građenje,
 - građevinskih područja izvan naselja - IGPIn koji obuhvaćaju 29,64% ukupne površine za građenje,
- prirodna područja koja obuhvaćaju:
 - poljoprivredno zemljište,
 - šumsko zemljište,
 - vodne površine.

Prostor Općine Jelenje sagledava se kontinuirano kroz Prostorni plan uređenja Općine Jelenje (SN PGŽ broj 40/07, 15/11, 37/12 - ispravak, 38/14, 09/17, SN OJ broj 05/18 - ispravak, 14/18, 20/19 - pročišćeni tekst)

Tijekom izvještajnog razdoblja donešene su:

- *Odluka o donošenju II. Izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Općine Jelenje (SN PGŽ 09/17):*
 - Plan terminološki i sadržajno uskladen s novim Zakonom o prostornom uređenju (NN 153/13);
 - usvojen je novi Prostorni plan Primorsko-goranske županije (SN PGŽ 32/13) koji je dao smjernice i kriterije daljnjeg planiranja na području Primorsko-goranske županije, pa tako i za Općinu Jelenje;
 - primjenom novog Zakona utvrdile su se izgrađene i neizgrađene površine građevinskih područja, odnosno uređene i neuređene površine neizgrađenih dijelova;
 - utvrđeni su dijelovi guste izgradnje u naseljima – tradicionalni dijelovi naselja, a za koja vrijede drugačiji uvjeti gradnje;
 - utvrđena je lokacija za smještaj reciklažnog dvorišta;
 - u smislu noveliranja infrastrukture utvrđeni su uvjeti za izgradnju žicare.
- *Zaključak o ispravci tehničke pogreške Odluke o II. Izmjenama i dopunama Prostornog plana uređenja Općine Jelenje (SN OJ 05/18)*

- Odluka o donošenju III. Izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Općine Jelenje (SN OJ 14/18):
 - proširena je lokacija reciklažnog dvorišta kako bi se mogla formirati površina za zbrinjavanje građevinskog otpada;
 - prošireno je GP mjesnog groblja Jelenje;
 - dopunjene su odredbe za izgradnju u izgrađenim poslovnim zonama K, sukladno postojećem stanju i stvarnim mogućnostima prostora.
- Odluka o izradi IV. Izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Općine Jelenje (SN OJ 13/18)

Tabela 1. Iskaz prostornih pokazatelja za namjenu površina

Namjena zemljišta		Izgrađeni dio (ha)	Neizgrađeni dio (ha)	Ukupno (ha)	Udio u površini Općine (%)	Stanovnik a/ha
1.1.	GPn	275,95	58,04	333,99	3,06	16,0
1.2.	IGPin	10,79	130,63	140,70	1,29	38,0
1.2.1.	Poslovna namjena - K	4,42	7,9	12,32		
1.2.2	Ugostiteljsko-turistička namjena - T	-	40,83	40,83		
1.2.3	Sportsko-rekreacijska namjena - R	2,71	78,18	80,89		
1.2.4	Društvena namjena - PB	1,17	3,72	4,89		
1.2.5	Groblja - G	1,55	0,22	1,77		
1.	GP	285,8	188,89	474,69	4,35	11,3
2.1.	Vrijedno obradivo tlo - P2			8,12		
2.2.	Ostala obradiva tla - P3			190,15		
2.	Poljoprivredne površine			198,27	1,82	27,0
3.1.	Gospodarske šume - Š1			5.308,75		
3.2.	Zaštitne šume - Š2			236,94		
3.3.	Šume posebne namjene - Š3			1.829,51		
3.	Šumske površine			7.375,20	67,61	0,72
4.	Ostalo poljoprivredno tlo, šume i šumsko zemljište			2.661,16	24,39	2,0
5.1	Akumulacije			54,33		
5.2	Retencije			110,25		
5.3	Vodotoci - Rječina, Sušica, Zala			35,1		
5.	Vodne površine			199,68	1,83	26,8
Ukupno				10.909	100,00	0,49

Izvor: PPU Općine Jelenje

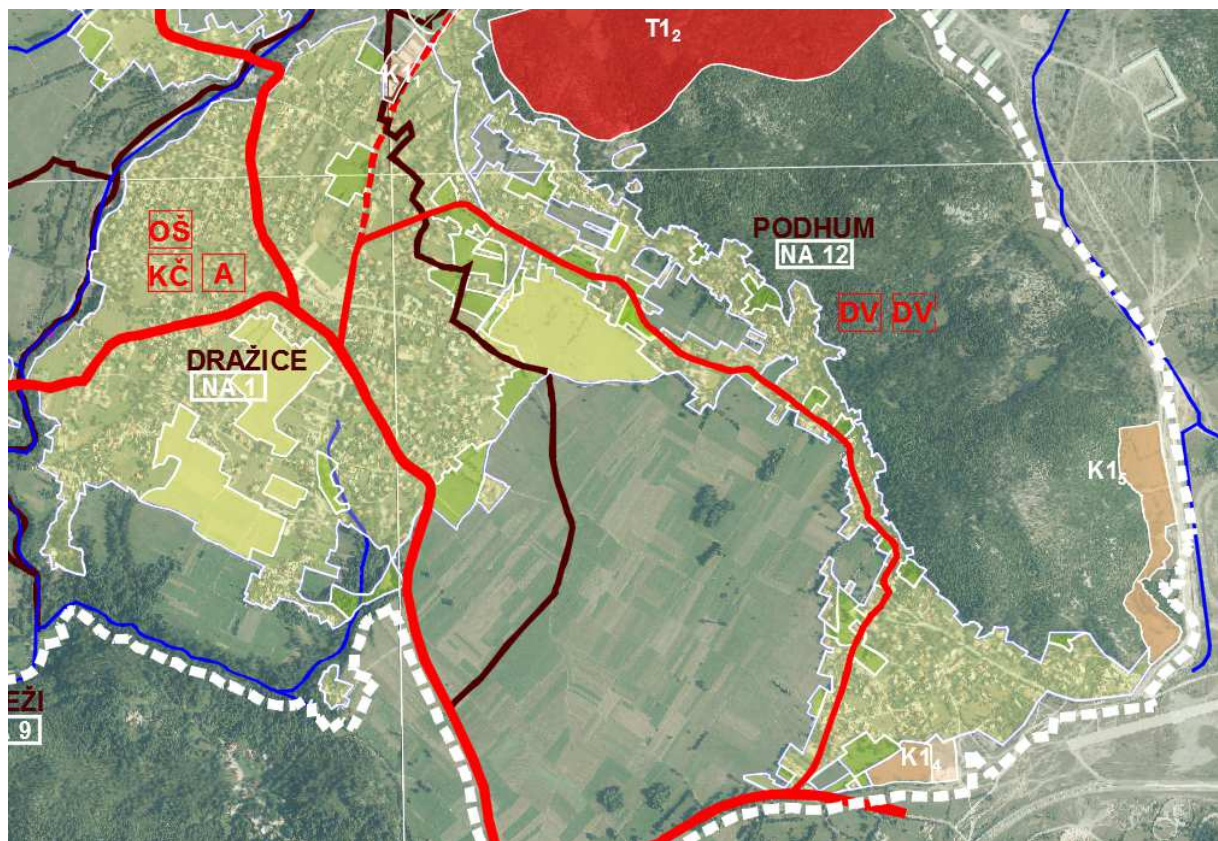
*Broj stanovnika prema popisu iz 2011. - 5.344 stanovnika

2.1.1. Površine za građenje

Ukupna površina građevinskog područja Općine Jelenje iznosi 474,69 ha što čini 4,35% ukupne površine Općine. Izgrađeni dio iznosi 285,8 ha, odnosno oko 60% ukupne površine građevinskih područja. Gustoća stanovanja ukupnog građevinskog područja, uzimajući u obzir broj stanovnika iz 2011., iznosi 11,26st/ha, dok je gustoća stanovanja izgrađenog dijela građevinskog područja 18,7st/ha.

Najveći dio građevinskog područja otpada na urbanu konurbaciju Dražice - Podhum s pripadajućim poslovnim zonama - 183,96ha što čini 64,4% izgrađenog dijela građevinskih područja. Preostalih 35,6% građevinskog područja čine manja naselja i gospodarske i sportsko-rekreacijske površine formirane u južnom i zapadnom dijelu općinskog područja.

Slika 3. Konurbacija Dražice-Podhum

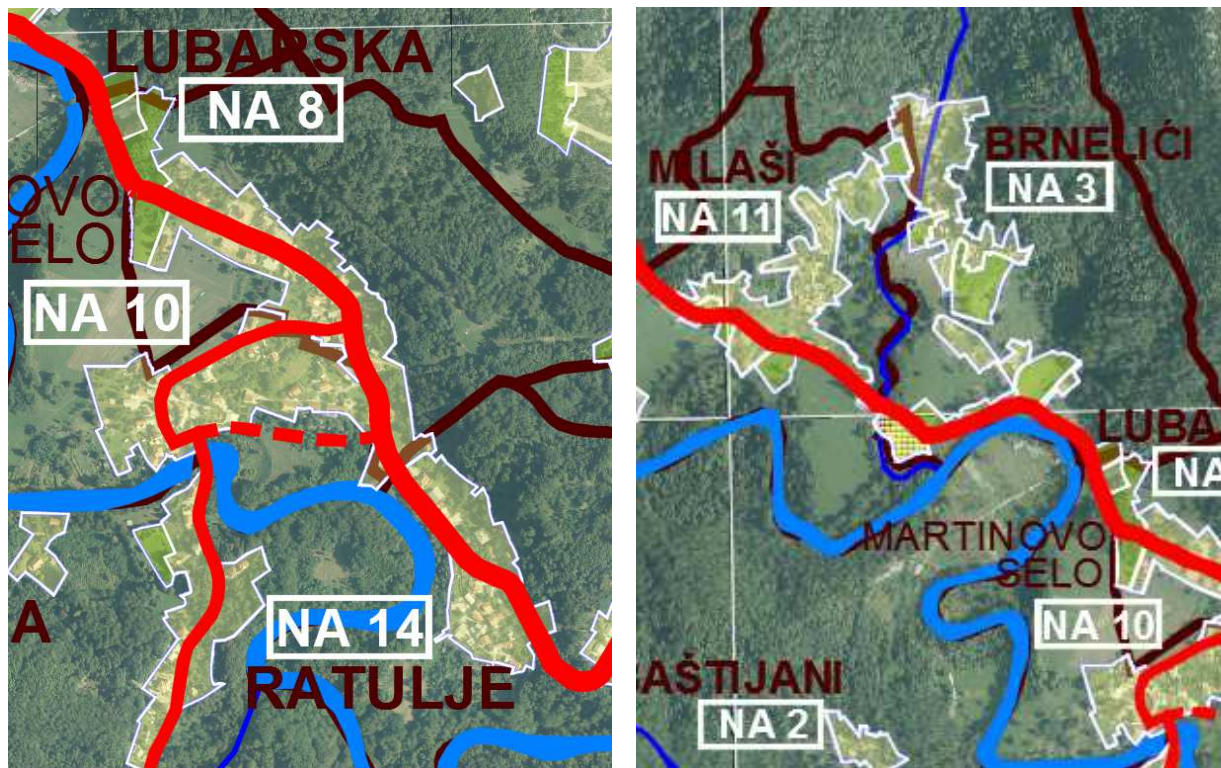
Izvor: PPU Općine Jelenje

Građevinska područja naselja

Građevinska područja naselja smještena su u južnom i jugozapadnom djelu Općine, u dolini Rječine te na rubnim dijelovima Grobničkog polja. Relativno uzak i ograničen prostor formiranja građevinskih područja naselja uvjetovao je, pored već spomenute konurbacije Dražice-Podhum,

spajanje građevinskih područja naselja i manjih ruralnih sredina: Jelenje-Lukeži-Ratulje, Ratulje-Lubarska-Martinovo Selo, Brnelići-Milaši. Prema navedenom, to su naselja uz Rječinu i Sušicu.

Slika 4. Konurbacija Ratulje-Lubarska-Martinovo selo i konurbacija Brnelići-Milaši

Izvor: PPU Općine Jelenje

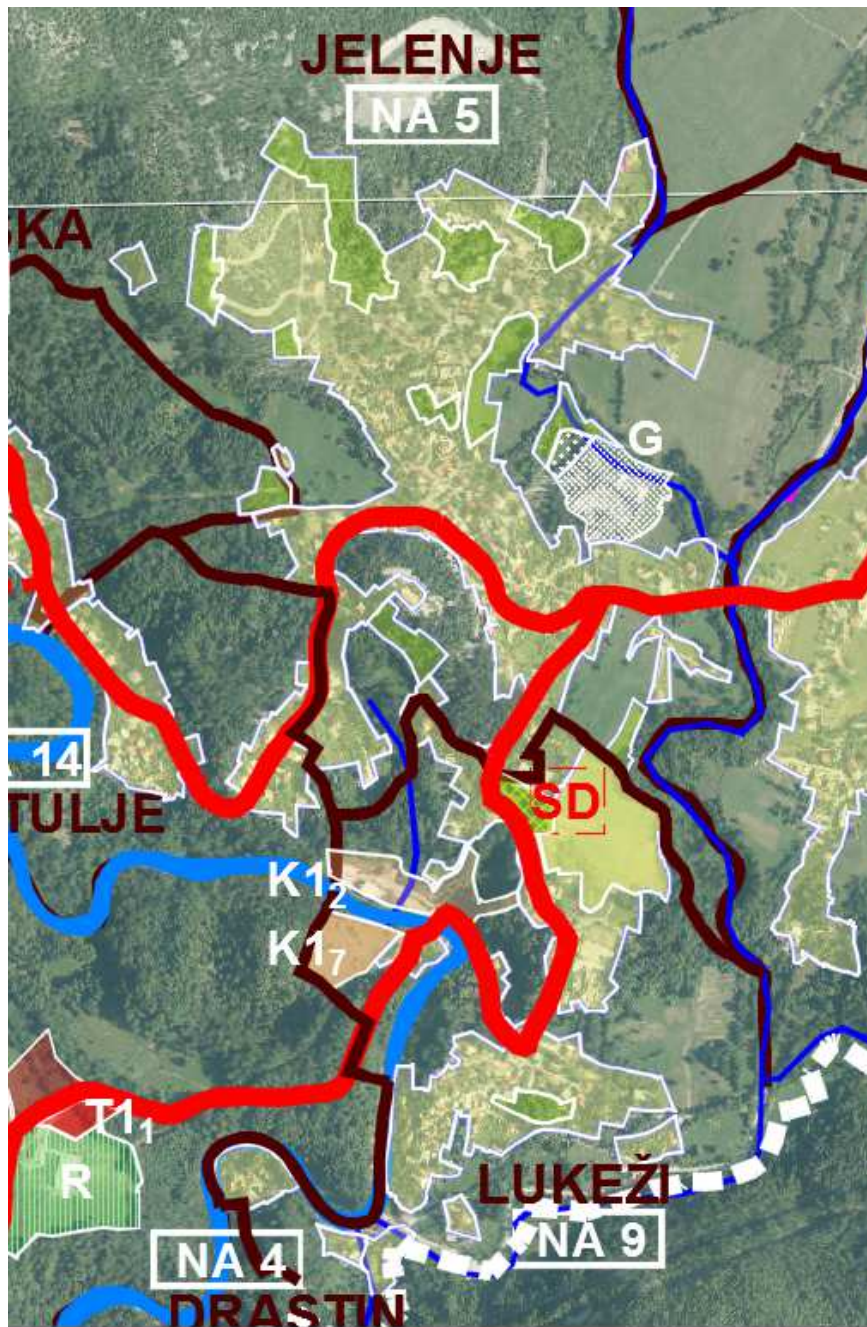
Daljnji razvoj spomenutih naselja dešava se uz postojeće prometnice županijskog ili općinskog značaja, a obzirom na skučenost prostora (s jedne strane vodne površine - rijeke, s druge šumske površine i nepovoljna brdska konfiguracija) dolazi do spajanja naselja. Dijelove naselja čine i pojedinačne površine naselja s minimalnom izgrađenošću (u prostorno-planskoj dokumentaciji definirane slovima a, b, c i dr.).

Izgradnja u naseljima je zbijena (izgradnja u nizu) i za većinu naselja, može se reći, i tradicionalna (Martinovo Selo, Ratulje, središnji dio Jelenja, Lubarska, Zoretići, Kukuljani). Naselja Lukeži, Drastin i Trnovica zaštićena su, na lokalnoj razini, kao povijesne ruralne cjeline zbog očuvanosti slike naselja i povijesne matrice.

Naselja Podkilavac, Dražice i Podhum su naselja smještena, obzirom na ostatak naselja, na relativno prostranom i ravnom terenu. Kod naselja Podkilavac i Podhum vidljiva je tradicionalna gradnja - zbijena koncentracija naselja kod starih djelova naselja i pojedinačnih zaseoka (Podkilavac) formiranih na način da se nepotrebno ne zauzimaju poljoprivredne površine. Na

području Općine Jelenje, poljoprivreda ne čini više osnovu gospodarskog razvoja, pa su se naselja proširila na poljoprivredne površine. Takav je primjer i centar Općine - naselje Dražice.

Slika 5. Konurbacija Jelenje-Lukeži-Ratulje

Izvor: PPU Općine Jelenje

Formiranje građevinskih područja naselja kroz Prostorni plan uređenja Općine Jelenje

Građevinska područja naselja zauzimaju 3,06% ukupne površine Općine odnosno čine 70,36% ukupnog građevinskog područja. Izgrađeni dio građevinskih područja naselja iznosi 82,6% ukupne površine građevinskih područja naselja.

Tabela 2. Površine građevinskih područja naselja

Građevinska područja naselja	izgrađeno	neizgrađeno uređeno	neizgrađeno neuređeno	ukupno
NA 1 Dražice	122,53	10,68	12,96	146,17
a	0,63			0,63
UKUPNO	123,16	10,68	12,96	146,8
NA 2 Baštijani	0,68	-	-	0,68
NA 3 Brnelići	2,92	1,1		4,02
a	1,42	1,02		2,44
UKUPNO	4,34	2,12		6,46
NA 4 Drastin	0,77	-	-	0,77
a	0,22	-	-	0,22
izvan granice	0,42	-	-	0,42
UKUPNO	0,99+0,42			1,42
NA 5 Jelenje	25,05	4,87	-	29,92
a		0,36	-	0,36
b	0,07		-	0,07
c	0,23		-	0,23
d	-	0,26	-	0,26
UKUPNO	25,35	5,49	-	30,84
NA 6 Kukuljani	2,98	-	-	2,98
NA 7 Lopača	2,48	0,22	-	2,70
a	0,46	-	-	0,46
b	0,92	-	-	0,92
c	0,25	-	-	0,25
UKUPNO	4,11	0,22	-	4,33
NA 8 Lubarska	4,14	1,07	-	5,21
a		0,31	-	0,31
UKUPNO	4,14	1,38	-	5,52
NA 9 Lukeži	4,90	0,32		5,22
a	3,49	0,44	2,57	6,5
b	0,32			0,32
c	0,38			0,38
d	0,19			0,19
UKUPNO	9,28	0,76	2,57	12,61
NA 10 Martinovo Selo	4,14	-	-	4,14
NA 11 Milaši	4,53	0,83	-	5,36
a	0,15	-	-	0,15
UKUPNO	4,68	0,83	-	5,51
NA 12 Podhum	58,35	7,37	9,76	75,48
a	0,34	-	-	0,34
b	0,1	-	-	0,1
UKUPNO	58,79	7,37	9,76	75,92
NA 13 Podkilavac	16,11	1,36	-	17,47
a	0,1	-	-	0,1
b	0,16	-	-	0,16
c	0,1	-	-	0,1
d		0,72	-	0,72
e	2,42	-	-	2,42
f	1,17	-	-	1,17
g	0,08	-	-	0,08
UKUPNO	20,04	2,08	-	22,12

NA 14 Ratulje	2,48	-	-	2,48
a	1,38	-	-	1,38
UKUPNO	3,86	-	-	3,86
NA 15 Trnovica	2,48	-	-	2,48
a	0,18	-	-	0,18
b	0,63	-	-	0,63
UKUPNO	3,29	-	-	3,29
NA 16 Valiči	0,24	-	-	0,24
NA 17 Zoretići	4,27	1,82	-	6,09
a	0,43	-	-	0,43
b	0,2	-	-	0,2
c	0,16	-	-	0,16
d	0,15	-	-	0,15
e	0,31	-	-	0,31
f	0,31	-	-	0,31
g	0,05	-	-	0,05
UKUPNO	5,88	1,82	-	7,7
UKUPNO	275,95	32,75	25,29	333,99

Izvor: PPU Općine Jelenje

Neizgrađeni dio građevinskih područja naselja iznosi svega 17,4% od čega 43,6% pripada neizgrađenim neuređenim površinama. Za neizgrađene neuređene površine utvrđen je obuhvat izrade plana užeg područja – urbanističkog plana uređenja:

- UPU 1: dio građevinskog područja naselja NA 1 Dražice (dio središnjeg naselja Općine),
- UPU 2: neizgrađeni neuređeni dio građevinskog područja naselja NA 12 Podhum, na lokaciji Podprogoni,
- UPU 8: neizgrađeni neuređeni dio naselja NA 5 Jelenje,
- UPU 9: neizgrađeni neuređeni dio naselja NA 12 Podhum.

Sukladno odredbama Županijskog plana, osnovni kriterij za dimenzioniranje građevinskog područja naselja, je uvjet da se ista ne mogu širiti ukoliko se ukupna površina građevinskog područja naselja ne izgradi 80 %.

Izdvojena građevinska područja izvan naselja

Izdvojena građevinska područja izvan naselja čine slijedeće površine:

- građevinska područja gospodarske namjene: poslovne i ugostiteljsko-turističke,
- građevinska područja sportsko-rekreacijske namjene.

Građevinska područja izvan naselja čine 29,6% ukupne površine građevinskih područja, a zauzimaju svega 1,29% ukupne površine općine.

Građevinska područja gospodarske namjene - poslovna namjena

Građevinska područja poslovne namjene uglavnom su smještena neposredno uz građevinska područja naselja izuzev površine K1₅ Podhum koja zauzima 44,2% ukupne površine građevinskih područja poslovne namjene.

Poslovne zone uz naselje Dražice K1₁, Lopača K1₃, Podkilavac K1₆ u potpunosti su izgrađene. Za poslovnu zonu K1₄ izrađen je plan užeg područja - DPU 3 (SN PGŽ 22/08, 45/09). Zona je djelomično izgrađena.

Tabela 3. Građevinska područja poslovne namjene

Građevinska područja poslovna	izgrađeno	neizgrađeno uređeno	neizgrađeno neuređeno	UKUPNO
K1 - Dražice	1,17			1,17
K1 ₂ - Lukeži	1,35			1,35
K1 ₃ - Lopača	0,52			0,52
K1 ₄ - Podhum	0,84	1,56		2,4
K1 ₅ - Podhum			5,44	5,44
K1 ₆ - Podkilavac	0,54			0,54
K1 ₇ - Lukeži		0,9		0,9
UKUPNO	4,42	2,46	5,44	12,32

Izvor: PPU Općine Jelenje

Površine za razvoj poslovne namjene zauzimaju 2,6% ukupne površine građevinskih područja odnosno 8,8% površine predviđena za građevinska područja izvan naselja, a od čega je 36 % izgrađenih površina.

Predviđene površine poslovne namjene su veće od PP PGŽ maksimalno dozvoljenih površina koje iznose 10,0 ha. Pri daljnjem planiranju potrebno je uskladiti se s Prostornim planom Županije.

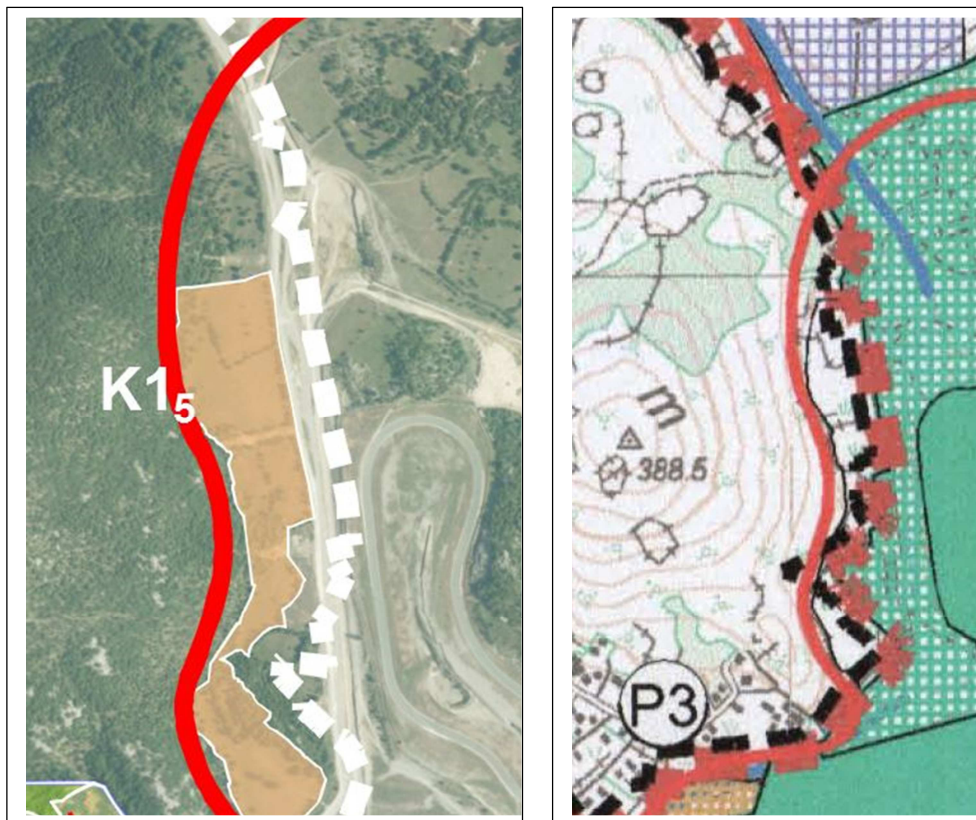
Jedina poslovna zona, iako u neposrednom kontaktu s naseljem Podhum, ali definirana tako da čini nesmetanu samostalnu cjelinu, je zona K1₅ smještena uz samu granicu s Općinom Čavle. Zona je definirana prostornim planom uređenja Općine Jelenje kao poslovna s mogućnošću sagledavanja njenog sadržaja u širem kontekstu automotodroma Grobnik u Općini Čavle. Sukladno tome, Općina Čavle, donijela je plan užeg područja - UPU 10 SC Grobnik (SN PGŽ 46/10 i 26/12) koji je obuhvatio ovu zonu i okolno područje uz nju, unutar navedenog plana. Taj plan nije naišao na interes Općine Jelenje, odnosno nije proveden, pa za područje općine Jelenje nije ni primjenljiv, ali se može zaključiti da isti nije dao dostatna rješenja koja bi zadovoljila potrebe i

zahtjeve Općine Jelenje. Tim planom je planirana županijska prometnica koja dijelom prolazi područjem Općine Jelenje.

PP PGŽ je dao shemu mreže državnih i županijskih cesta i ona predstavlja obvezu u pogledu planiranja vrste, odnosno ranga ceste koja povezuje GP i građevine državnog, odnosno županijskog značaja, ali shemu nije obvezno poštivati na razini prometnog rješenja, odnosno trase.

Prilikom sljedeće izmjene PPUO Jelenje potrebno je ispitati mogućnost zajedničkog rješavanja sadržaja GP poslovne zone K1₅ i prometnog rješenja s Općinom Čavle¹.

Slika 6. Izvod iz PPU Općine Jelenje s ucrtanom prometnicom; Izvod iz PPU Općine Čavle

¹ 2019. godine Općina Jelenje i Općina Čavle usuglasili su stajalište da planirana županijska prometnica između poslovne zone Podhum K1-5 i SC Grobnik prolazi postojećom makadamskom cestom.

Slika 7. Građevinska područja poslovne namjene

K1-1-Dražice (izgrađena)

K1-2-Lukeži (izgrađena) i **K1-7**(neizgrađena)

K1-3 - Lopača (djelomično izgrađena)

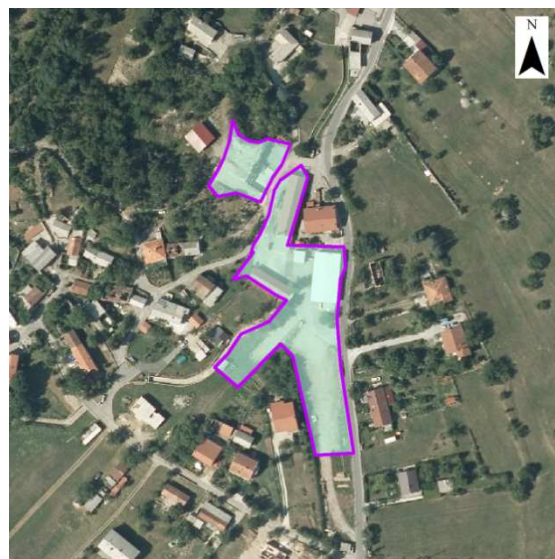
K1-4- Podhum(djelomično izgrađena)

K1-5- Podhum (neizgrađena)

K1-6: Podkilavac(izgrađena)

Formiranje građevinskih područja ugostiteljsko-turističke namjene javlja se kao prateća namjena uz neku drugu namjenu:

- T1₁ Linčetovo upotpunjuje sporsko-rekreacijski sadržaj - jahačko-zdravstveni centar R2 Linčetovo za koji je izrađen i urbanistički plan uređenja,
- T1₂ Linčetovo (Lopača) uz sadržaje sporsko-rekreacijske namjene R2 Linčetovo i psihijatrijsku bolnicu PB Lopača,
- T2₁ Podhum upotpunjuje sportsko-rekreacijsku namjenu R1 Dubina - golf.

Pored navedenih građevinskih područja formirano je građevinsko područje eko-etno sela uz naselje Trnovica – planske oznake T2₂. Zona je u potpunosti neizgrađena, ukupne površine 5,71 ha. Za navedenu zonu određena je obveza izrade urbanističkog plana uređenja (UPU 9), međutim navedeni plan nije izrađen. Kako se navedena zona nalazi uz građevinsko područje naselja, temeljem članka 71. PP PGŽ određeno je da se ista priključuje naselju Trnovica. Stoga, prilikom sljedeće izmjene prostornog plana treba izvršiti navedenu izmjenu.

Iako je prostorno-planskom dokumentacijom omogućena turistička izgradnja već od 2007.g., niti jedna od navedenih ugostiteljsko turističkih zona nije realizirana. Može se zaključiti da se još nije pojavio ozbiljan interes za bavljenje turizmom, premda prostor Općine obiluje prirodnim i stvorenim vrijednostima - izvor Rječine, Platak, Hahlić, Obruč i drugi planinski vrhovi i sadržaji, šumske površine i proplanci, bogatstvo šumskog bilja, blizina automotodroma Grobnik, tradicionalna proizvodnja sira, tradicionalna kuhinja i sl. Turizam je prisutan samo kao dopunska djelatnost.

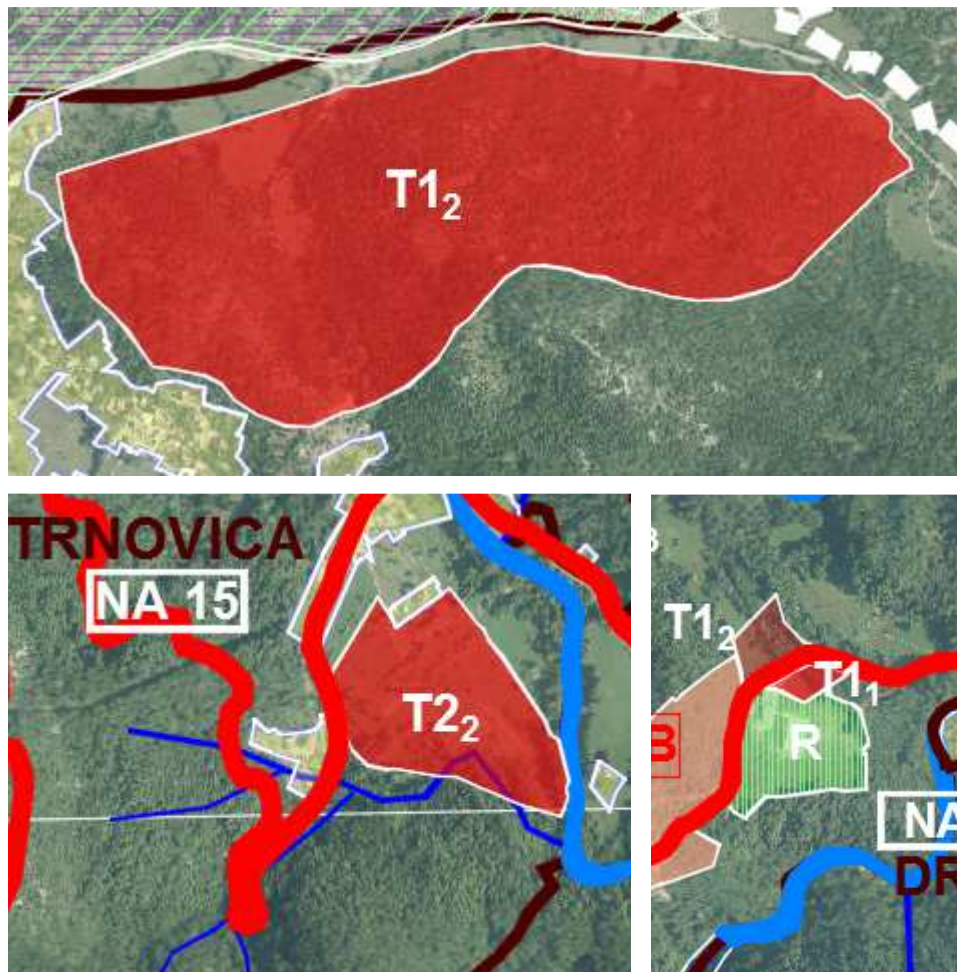
Tabela 4. Građevinska područja ugostiteljsko-turističke namjene

Građevinska područja ugostiteljsko-turističke namjene	izgrađeno	neizgrađeno uređeno	neizgrađeno neuređeno	UKUPNO
T1 ₁ Linčetovo		0,32		0,32
T1 ₂ Lopača		0,71		0,71
T2 ₁ Podhum			34,09	34,09
T2 ₂ eko seloTrnovica			5,71	5,71
UKUPNO		1,03	39,8	40,83

Izvor: PPU Općine Jelenje

Statistički gledano, udio ugostiteljsko-turističke namjene u ukupnoj površini građevinskih područja iznosi 8,6% odnosno 29% u ukupnoj površini građevinskih područja izvan naselja. Najveću zastupljenost ima građevinsko područje T2₁ Podhum i u ukupnoj površini građevinskih područja turističke namjene zauzima 83,5%.

Slika 8. Građevinska područja ugostiteljsko-turističke namjene

Izvor: PPU Općine Jelenje

Građevinska područja sportsko-rekreacijske namjene

Cijelo područje Općine Jelenje možemo promatrati kao rekreativno područje zbog već nabrojanih prirodnih vrijednosti. Međutim, kao građevinsko područje sportsko-rekreacijske namjene određena je:

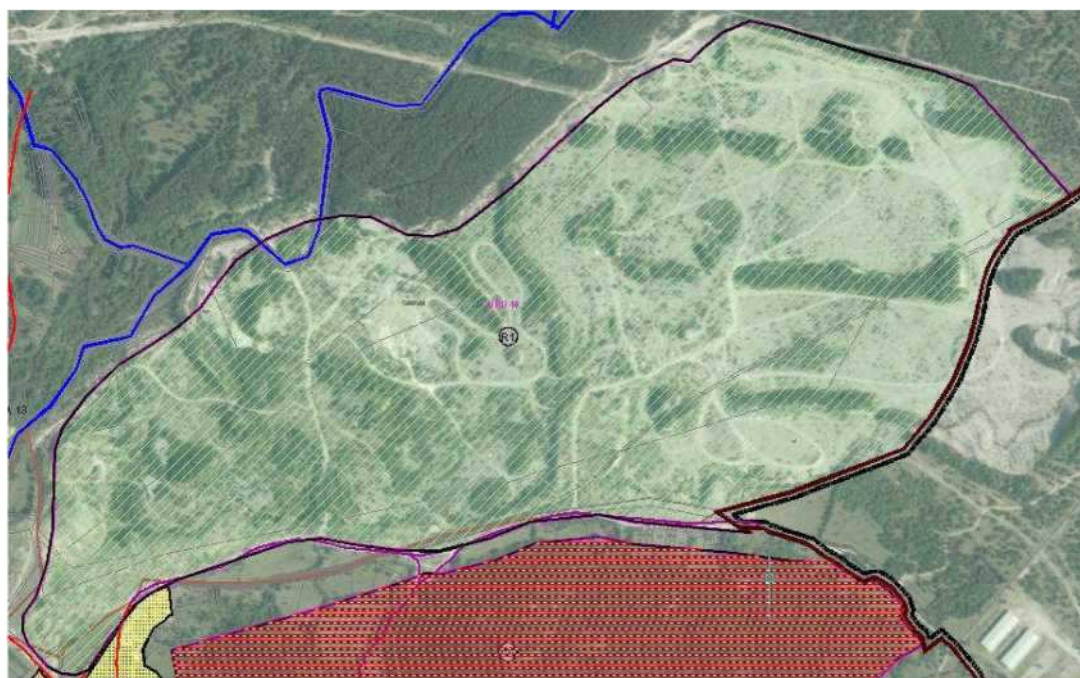
- površina za realizaciju golf igrališta s 18 rupa i zabavnog parka R1 Dubina.

Građevinsko područje R1 Dubina osmišljeno je kako bi se saniralo područje šljunčare Dubine i spriječilo zagađenje podzemnih voda. Ideja o formiranju golf igrališta je dugogodišnja, definirana još 80-tih godina prošlog stoljeća Prostornim planom (bivše) Općine Rijeka. Razvoj tog područja temeljio se na formiranju golf igrališta i ostalih zabavnih sadržaja, odnosno, realizacija tog sadržaja trebala je biti „perjanica“ turizma, razvoja i zapošljavanja tada tog područja, danas Općine Jelenje, pa i šire. Za planirani zahvat rađene su razne studije utjecaja na okoliš kao i idejni projekt u raznim periodima (posljednje za potrebe izrade Prostornog plana Županije prije 20-tak godina). Do realizacije golf igrališta nije došlo već više od 30 godina. Interes za realizacijom

sadržaja nije se našao ni u državnim, županijskim pa ni lokalnim institucijama kao ni među privatnim investitorima.

Danas je prostor šljunčare Dubina postao površina nekontroliranog onečišćenja tla krupnim otpadom koji se godinama sve više gomila. Općina Jelenje je poduzela korake u suzbijanju daljnjeg gomilanja otpada postavljanjem video kamera i sanacijom dijela zemljišta.

Slika 9. Građevinsko područje sportsko-rekreacijske namjene golf-Dubina

Izvor: PPU Općine Jelenje

Područje šljunčare nalazi se u II zoni sanitarne zaštite vode za piće Riječkog područja. Istraživanja lokacije upućuju na postojanja podzemnih jezera ili izvora. Područje je poplavno područje i istome, pored sanacije, treba pristupiti prvenstveno na način kako bi se spriječilo štetno djelovanje voda. Formiranje retencije na tom području, zbog sprečavanja plavljenja u slivu Rječine i Grobničkog polja je potreba, ali i veća vjerojatnost realizacije. Realizacija umjetne retencije omogućava dugogodišnju željenu sanaciju šljunčare i uređenje predmetnog područja kao rekreativnog.

Tabela 5. Građevinsko područje sportsko-rekreacijske namjene

građevinska područja sportsko rekreacijske namjene	izgrađeno	neizgrađeno uređeno	neizgrađeno neuređeno	UKUPNO
R1 - golf Dubina			78,18	78,18

Izvor: PPU Općine Jelenje

Ostala građevinska područja izvan naselja

Građevinska područja izvan naselja koje sadržajno ne pripadaju do sada definiranim namjenama je:

- općinsko groblje G uz naselje Jelenje.

Bez obzira što Općina Jelenje ima 17 naselja, za svih njih i njihovo stanovništvo formirano je jedno groblje uz naselje Jelenje. Groblje je već sada nedostatnog kapaciteta, pa je izmjenama i dopuna PPU-a često predmet proširenja.

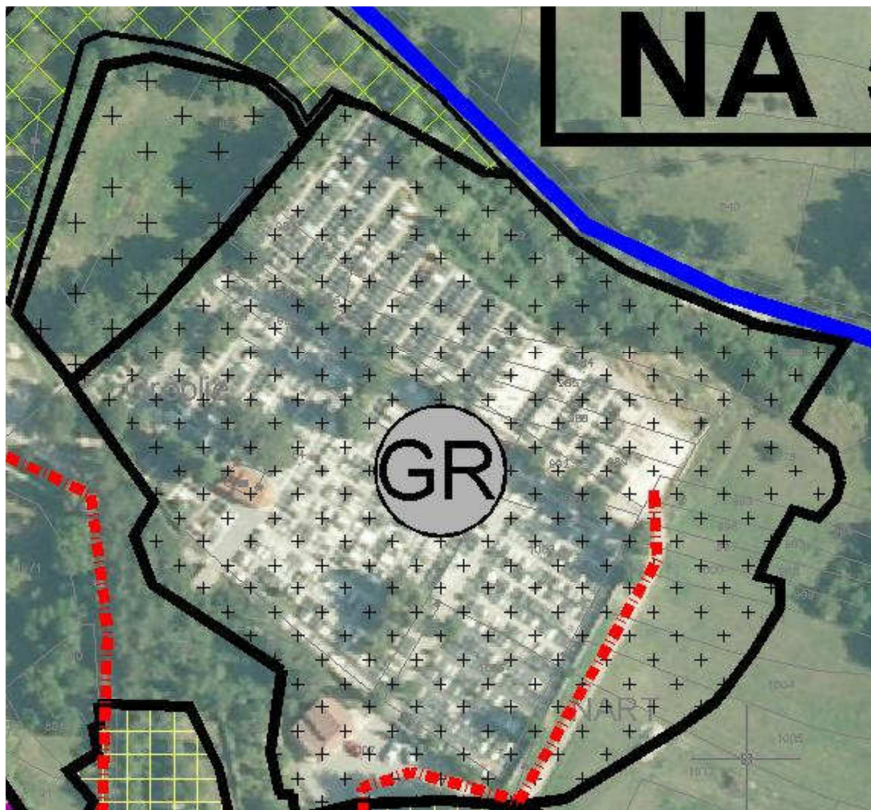
U narednom planskom razdoblju jedna od tema za rješavanje trebala bi biti nova lokacija groblja.

Tabela 6. Ostala građevinska područja

Građevinska područja ostala	izgrađeno	neizgrađeno uređeno	neizgrađeno neuređeno	ukupno
G - groblje	1,55	0,22		1,77

Izvor: PPU Općine Jelenje

Slika 10. Izdvojeno građevinsko područje groblja u Jelenju

Izvor: PPU Općine Jelenje

Građenje izvan građevinskog područja

Izvan građevinskih područja moguća je izgradnja na planom određenim građevinskim zemljištima i na prirodnim površinama.

Izvan građevinskog područja planom je definirana površina za:

- sportsko-rekreacijski centar Linčetovo- R2, površine 2,71 ha i
- građevinu specifične namjene društvenog sadržaja (PB), površine 4,89 ha.

Područje sportsko-rekreativne namjene R2 Linčetovo je jedan od rijetkih sadržaja koji je realiziran, iako ne sa svim planiranim sadržajima. Za navedeno područje izrađen je plan užeg područja (UPU 5) zajedno sa zonom ugostiteljsko-turističke namjene T1₁.

Uzgoj konja i rekreacijsko jahanje tradicionalni su na ovom području. Rekreativno, terapijsko i sportsko jahanje organizirano je na dvije lokacije: u Konjičkom klubu Vodičajna u Lukežima te u Konjičkom centru Linčetovo u Lopači.

Građevina specifične namjene društvenog sadržaja (PB) obuhvaća zonu postojeće psihijatrijske bolnice »Lopača« (PB). To je dugogodišnji sadržaj koji je prostorno-planskom dokumentacijom dobio mogućnost daljnjeg širenja u smislu povećanja kapaciteta, modernizacije i poboljšanje usluge i korištenja, vanjskog uređenja i sl.. Planom je definirano da je nova izgradnja unutar zone bolnice »Lopača« moguća je samo temeljem plana užeg područja.

Prilikom sljedeće izmjene prostornog plana potrebno je građenje izvan građevinskog područja uskladiti sa Zakonom o prostornom uređenju (čl. 76) i Prostornim planom Županije (čl. 88) i uvjete provedbe svih zahvata u prostoru izvan građevinskog područja propisati Prostornim planom uređenja Općine Jelenje.

2.1.2. Prirodna područja

Na području Općine Jelenje definirane su sljedeće površine prirodnih područja:

- poljoprivrednih površina P2 i P3;
- šumskih površina - gospodarskih, zaštitnih i šume posebne namjene;
- ostalo šumsko i poljoprivredno zemljište;
- vodne površine vodotokova, akumulacija i retencija.

Ukupna površina prirodnih resursa iznosi cca 10.434,31ha što je cca 95,65% ukupne površine lokalne samouprave.

2.2. Sustav naselja i stanovništvo

2.2.1. Sustav naselja

Na području općina Jelenje nalazi se 17 statističkih naselja. Sva naselja smještena su u južnom dijelu općine Jelenje, u dolini Rječine i na rubnim dijelovima Grobničkog polja. Najveći broj naselja smješten je uz Rječinu: Kukuljani, Trnovica, Zoretići, Milaši, Brnelići, Baštijani, Martinovo selo, Lubarska, Ratulje, Lopača, Lukeži, Drastin i Valići. Na području Grobničkog polja smještena su najveća naselja: Dražice, Podhum, Jelenje i Potkilavac.

Tabela 7. Gustoća naseljenosti

Naselje	Broj stanovnika	Gustoća naseljenosti (broj stanovnika/pov.stat. naselja km ²)*	Površine statističkih naselja (ha)*
Baštijani	18	21,88	82,27
Brnelići	85	140,08	60,68
Drastin	17	372,67	4,56
Dražice	2.093	1029,32	203,34
Jelenje	425	8,30	5120,48
Kukuljani	87	26,18	332,31
Lopača	87	92,90	93,65
Lubarska	114	569,55	20,02
Lukeži	193	620,96	31,08
Mart.selo	117	752,29	15,55
Milaši	76	249,12	30,51
Podhum	1.446	370,28	390,52
Podkilavac	332	7,99	4155,19
Ratulje	114	638,06	17,87
Trnovica	47	64,63	72,72
Valići	1	4,45	22,47
Zoretići	92	35,94	255,98
Ukupno (Općina)	5.344	48,99	10.909,2

Izvor: DZS

Gustoća naseljenosti Općine od 48,99 stanovnika/km² je znatno manja od županijskog prosjeka koji iznosi 82,55 stanovnika/km².

Naselja na području Općine, prema broju stanovnika, možemo svrstati u sljedeće skupine:

- do 50 stanovnika - 4 naselja (23% - Baštijani, Drastin, Trnovica, Valići),
- do 200 stanovnika - 9 naselja (53% - Brnelići, Kukuljani, Lopača, Lubarska, Lukeži, Martinovo Selo, Milaši, Ratulje, Zoretići),
- 201-500 stanovnika - 2 naselja (12% - Jelenje, Podkilavac),
- 1.001-2.000 stanovnika - 1 naselja (6% - Podhum),
- 2.001-5.000 stanovnika - 1 naselja (6% - Dražice).

Prema strukturi naselja naselje Dražice možemo smatrati urbanim naseljem dok su ostala naselja ruralna ili prijelazna. U konurbaciji sa naseljem Podhum na tom području živi 3.539 stanovnika što je 66% ukupnog broja stanovnika Općine.

Gustoća stanovanja izgrađenih dijelova GPn realniji je pokazatelj koncentracije stanovništva na određenom prostoru, jer ne uzima u obzir nenastanjene dijelove administrativnih jedinica. Ta gustoća stanovanja na području Općine danas iznosi 1.937 stanovnika/km², a neznatno povećanje predviđeno je za planski period do 2031 .g. - 1.939 stanovnika/km².

Tabela 8. Gustoća stanovanja

Naselje	Oznaka	Izgrađeni dio (ha)	Neizgrađeni	Ukupno (ha)	Stanovništvo 2011.	Gustoća postojeća	Gustoća planirana*
Dražice	NA 1	123,16	23,64	146,8	2.093	16,99	14,26
Baštijani	NA 2	0,68		0,68	18	26,47	26,47
Brnelići	NA 3	4,34	2,12	6,46	85	19,59	13,16
Drastin	NA 4	1,41	-	1,41	17	12,06	12,06
Jelenje	NA 5	25,35	5,49	30,84	425	16,77	13,78
Kukuljani	NA 6	2,98	-	2,98	87	29,19	29,19
Lopača	NA 7	4,11	0,22	4,33	87	21,17	20,09
Lubarska	NA 8	4,14	1,38	5,52	114	27,54	20,65
Lukeži	NA 9	9,28	3,33	12,61	193	20,8	15,31
Martinovo selo	NA 10	4,14	-	4,14	117	28,26	28,26
Milaši	NA 11	4,68	0,83	5,51	76	16,24	13,79
Podhum	NA 12	58,79	17,13	75,92	1.446	24,6	19,05
Podkilavac	NA 13	20,04	2,08	22,12	332	16,57	15,0
Ratulje	NA 14	3,86	-	3,86	114	29,56	29,53
Trnovica	NA 15	3,29	-	3,29	47	14,29	14,29
Valići	NA 16	0,24	-	0,24	1	4,17	4,17
Zoretići	NA 17	5,88	1,82	7,7	92	15,65	11,95
UKUPNO:		275,95	58,04	333,99	5.344	19,37	19,39**

* pri obračunu uzet je postojeći broj stanovnika prema popisu iz 2011.

** pri obračunu uzet planirani broj stanovnika Općine Jelenje za 2031.

Iz dosada navedenog jasno je, da je planirano širenje građevinskih područja naselja ostvareno na način da je zadržana postojeća gustoća stanovanja smatrajući je optimalnom za ovo područje.

Prostornim planom Županije određene su mikroregije, kao cjeline prostorne organizacije Županije. Prostor mikroregije nadalje je diferenciran u manje funkcionalne cjeline specifičnih obilježja – prostorne cjeline. Područje Općine Jelenje pripada prostornoj cjelini P1_b - Riječki prsten, a Dražice su, uz Matulje, Kraljevicu, Bakar, Omišalj, Viškovo, Kastav i Čavle jedno od lokalnih središta u riječkom prstenu.

Putem sustava središnjih naselja određuju se osnovne poticajne razvojne aktivnosti i određuje mreža školskih, zdravstvenih, sportskih i upravnih funkcija, koje uz gospodarski poticaj promiču

razvoj naselja i gravitirajućeg područja. Time je formirana osnova sustava središnjih naselja na koju se nadovezuju ostala naselja.

Sustav naselja na području Općine Jelenje čine: središnje naselje: Dražice s centralnim, stambenim i pratećim funkcijama, te ostala naselja.

Prostornim planom Županije određene su i planirane funkcije središnjih naselja (Dražice), preuzete i prostornim planom Općine Jelenje, a prikazane u tablici 9.

Tabela 9. Ostvarenost središnjih funkcija na području općine Jelenje

GRUPA DJELATNOSTI	VRSTA GRAĐEVINE	MINIMALNI SADRŽAJI PROPISANI PP PGŽ	OSTVARENI SADRŽAJI PROPISANI PP PGŽ	MINIMALNI SADRŽAJI PROPISANI PPUO JELENJE	OSTVARENI SADRŽAJI PROPISANI PPUO JELENJE
ŠKOLSTVO	Osnovna škola	+	+	+	+
ZDRAVSTVO	Građevine primarne zdravstvene zaštite	+	+	+	+
	Građevine sekundarne zdravstvene zaštite	+	+	+	+
	Ljekarna	+	+	+	+
SPORT I REKREACIJA	Zatvoreni sadržaji	+	+	+	+
	Otvoreni sadržaji (nogomet, košarka, rukomet, atletika)	+	+	+	+
	Boćališta	+	+	+	+
	Sportsko-rekreacijski centri i zone	+	+	+	+
KULTURA	Muzeji, galerije, zbirke	+	+	+	+
	Knjižnice i čitaonice	+	+	+	+
UPRAVA	Općinska uprava	+	+	+	+
	Javnobilježnički uredi	+	+	+	+

Izvor: Prostorni plan uređenja Primorsko-goranske županije; Prostorni plan uređenja Općine Jelenje; obrada autora

Osim postojećih sadržaja moguće je prostornim planom uređenja Općine Jelenje predvidjeti i nove sadržaje, lokalitete, kao i druge građevine društvenih djelatnosti. Osnove razvoja ostalih naselja trebaju biti bazirane na kvalitetnijoj komunalnoj opremljenosti te jačanju gospodarskih i uslužnih sadržaja.

2.2.2. Stanovništvo

Razmještaj i struktura stanovništva na području Općine Jelenje odraz je njenog historijsko-geografskog razvoja te rane naseljenosti u funkciji opskrbe Grada Rijeke poljoprivrednim proizvodima. Veliki poremećaj u demografskoj dinamici uzrokovala su ratna zbivanja tijekom II. svjetskog rata, kada je naselje Podhum izgubilo više od polovice svoje populacije (Podhumske žrtve). Iako je u poratnom razdoblju zabilježen rast broja stanovnika, specifičnost ovog područja je izostanak značajnije industrijom/turizmom uvjetovane urbanizacije karakteristične za 60-te i 70-te godine prošlog stoljeća te druge priobalne prostore županije.

U novije vrijeme (1991.-) zabilježeni porast broja stanovnika vezujemo uz proces **suburbanizacije** na području županijskog Priobalja, odnosno preseljenje stanovništva iz primarnog centra rada (Grad Rijeka) u prigradska naselja riječkog suburbanog prstena. Navedena redistribucija stanovništva prije svega je odraz privlačnosti riječke okolice za naseljavanje. Pri tome su rješavanje stambenog pitanja, ali i ulazak u bračnu zajednicu, najvažniji privlačni čimbenici preseljenja u riječku prigradsku okolicu (Lajić i Klempić Bogadi, 2012.). Sekundarni faktori preseljenja su ugodniji okoliš za stanovanje te blizina Grada Rijeke, odnosno dostupnost njezinih centralnih funkcija i funkcije rada. U posljednjem međupopisnom razdoblju povećanje broja stanovnika iznosilo je 9,6 %. Relativno najveći porast u tom razdoblju zabilježila su naselja Lubarska (34,1%), Milaši (15,7%) i Dražice (16 %). S druge strane, naselja Valići, Trnovica, Drastin, Martinovo Selo i Zoretići zabilježila su pad broja stanovnika (Tabela 10.).

Tabela 10. Kretanje broja stanovnika naselja Općine Jelenje od 2001. do 2011. godine

Naselje	Broj stanovnika		Udio u broju stanovnika Općine Jelenje		Indeks promjene 2011./2001.	Međupopisna promjena	Prosječna godišnja promjena	Stopa godišnje promjene
	2001.	2011.	2001.	2011.				
Baštijani	17	18	0,3	0,3	105,9	1	0,1	0,57
Brnelići	83	85	1,7	1,6	102,4	2	0,2	0,24
Drastin	20	17	0,4	0,3	85,0	-3	-0,3	-1,62
Dražice	1.805	2.093	37,0	39,2	116,0	288	28,8	1,48
Jelenje	410	425	8,4	8,0	103,7	15	1,5	0,36
Kukuljani	82	87	1,7	1,6	106,1	5	0,5	0,59
Lopača	71	87	1,5	1,6	122,5	16	1,6	2,03
Lubarska	85	114	1,7	2,1	134,1	29	2,9	2,91
Lukeži	181	193	3,7	3,6	106,6	12	1,2	0,64
Martinovo Selo	129	117	2,6	2,2	90,7	-12	-1,2	-0,98
Milaši	60	76	1,2	1,4	126,7	16	1,6	2,35

Podhum	1.343	1.446	27,5	27,1	107,7	103	10,3	0,74
Podkilavac	320	332	6,6	6,2	103,8	12	1,2	0,37
Ratulje	109	114	2,2	2,1	104,6	5	0,5	0,45
Trnovica	61	47	1,3	0,9	77,0	-14	-1,4	-2,59
Valići	3	1	0,1	0,0	33,3	-2	-0,2	-10,00
Zoretići	98	92	2,0	1,7	93,9	-6	-0,6	-0,63
Općina Jelenje	4.877	5.344	100	100	109,6	467	46,7	0,91

Izvor: Naselja i stanovništvo Republike Hrvatske 1857.-2001., CD-ROM, Državni zavod za statistiku, Zagreb, 2005.; Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011. godine, Stanovništvo prema starosti i spolu po naseljima, DZS RH, Zagreb

U razdoblju nakon popisa 2011. godine zaustavljen je značajniji rast, odnosno dolazi do stagnacije ukupnog broja stanovnika Općine Jelenje. Uzevši u obzir podatke vitalne statistike i vanjske migracije stanovništva u posljednjih sedam godina, procjenjuje se da je krajem 2017. godine na području Jelenja živjelo **5.342 stanovnika**, odnosno približno jednako kao u vrijeme Popisa stanovništva (Tabela 11.).

Iako je u razdoblju neposredno nakon Popisa nastavljen trend pozitivnog salda vanjske migracije, ulaskom Republike Hrvatske u Europsku uniju (1. srpnja 2013.) dolazi do pojave negativne migracijske bilance, prvenstveno zbog povećanja broja odseljenih u inozemstvo. Intenzitet navedenog iseljavanja posebno je izražen u 2017. kada je neto migracija iznosila -56 stanovnika (nedostupni podaci za 2018. godinu).

Izostanak obnove stanovništva kroz imigraciju mladog stanovništva s bioreproduktivnim potencijalom nepovoljno se odrazio i na prirodno kretanje u Općini. Tako je nakon nekoliko godina (2013.-2016.) u kojima je Jelenje bilo jedna od rijetkih lokalnih jedinica PGŽ-e sa zabilježenim prirodnim prirastom, u 2017. godini prirodnim putem izgubljeno 37 stanovnika. (Tabela 11.).

Tabela 11. Sastavnice kretanja i procjena ukupnog broja stanovnika Općine Jelenje u razdoblju od 01. 04. 2011. do 31. 12. 2017.

Godina	Prirodno kretanje stanovništva			Vanjska migracija stanovništva			Procjena broja stanovnika
	Rođeni	Umrli	Prirodna promjena	Doseljeni	Odseljeni	Migracijski saldo	
2011.²	43	43	0	68	59	9	5.352
2012.	42	57	-15	137	88	49	5.386
2013.	59	55	4	137	90	47	5.437

² Sastavnice ukupnog kretanja stanovništva nakon Popisa stanovništva 2011. godine dobivene su ponderiranjem službenih podataka s koeficijentom 0.781 za rođene, 0.716 za umrle i 0.75 za doseljene/odseljene osobe u 2011. godini; kako bi se podaci prilagodili razdoblju nakon kritičnog trenutka Popisa (31. ožujka 2011.).

2014.	56	47	9	103	131	-28	5.418
2015.	51	48	3	127	111	16	5.437
2016.	50	46	4	126	132	-6	5.435
2017.	33	70	-37	88	144	-56	5.342
Ukupno	334	366	-32	786	755	31	

Izvor: Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011. godine, Stanovništvo prema starosti i spolu po naseljima, DZS RH, Zagreb; Statistika migracije Općine Jelenje 2011.-2017., DZS RH, Zagreb; Tablogrami rođenih i umrlih po naseljima 2011.-2017., DZS RH, Zagreb

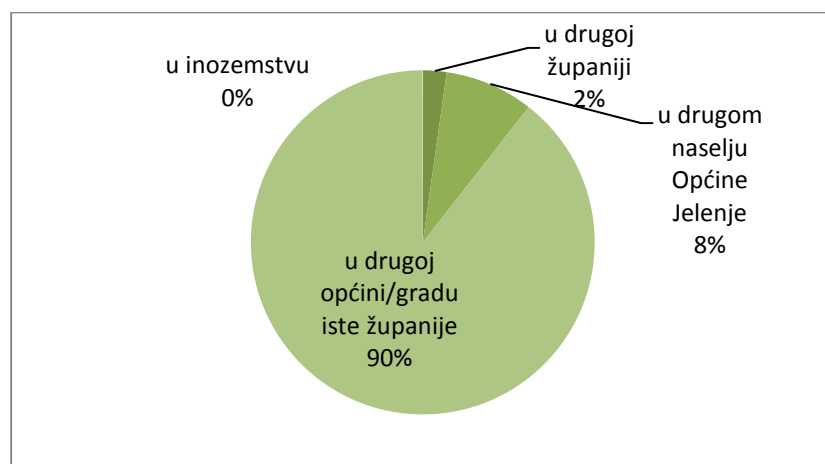
Kretanje broja rođenih na području Općine Jelenje određeno je prije svega bioreproduktivnim potencijalom recentno doseljenog stanovništva, dok je broj umrlih osoba rezultat starosne strukture imigracijskog kontingenta koji je najranije doselio na područje Općine. Obzirom da u migracijama primarno sudjeluje mlađe zrelo stanovništvo; nastavkom trenda negativnog salda migracije, ne može se očekivati promjena predznaka prirodne promjene.

Važnost migracijske komponente za ukupno kretanje broja stanovnika Općine Jelenje potvrđuje udio doseljenog u ukupnom stanovništvu. Gotovo dvije trećine (62,6 %) stanovništva utvrđenog popisom 2011. godine doselilo je u naselje trenutačnog boravka. Malo veći udio žena u doseljenom stanovništvu (52,2 %) ukazuje na selektivnost migracije prema spolu, odnosno na dio ženidbenih migracija koje su se dogodile tijekom glavnih razdoblja useljavanja stanovništva.

Veliki udio doseljenih iz drugih općina unutar iste županije (68,1%) potvrđuje pretpostavku kako je primarno ishodište migracija Grad Rijeka i ostali centri rada županijskog Priobalja. Slijede doseljeni iz drugih naselja Općine (18,2 %), inozemstva (8,0%) te drugih županija (5,6%).

Dnevna cirkulacija predstavlja primarni pokazatelj razvijenosti funkcija i centraliteta naselja unutar nekog prostora. Na području Općine Jelenje 2011. godine gotovo polovica stanovništva (44,3%, 2.370) sudjelovala je u dnevnim migracijama. Od njihovog ukupnog broja 75,4% čini aktivno zaposleno stanovništvo, 19,7% čine učenici a 4,9% studenti. Maleni udio dnevnih migracija aktivnog stanovništva unutar općinskih granica (Grafikon 1.) naglašava važnost funkcionalnih i prometnih veza između Općine i Rijeke kao primarnog centra rada. Očekivano, najmanji udio cirkulanata u ukupnom aktivnom stanovništvu imaju najveća naselja: Dražice (69,8%) i Podhum (70,9%) te Lubarska (67,3%). S druge strane, najveći udio cirkulanata u aktivnom stanovništvu živi u manjim naseljima, slabije izražene ekonomske aktivnosti: Milaši (87,5%), Lopača (82,8%), Brnelići (82,4%) i Jelenje (81,4%).

Grafikon 1. Aktivno stanovništvo Općine Jelenje koje obavlja zanimanje i dnevno migrira na rad prema mjestu rada 2011. godine

Izvor: Popis stanovništva, kućanstava i stanova 31. ožujka 2011., dnevni i tjedni migranti, po naseljima, DZS RH, Zagreb

Analiza prirodnog kretanja po naseljima Općine Jelenje ukazuje na blagi prirodni prirast u najvećim naseljima (Dražice i Podhum) te u Lubarskoj, iako i njihov trend posljednjih godina odražava negativne posljedice emigracije stanovništva. Većina ostalih naselja bilježi nultu stopu prirodne promjene ili prirodni pad (Tabela 12.). Pozitivan saldo migracije u većini naselja bio je dovoljan da preokrene negativan učinak prirodne promjene u blago povećanje ukupnog broja stanovnika. To je osobito izraženo u naselju Podkilavac (neto migracija +27 st.). Očekivano, jedina naselja koja bilježe pozitivne stope prirodne i mehaničke promjene su Dražice i Podhum.

Tabela 12. Sastavnice kretanja i procjena ukupnog broja stanovnika naselja Općine Jelenje u razdoblju od 1. 04. 2011. do 31. 12. 2017.

Naselje	Prirodno kretanje stanovništva			Migracija stanovništva			Procjena broja stanovnika 2017.	Indeks promjene 2017./2011.
	Rođeni	Umrli	Prirodna promjena	Doseljeni	Odseljeni	Migracijski saldo		
Baštijani	1	1	0	0	6	-6	12	65,3
Brnelići	3	5	-2	12	9	3	86	101,5
Drastin	3	2	1	8	8	0	18	105,9
Dražice	119	115	4	325	306	19	2.115	101,0
Jelenje	33	40	-7	91	107	-16	403	94,7
Kukuljani	5	9	-4	25	19	6	89	101,9
Lopača	6	8	-2	9	17	-8	77	88,8
Lubarska	8	4	4	15	19	-4	114	99,6
Lukeži	12	12	0	40	37	3	196	101,5
Martinovo Selo	12	12	0	15	16	-1	115	98,6

Milaši	4	11	-7	17	7	10	79	103,4
Podhum	101	98	3	268	265	3	1.452	100,4
Podkilavac	15	24	-9	65	38	27	350	105,4
Ratulje	5	11	-6	17	23	-6	101	88,9
Trnovica	5	4	0	9	14	-6	42	88,5
Valići	0	1	-1	1	0	1	1	128,0
Zoretići	3	7	-4	25	19	6	94	102,0
Općina Jelenje	334	366	-32	940	909	31	5.342	100,0

Izvor: Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011. godine, Stanovništvo prema starosti i spolu po naseljima, DZS RH, Zagreb; Statistika migracije Općine Jelenje 2011.-2017., po naseljima, DZS RH, Zagreb; Tablogrami rođenih i umrlih po naseljima 2011.-2017., DZS RH, Zagreb

Strukturalna obilježja stanovništva

S obzirom na to da su udjeli mladog i starog stanovništva na podjednakoj razini, vrlo visoki udio zrelog stanovništva utjecao je na niži indeks starosti (101,1) i koeficijent dobne ovisnosti starih (19,5) u odnosu na županijski i državni prosjek (Tabela 13.). Također, s prosječnom dobi od 41,3 godine, Općina Jelenje spada u red najmlađih općina Primorsko-goranske županije. Specifični koeficijent feminiteta fertilno aktivnog kontingenta pokazuje manjak žena u navedenoj skupini, odnosno sugerira veći broj muških samačkih kućanstava i mogućnost ženidbenih migracija u budućnosti.

Tabela 13. Odabrani pokazatelji³ biološkog sastava stanovništva Općine Jelenje 2011. godine

Pokazatelj	Općina Jelenje	naselje Dražice	ostala naselja	Primorsko-goranska županija	Republika Hrvatska
Koeficijent feminiteta (k_f)	100,9	102,0	100,2	107,0	107,4
Koeficijent feminiteta ($k_{f, 20-39}$)	95,8	99,7	93,3	96,2	96,6
Udio mladog stanovništva (0-14)	13,9	14,0	13,9	12,5	15,2
Udio zrelog stanovništva (15-64)	72,0	72,8	71,5	68,6	67,1
Udio starog stanovništva (65+)	14,1	13,2	14,6	18,9	17,7
Indeks starosti (i_s)	101,1	94,9	105,1	151,5	116,3
Koeficijent dobne ovisnosti starih ($k_{d, s}$)	19,5	18,2	20,4	27,6	26,4
Prosječna dob	41,3	39,9	41,4	43,9	41,7

Izvor: Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011. godine, Stanovništvo prema starosti i spolu po naseljima, DZS RH, Zagreb

³ k_f – opći koeficijent feminiteta (broj žena na 100 muškaraca)

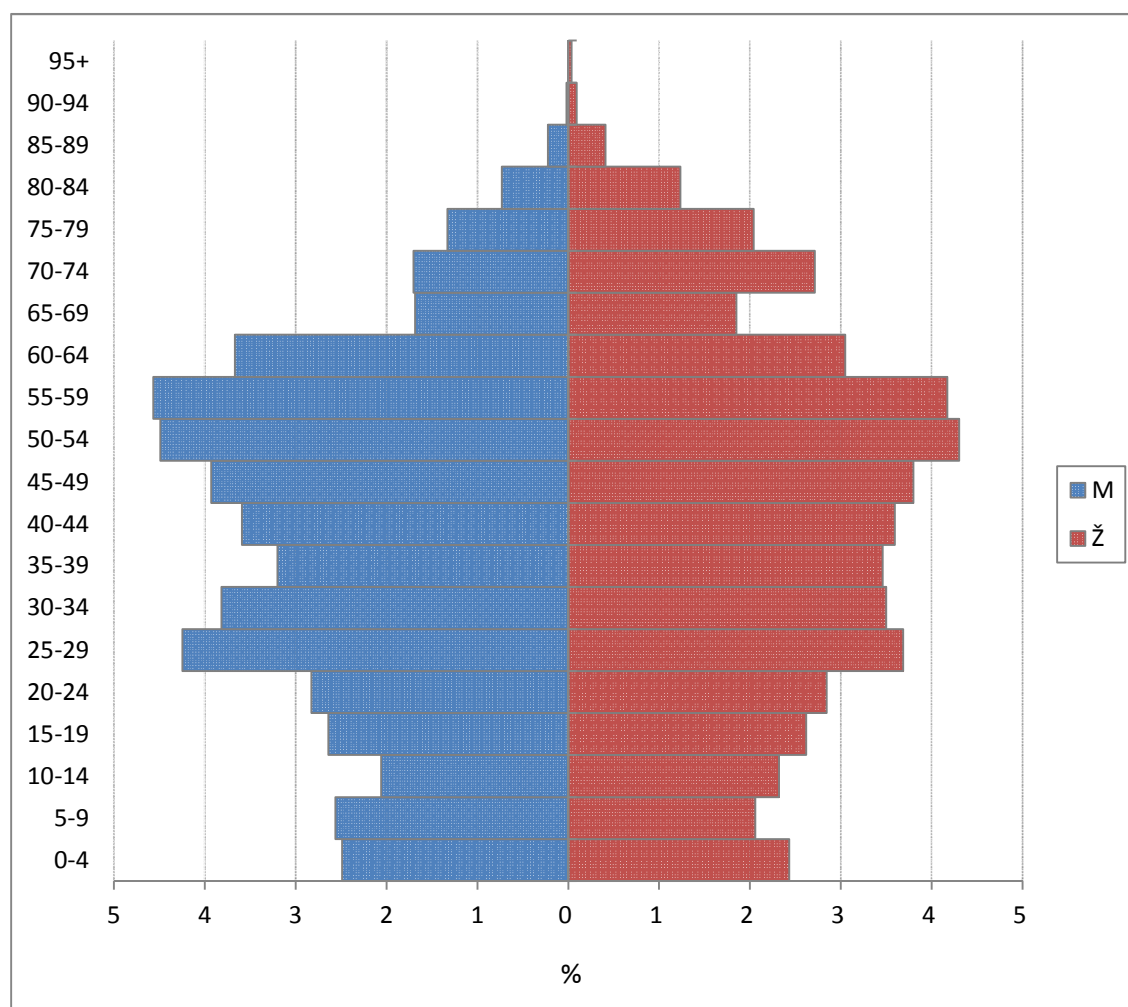
$k_{f(20-39)}$ – specifični koeficijent feminiteta dobne kohorte 20-39 godina (broj žena na 100 muškaraca u dobi 20-39 godina)

i_s – indeks starosti – broj starih (65+) na 100 mladih stanovnika (0-14)

$k_{d, s}$ – koeficijent dobne ovisnosti starih – broj stanovnika umirovljeničke dobi (65+) na 100 radno sposobnih stanovnika (15-64 g.)

Struktura stanovništva prema spolu pokazuje neznatno veći udio ženskog stanovništva, osobito u najstarijim dobnim skupinama. **Dobna struktura stanovništva** proizlazi iz već opisanih demografskih kretanja i pokazuje značajno proširenje u dobnim skupinama između 50 i 64 godina (Grafikon 2.). Riječ je o stanovništvu koje je krajem 2018. godine velikim dijelom već napustilo, kako fertilni, tako i radno-aktivni kontingent. Proširenje u dobnim skupinama 25-34 predstavlja mlađe zrelo stanovništvo koje je na područje Općine doselilo u razdoblju neposredno prije Popisa 2011. Pretpostavka je da su se njihova djeca rodila u razdoblju nakon Popisa te će predstavljati demografsku bazu (0-9 godina) prilikom sljedećeg popisa (2021.).

Grafikon 2. Dobno-spolni sastav stanovništva Općine Jelenje 2011. godine

Izvor: Popis stanovništva, kućanstava i stanova 2011. godine, Stanovništvo prema starosti i spolu po naseljima, DZS RH, Zagreb

Obrazovna struktura stanovništva pokazuje kako najveći udio (60,4%) stanovništva ima završenu srednju školu. Udio visokoobrazovanog stanovništva od 10,5% dvostruko je niži od županijskog prosjeka (20,1 %). Osnovnu školu nije završilo 6,6% stanovništva starijeg od 15 godina.

2.3. Društvene djelatnosti

Društvene djelatnosti, kao sadržaje javnog interesa, čine: uprava, pravosuđe, udruge građana, političke stranke i druge organizacije, kultura, sport, zdravstvo, socijalna skrb, te ostale javne usluge.

Državna uprava i lokalna samouprava

Raspored službi odnosno institucija državne uprave definiran je teritorijalnim ustrojstvom Republike Hrvatske i pratećim zakonima, koji državnu upravu na županijskoj razini (ispostave) zadržavaju u sjedištima Općina. Samoupravni djelokrug općina i gradova određen je Zakonom o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi.

Općinska samouprava obuhvaća načelnika kao izvršno tijelo i Općinsko vijeće kao predstavničko tijelo lokalne samouprave koje donosi odluke i akte u okviru prava i dužnosti Općine te obavlja i druge poslove u skladu s Ustavom, Zakonom i Statutom Općine Jelenje. Općinsko vijeće broji petnaest članova.

Jedinstveni upravni odjel u kojem je zaposleno troje djelatnika, izvršava sve poslove prema zakonskim obavezama i usvojenom statutu.

Predškolski odgoj

Predškolski odgoj je u Općini Jelenje organiziran u okviru ustanove predškolskog odgoja i naobrazbe - Dječjeg vrtića "Grobnički tići" u Podhumu, čiji je osnivač i vlasnik Općina Jelenje. U sklopu dječjeg vrtića djeluju četiri vrtiće i jedna jaslička skupina.

Vrtić pohađa šezdesetak djece, a u vrtiću su zaposlene četiri odgajateljice i jedna kuharica.

Osnovnoškolsko obrazovanje

Na području Općine Jelenje djelatnost osnovnog školstva organizirana je u jednoj ustanovi, Osnovnoj školi "Jelenje - Dražice". Škola djeluje u dvjema školskim zgradama na dvije lokacije, odnosno u Jelenju gdje je nastava organizirana za 10 razrednih odjela za učenike od 1. do 4. razreda, a u Dražicama je organizirana predmetna nastava za učenike od 5. do 8. razreda smještenih također u 10 razrednih odjela. U školi je zaposleno ukupno 50 djelatnika.

Tabela 14. Broj učenika

BROJ UČENIKA	ŠKOLSKA GODINA			
	2015./2016.	2016./2017.	2017./2018.	2018./2019.
I. RAZRED	50	70	41	46

SVEUKUPNO	389	384	373	353
-----------	-----	-----	-----	-----

Izvor: OŠ Jelenje Dražice

Postojeće stanje zgrada škola ne zadovoljavaju uvjete i kriterije propisane Državnim pedagoškim standardom osnovnoškolskog sustava odgoja i obrazovanja (NN 63/08 i 90/10).

Kako bi se osigurao rad škole na jednoj lokaciji, u jednoj smjeni za sve učenike na području Općine Jelenje Primorsko-goranska županija je u suradnji s Općinom Jelenje i školom, 2015. godine započela provedbu projekta rekonstrukcije i dogradnje osnovne škole „Jelenje - Dražice“ u Dražicama i izgradnje školske sportske dvorane.

U izvještajnom razdoblju izrađena je projektna dokumentacija i ishodovana građevinska dozvola za rekonstrukciju i dogradnju zgrade škole u Dražicama. Planirana je nova školska zgrada s dvanaest učionica, knjižnicom, blagavaonicom, sportskom dvoranom i svim pripadajućim pomoćnim prostorima te vanjskim igralištem na parceli površine 9.709 m². Realiziranje projekta planira se do sredine 2021. godine⁴.

Zdravstvena zaštita i socijalna skrb

Zakonom su definirane 3 razine zdravstvene zaštite; primarna, sekundarna i tercijarna. Djelatnost obavljaju zdravstvene ustanove u državnom vlasništvu, vlasništvu županija, te zdravstvene ustanove u vlasništvu fizičkih i pravnih osoba. Decentralizacijom zdravstvenih ustanova dio se troškova primarne zdravstvene zaštite financira iz proračuna županija.

Na području općine Jelenje zdravstvena zaštita organizirana je putem Doma zdravlja PGŽ-a - ispostava Dražice⁵, u sklopu koje djeluju ordinacije opće medicine i stomatološka ordinacija. Na području općine Jelenje djeluje privatna Ljekarna „Milanka Ivandić“, tri privatne stomatološke ordinacije, te privatna ordinacija za obavljanje zdravstvene djelatnosti iz područja plastične kirurgije, zdravstvene njege i rehabilitacije bolesnika dok pedijatar ordinira dva dana u tjednu u prostoru ambulante u Dražicama.

Ustanova za hitnu medicinsku pomoć iz Rijeke osigurava pružanje mjera hitne medicinske pomoći i, prema potrebi, na zahtjev organizatora osigurava javne skupove (nogometne utakmice, koncerte i sli.), te vrši sanitetski prijevoz prema privatnim narudžbama.

Na području Općine djeluje Psihijatrijska bolnica Lopača, specijalna bolnica čiji je osnivač Grad Rijeka, a namijenjena za liječenje duševnih bolesti i poremećaja te rehabilitaciju oboljelih. Kapacitet bolnice je 165 kreveta, a u bolnici je zaposleno ukupno 95 osoba.

⁴ U 2019. godini započela je obnova i dogradnja OŠ Jelenje – Dražice.

⁵ U 2019. godini obnovljena je zdravstvena stanica Dražice.

Standard zdravstvene zaštite u odnosu na broj stanovnika općine Jelenje, broj zdravstvenih djelatnika i mrežu zdravstvenih objekata i zbog blizine specijalističkih ordinacija i Kliničkog bolničkog centra Rijeka u potpunosti su ispunjeni.

Subjekti u kulturi i udruge građana, sport i rekreacija

Nositelj kulturnih aktivnosti u Općini je KUD "Zvir", u okviru kojeg djeluju dvije folklorne grupe za mlađe i starije plesače i Čakavska beseda. Vrijedno je spomenuti i Katedru Čakavskog sabora Grobnišćine, sa sjedištem u Gradu Grobniku, koja djeluje za područje cijele Grobnišćine. Osnovana 1992.godine, Katedra svojim programom njeguje sve oblike tradicijske kulture, vodi brigu o revitalizaciji spomenika kulture, te proučava cjelokupni razvoj materijalnog i duhovnog nasljeđa Grobnišćine u cjelini. Posebni programi kulture obuhvaćaju glazbeno obrazovanje.

U Martinovom Selu nalazi se „Gašparov mlin" koji je izgrađen prije 350 godina, a jedini je preostali na području cijele Primorsko-goranske županije te je nositelj nagrade Turističke zajednice za očuvanje spomeničke baštine. U Martinovom Selu nalazi se i „Zavičajni muzej" koji s više od 500 izložaka predstavlja bogatu grobničku povijest. Važan kulturno-povijesni objekt Općine Jelenje je i kovačija s autohtonim alatima koja se nalazi u Dražicama i postoji već više od 70 godina.

Prve sportske aktivnosti na području Općine zabilježene su u okvirima sokolskog društva Jelenje, a prva amaterska sportska društva vezana su uz lov i ribolov. Na području općine djeluje više sportskih klubova: Boćarski klub „Podhum", Boćarski klub „Rječina", Nogometni klub „Rječina", Odbojkaški klub „Rječina", Ženski boćarski klub Dražice, Košarkaški klub „Jelenje-Dražice", Pikado klub „Formula 1", Stolnoteniski klub „Rječina", Ženski kuglački klub „Rječina", Boćarski klub „Zoretići", Tekwando klub „Rječina", Športsko ribolovni klub „Rječina", Planinarsko društvo „Obruč", Šahovski klub „Rječina" i Konjički klub „Vodičajna.

Sportski objekti na području Općine su: kuglana Dražice (raspolože s četiri kuglačke staze, a na tribini se nalaze 64 sjedeća mjesta za gledatelje), boćarski jog Podhum, boćarski jog Zoretići te nogometno igralište.

Općina Jelenje bogata je netaknutim prirodnim ljepotama koje privlače zaljubljenike u planinarenje, lov, biciklizam i boravak u prirodi. Na području Općine nalazi se približno 50 km biciklističkih staza, a najpoznatija šetnica dugačka je oko 20 km i vodi od izvora Rječine do grada Rijeke.

Za ljubitelje konja i jahanja omogućeno je rekreativno i terapijsko jahanja u Konjičkom klubu „Vodičajna“ u Lukežima te u Konjičkom centru „Linčetovo“ u Lopači.

Vjerske zajednice

Cijelo područje Općine Jelenje organizirano pokriva katolička crkva Riječko - Senjske nadbiskupije. U okviru nadbiskupije djeluju crkva Sv. Mihovila u Jelenju i crkva sv. Maksimilijana Kolbea u Podhumu. Na području Općine ima više kapelica, od kojih je najvrjednija kapelica Sv. Roka na mjesnom groblju u Jelenju.

Zaključno može se reći da su u Općini Jelenje dostupni svi društveni sadržaji potrebni za društveno i gospodarsko funkcioniranje sredine, poput vrtića, škole, institucija zdravstvene skrbi te kulturnih i sportskih sadržaja.

2.4. Gospodarske djelatnosti

Temelj ukupnog razvoja prostora općine Jelenje predstavlja gospodarstvo stoga u nastavku slijedi analiza gospodarskih kretanja promatranog prostora.

Tržište rada/ zaposlenost i nezaposlenost

Zaposlenost je veoma bitan pokazatelj ekonomske aktivnosti nekog područja, stoga se u nastavku analiziraju dostupni podaci o zaposlenosti koje objavljuje *Državni zavod za statistiku* (DZS) te podaci Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje (HZMO).

Popisom stanovništva 2011. godine Općina Jelenje imala je **5.344. stanovnika**. Procjenjuje se da je krajem 2017. godine na području Jelenja živjelo **5.342 stanovnika**, odnosno približno jednako kao u vrijeme Popisa stanovništva 2011.

Prema podacima DZS-a na prostoru Jelenja je na dan 31. ožujka 2017. godine u pravnim osobama bilo **zaposleno 420 osoba**, što u odnosu na 2013. godinu predstavlja povećanje od 15,01 %.

Tabela 15. Zaposleni u pravnim osobama, stanje 31. ožujka, 2013.-2017.

	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.
Zaposleni u pravnim osobama	365	343	373	417	420

Izvor: dzs.hr

Positivna kretanja na tržištu rada potvrđuju i podaci HZMO-a, prema kojima je 2018. godine bilo zaposleno 808 osoba, što u odnosu na 2015. godinu kada je broj zaposlenih iznosio 723 čini rast od 11,8 posto. Nadalje, u razdoblju od 2015. do 2018. godine broj zaposlenih prema općini rada, sukladno Hrvatskom zavodu za mirovinsko osiguranje povećavao se po prosječnoj godišnjoj stopi od 3,76%.

Tabela 16. Kretanje broja zaposlenih prema vrsti zaposlenja 2015.-2018., Općina Jelenje

	Radnici kod pravnih osoba	Obrtnici	Poljoprivrednici	Samostalne profesionalne djelatnosti	Radnici kod fizičkih osoba	Osig. zaposleni kod međunar. org. i u inoz.	Osiguranci - produženo osiguranje	Ukupno
2015.	421	131	8	50	98	1	15	723
2016.	455	130	9	50	98	2	11	755
2017.	496	126	8	48	91	0	6	775
2018.	526	126	7	50	94	0	5	808
Ø god. stopa 2015.-2018.	7,74%	-1,22%	-4,73%	-0,17%	-1,47%	-	-33,06%	3,76%

Izvor: Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje Zagreb, 2019., Obrada autora

Prema najnovijim podacima od HZMO, u svibnju 2019. u općini Jelenje bilo je ukupno **811 osiguranika**. Ukoliko se taj broj promatra u kontekstu udjela u ukupno osiguranim u Primorsko – goranskoj županiji može se uočiti da on predstavlja udio od oko 0,7% u 2019. godini⁶.

Analiza strukture zaposlenih prema vrsti zaposlenja temelji se na podacima HZMO-a (Tabela 17.) Najveći prosječni broj osiguranika u 2018. godini nalazi se kod **pravnih osoba** (udio iznosi 65,2 %), na obrtnike otpada 15,6 % zaposlenih, dok najmanji udio u ukupnoj zaposlenosti Jelenja bilježe osiguranci poljoprivrednici (0,86 %).

Tabela 17. Kretanje broja osiguranika prema vrsti zaposlenja, 31.12. 2018.

Datum	Radnici kod pravnih osoba	Obrtnici	Poljoprivrednici	Samostalne profesionalne djelatnosti	Radnici kod fizičkih osoba	Osig. zaposleni kod međunar. org. i u inozemstvu	Osiguranci - produženo osiguranje	Ukupno
siječanj	533	125	7	48	90	0	5	808
veljača	526	124	7	45	87	0	5	794
ožujak	527	123	7	46	90	0	3	796
travanj	519	125	8	46	92	0	4	794
svibanj	530	125	7	54	95	0	4	815
lipanj	532	126	6	51	98	0	4	817
srpanj	525	127	6	50	98	0	5	811
kolovoz	532	128	7	46	98	0	4	815
rujan	534	130	7	48	99	0	4	822
listopad	528	128	7	54	94	0	4	815
studeni	520	128	7	55	94	0	6	810
prosinac	513	126	7	54	90	0	6	796
Prosjeck	526	126	7	50	94	0	5	808

⁶ 118.890 osiguranika u PGŽ prema HZMO

Prosjek (UKUPNO=100)	65,19%	15,63%	0,86%	6,16%	11,61%	0,00%	0,56%	100,00%
Svibanj 2019.	531	124	8	42	98	0	8	811

Izvor: Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje Zagreb, 2019., Obrada autora

Analizira li se struktura zaposlenih po spolu, uočava se da je od ukupno zaposlenih u 2018. godini 57 % muškaraca, dok je 43 % žena.

Konačno, uzimajući sve u obzir za pretpostaviti je da je stvarni broj zaposlenih u općini Jelenje puno veći. Naime, prikazani broj ne uključuje zaposlenike koji žive na području općine Jelenje, a rade na području nekih drugih općina ili gradova, a s druge strane uključuje one koji žive na području drugih općina ili gradova, a rade na području Općine Jelenje.

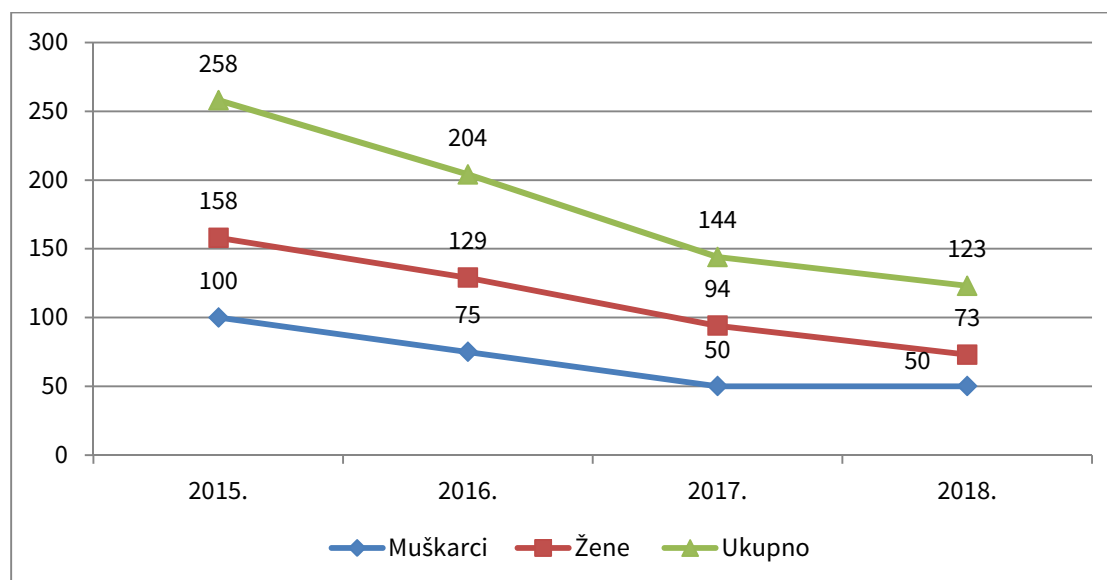
Stoga potpuniji podatak o ukupnom broju zaposlenih na području općine Jelenje prikazuje posljednji Popis stanovništva iz 2011. godine, a u kojem je naznačeno da je od ukupnog broja stanovnika Općine (**5.344**) zaposleno **2.147 stanovnika** i to: 1.195 muškaraca i 952 ženskih osoba. Navedeno znači da je zaposleno **40,1 % stanovništva**.

Procjena stanovnika Općine Jelenje za kraj 2017. godine je približna broju stanovnika Popisa 2011., ali za službene podatke o zaposlenosti trebati će pričekati još neko vrijeme.

Osim broja zaposlenih osoba potrebno je analizirati i broj nezaposlenih osoba⁷.

Na području Općine Jelenje na dan 31. prosinca 2018. godine na Hrvatskom zavodu za zapošljavanje bile su prijavljene **123 nezaposlene osobe**. U odnosu na isti mjesec 2015. godine broj nezaposlenih **smanjio se za 52,33 %**. Smanjenje nezaposlenosti može se pripisati gospodarskom oporavku, ali i jačanju poduzetničkih aktivnosti na području Općine.

Grafikon 3. Kretanje broja nezaposlenih osoba u Općini Jelenje u razdoblju od 2015.-2018.

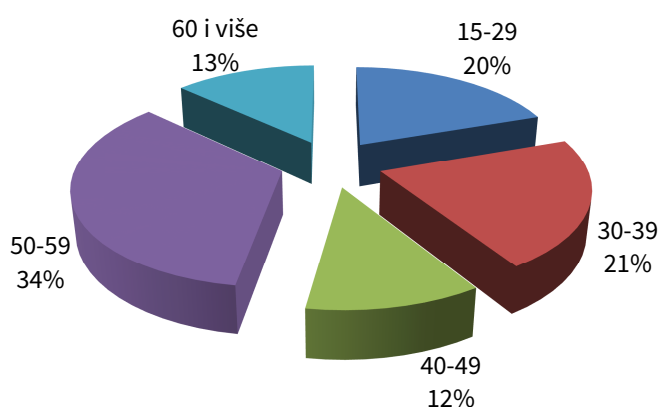
Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje, Regionalni ured Rijeka, 2019., obrada autora

⁷ Nezaposlene osobe jesu osobe u dobi od 15 do 65 godina, sposobne ili djelomično sposobne za rad, koje nisu u radnom odnosu, aktivno traže posao i raspoložive su za rad.

Analiza nezaposlenih osoba Općine Jelenja prema dobi na području ukazuje na izraženiju nezaposlenost mlađih i starijih dobnih skupina unutar radnog kontingenta. Tako je u 2018. godini najveći broj nezaposlenih u skupinama od 15-39 godina (41%), odnosno 50-59 godina (34%) (Grafikon 4.).

Promotri li se obrazovna struktura nezaposlenih osoba u Jelenju u 2018. godini, može se uočiti da je najveći dio nezaposlenih sa završenom srednjom školom (60 %), zatim slijede nezaposleni s osnovnom školom (16 %), fakultetom, akademijom, magisterijem i doktor (Grafikon 6.). Najmanje nezaposlenih je bez škole i nezavršene osnovne škole.

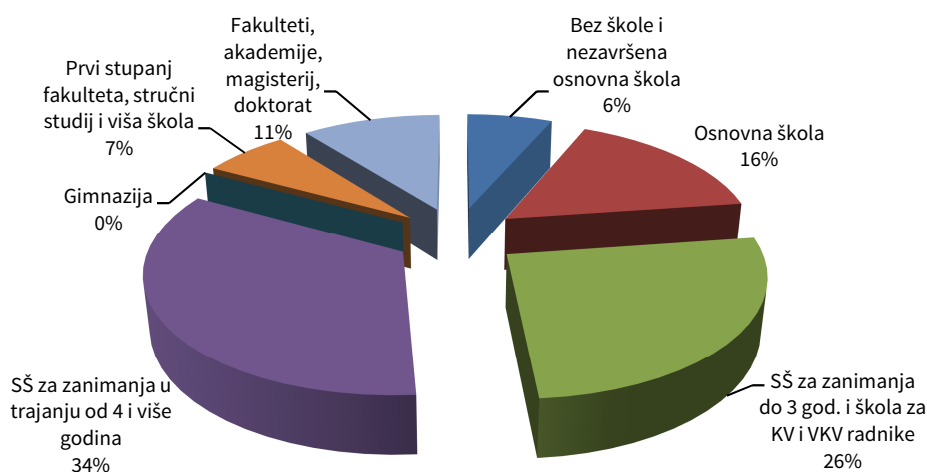
Grafikon 4. Dobna struktura nezaposlenih osoba u Općini Jelenje, 2018. (%)

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje, Regionalni ured Rijeka, 2019., obrada autora

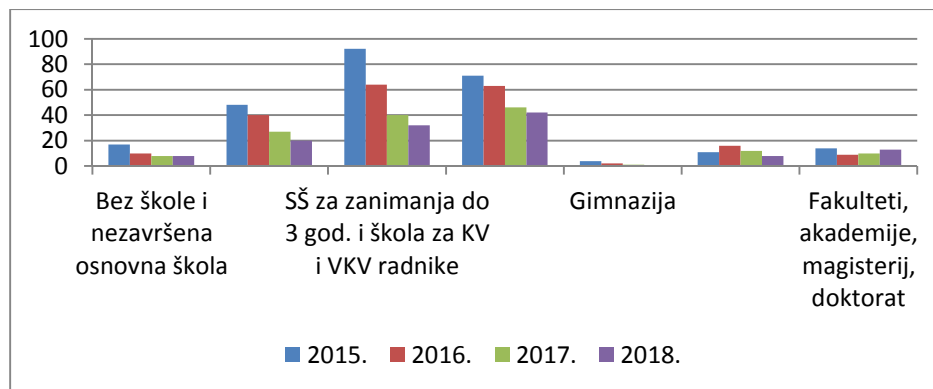
Analiza nezaposlenih prema razini obrazovanja u Općini Jelenje u izvještajnom razdoblju pokazuje da se sve skupine smanjuju od 2015. do 2018. godine, osim skupine fakulteti, akademije, magisterij, doktorat.

Grafikon 5. Nezaposleni prema razini obrazovanja u Općini Jelenje, 2018. godina

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje, Regionalni ured Rijeka, 2019., obrada autora

Grafikon 6. Nezaposleni prema razini obrazovanja u Općini Jelenje od 2015. do 2018.

Izvor: Hrvatski zavod za zapošljavanje, Regionalni ured Rijeka, 2019., obrada autora

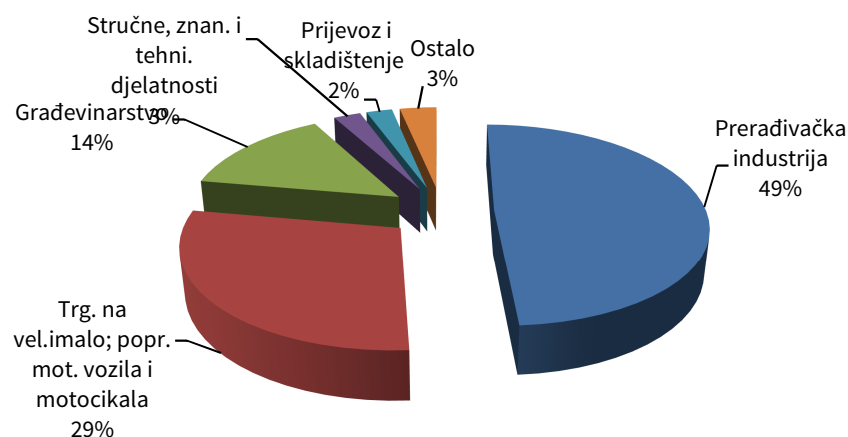
Zaključno, uzimajući u obzir da je nezaposlenost osnovni gospodarski i socijalni pokazatelj, analizirani podaci ukazuju na uspješnost Općine Jelenje u naporima da bude općina poželjna za kvalitetan život i rad, ali i uspjeh u poticanju razvoja poduzetništva i razvoja gospodarstva.

Struktura gospodarskih djelatnosti

Analiza strukture broja gospodarskih subjekata prema područjima djelatnosti NKD-a⁸ (N=92) pokazuje da je najveći dio poduzetnika u 2018. godini bio registriran u djelatnosti **trgovine na veliko i malo, popravak motornih vozila (G), građevinarstvo (F), prerađivačka industrija (C)** te djelatnosti **pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane (I)**.

Slična struktura uočava se i kada je riječ o ostvarenim prihodima poduzetnika prema područjima djelatnosti NKD-a. I ovdje je razvidno da gospodarstvo Jelenje obilježava dominacija **prerađivačke industrije (C), trgovine na veliko i malo (G), građevinarstva (F) te stručnih, znanstvenih i tehničkih djelatnosti (M)** (Grafikon 7.).

Grafikon 7. Struktura ukupnih prihoda poduzetnika prema područjima djelatnosti NKD-a, Jelenje, 2018.

Izvor: Izvještaji FINE, podružnica Rijeka; Podaci obuhvaćaju financijske rezultate poduzetnika obveznika poreza na dobit sa sjedištem u općini Jelenje prema službenom izvješću FINE; Obrada autora

⁸ U Hrvatskoj se u svim statističkim istraživanjima kao i u statističkom poslovnim registru primjenjuje Nacionalna klasifikacija djelatnosti 2007. - NKD 2007, koja je u potpunosti usklađena s definicijama i pravilima NACE-a Rev. 2.

Financijski rezultati gospodarstvenika

Tabela 18. Osnovni financijski rezultati poslovanja poduzetnika po djelatnostima, 2015. i 2018. godina (iznosi u 000)

Djelatnost	Ukupni prihodi				Ukupni rashodi				Dobit prije oporezivanja				Gubitak prije oporezivanja			
	2015.	%	2018.	%	2015.	%	2018.	%	2015.	%	2018.	%	2015.	%	2018.	%
C. Prerađivačka industrija	77.937	47,4%	112.247	49,0%	73.915	48,1%	109.124	50,3%	4.527	36,4%	3.509	26,9%	505	27,4%	386	39,51%
E. Opskrba vodom; ukla.otpa.voda, gosp. vodom...	1.811	1,1%	3.174	1,4%	2.089	1,4%	3.152	1,5%	0	0,0%	22	0,2%	277	15,0%	0	0,00%
F. Građevinarstvo	15.795	9,6%	32.493	14,2%	12.086	7,9%	27.971	12,9%	4.060	32,6%	4.556	34,9%	351	19,0%	33	3,38%
G. Trg. na vel.imalo; popr. mot. vozila i motocikala	49.454	30,1%	65.863	28,8%	47.516	30,9%	62.324	28,7%	2.286	18,4%	3.651	28,0%	348	18,9%	111	11,36%
H. Prijevoz i skladištenje	12.441	7,6%	5.331	2,3%	11.825	7,7%	5.490	2,5%	616	4,9%	38	0,3%	0	0,0%	197	20,16%
I. Djel.pruž.smješ.te prip. i usl. hrane	1.258	0,8%	2.198	1,0%	1.246	0,8%	2.039	0,9%	100	0,8%	197	1,5%	87	4,7%	37	3,79%
J. Informacije i komunikacije	1.081	0,7%	1.403	0,6%	741	0,5%	1.208	0,6%	341	2,7%	360	2,8%	1	0,1%	165	16,89%
L. Poslovanje nekretninama	28	0,0%	0	0,0%	297	0,2%	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	268	14,5%	0	0,00%
M. Stručne, znan. i tehni. djelatnosti	3.869	2,4%	5.566	2,4%	3.498	2,3%	5.140	2,4%	371	3,0%	426	3,3%	0	0,0%	0	0,00%
N. Admini. i pom. uslužne djelatnosti	53	0,0%	150	0,1%	44	0,0%	66	0,0%	12	0,1%	89	0,7%	3	0,2%	5	0,51%
P. Obrazovanje	409	0,2%	239	0,1%	280	0,2%	183	0,1%	129	1,0%	69	0,5%	0	0,0%	14	1,43%
Q.Dj.zdr.zaštite i soc.skrbi	101	0,1%	187	0,1%	100	0,1%	60	0,0%	2	0,0%	127	1,0%	0	0,0%	0	0,00%
R. Umjetnost, zabava i rekreacija	0	0,0%	0	0,0%	3	0,0%	2	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	3	0,2%	2	0,20%
S. Ostale uslužne djelatnosti	87	0,1%	231	0,1%	84	0,1%	258	0,1%	2	0,0%	0	0,0%	0	0,0%	27	2,76%
UKUPNO	164.324	100,0%	229.082	100,0%	153.724	100,0%	217.017	100,0%	12.446	100,0%	13.044	100,0%	1.843	100,0%	977	100,00%

Izvor: Izvještaji FINE, podružnica Rijeka; Podaci obuhvaćaju financijske rezultate poduzetnika obveznika poreza na dobit sa sjedištem u općini Jelenje prema službenom izvješću FINE. Obrada autora

Ukupni prihodi poduzetnika su tijekom razdoblja od 2015. do 2018. godine rasli po prosječnoj godišnjoj stopi od 11,71%. Tako da su ukupni ostvareni prihodi poduzetnika u 2018. bili veći za 39,41 % nego u 2015. godini. Usporede li se ostvarenje ukupnih prihoda po djelatnostima, može se vidjeti da u 2018. godini najviše prihoda ostvaruje prerađivačka industrija (C) s udjelom od 49 %. Zatim slijedi djelatnost trgovine na veliko i malo s udjelom od 28,8 % te građevinarstvo (F) s udjelom od 14,2 %.

Ukupni rashodi poduzetnika slijedili su rast prihoda te su rasli s približnom godišnjom stopom rasta od 12,81%, što čini kumulativni rast od 41,17 %. Pojedinačno u 2018. godini najveće ostvarene rashode bilježi prerađivačka industrija (C) s udjelom od 50,3 %, zatim trgovina na veliko i malo (G) s udjelom od 28,7 %, te građevinarstvo (F) s 12,9 %. Ostale djelatnosti imaju manje udjele u ukupnim rashodima.

Najveću **dobit prije oporezivanja** u 2018. godini bilježi građevinarstvo (udio od 34,9 %), zatim trgovina na veliko i malo (28 %), te prerađivačka industrija s udjelom od 26,9 %.

U 2018. godini najveći **gubitak prije oporezivanja** iskazuje prerađivačka industrija s udjelom od 39,51 %, te prijevoz i skladištenje sa udjelom od 20,16 %.

Tabela 19. u nastavku Izvješća prikazuje rezultate poslovanja poduzetnika registriranih na području općine Jelenje u razdoblju od 2015. do 2018. godine.

Tabela 19. Ukupni rezultati poslovanja trgovačkih društava na području Općine Jelenje od 2015. do 2018. (iznosi u 000,prosječne plaće u kn)

Pozicija	2015.	2016.	2017.	2018.	Godišnja stopa rasta ili pada 2018./2015.
Broj registriranih poduzeća	79	82	91	92	5,21%
Ukupna dugotrajna imovina	60.781	71.465	75.866	73.690	6,63%
Dugoročne obveze	14.638	28.070	23.203	26.068	21,21%
Neto plaće i nadnice	14.442	16.639	21.527	24.693	19,58%
Investicije	7.715	7.220	19.371	3.426	-23,71%

Izvor: Izvješćaji FINE, podružnica Rijeka; Podaci obuhvaćaju financijske rezultate poduzetnika obveznika poreza na dobit sa sjedištem u općini Jelenje prema službenom izvješću FINE. Obrada autora

U promatranom razdoblju broj registriranih poduzeća povećao se za 16,5 % (po prosječnoj godišnjoj stopi od 5,2 %), što predstavlja dobar pokazatelj. Vrijednost ukupne dugotrajne imovine kumulativno se povećala za 21,2 % (u prosjeku za 6,63 % godišnje), dugoročne obveze povećane su za 78,1 % (u prosjeku za 21,2 % godišnje). Istovremeno, neto plaće i nadnice zabilježile su kumulativno povećanje od 71 %, dok je vrijednost investicija smanjena za ukupno 55,6 % (po prosječnoj godišnjoj stopi od 23,7 %).

Prethodna analiza financijskih rezultata gospodarstvenika Općine Jelenje ukazuje na to da nemaju sve gospodarske grane jednako značenje za razvoj općine. Iz tog razloga u nastavku Izvješća slijedi detaljnija analiza onih koje imaju ili bi mogle imati značajniju ulogu u budućem gospodarskom razvoju.

Nastavak analize stoga se odnosi na financijske rezultate poduzetnika u pet najznačajnijih djelatnosti gospodarstva Jelenje u razdoblju od 2015. do 2018. godine: prerađivačka industrija, trgovina na veliko i malo, popravak motornih vozila i motocikala, građevinarstvo, prijevoz i skladištenje te stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti.

Analiza djelatnosti C – Prerađivačka industrija

Potrebno je naglasiti da prerađivačka industrija ima veliki udio u ukupnim prihodima poduzetnika s područja Općine (49%) te je u tom smislu treba i promatrati.

Pozitivna kretanja djelatnosti C u razdoblju 2015. do 2018. ostvaruju sljedeće kategorije: dugotrajna imovina bilježi porast od 58,42 % (prosječni godišnji rast od 16,57 %), gubitak se smanjio za ukupno 23,56 % (u prosjeku godišnje za 8,57 %), broj zaposlenih porastao za 77,66 % (prosječni godišnji rast od 21,11 %), dok su neto plaće porasle za 9,97 % (prosječna godišnja stopa od 3,22 %). Istovremeno, djelatnost prerađivačke industrije bilježi negativna kretanja u sljedećim kategorija: broj poduzetnika bilježi pad od 13,33 % (u prosjeku godišnje za 4,66 %), dugoročne obveze su porasle za 168,85 % (prosječni godišnji rast od 39,05 %), dok dobit prije oporezivanja ostvaruje pad od 22,49 % (prosječni godišnji pad od 8,14 %).

Tabela 20. Glavni financijski pokazatelji ostvareni u djelatnosti C u razdoblju od 2015. do 2018. godine (iznosi u 000, prosječne plaće u kn)

Opis	2015.	2016.	2017.	2018.	2018. (2015.=100)	Godišnja stopa rasta/pada 2018/2015.
Broj poduzetnika	15	16	13	13	86,67%	-4,66%
Dugotrajna imovina	26.265	41.361	44.543	41.609	158,42%	16,57%
Dugoročne obveze	5.480	19.215	14.828	14.733	268,85%	39,05%
Dobit prije oporezivanja	4.527	5.130	6.566	3.509	77,51%	-8,14%
Gubitak	505	640	1.151	386	76,44%	-8,57%
Broj zaposlenih	94	119	141	167	177,66%	21,11%
Neto plaće	4.793	4.664	5.273	5.271	109,97%	3,22%

Izvor: Izvještaji FINE, podružnica Rijeka; Podaci obuhvaćaju financijske rezultate poduzetnika obveznika poreza na dobit sa sjedištem u općini Jelenje prema službenom izvješću FINE. Obrada autora

Tvrtke koje najviše pridonose ostvarenim rezultatima ove djelatnosti u 2018. godini (sukladno NKD 2007) su: TTO THERMOTECHNIK d.o.o. , TOKARSKA RADIONA "METALOBRAĐA", ELEKTRONIK d.o.o., TAVELA d. o. o. i STROJAR – EKO d.o.o.

Navedene tvrtke imale su 92,82 % zaposlenih u ukupnom broju zaposlenih u ovoj djelatnosti u 2018. godini.

Analiza djelatnosti G - Trgovina na veliko i malo, popravak motornih vozila i motocikala

Financijski pokazatelji ove djelatnosti u razdoblju od 2015. do 2018. godine pokazuju uglavnom pozitivne i veoma povoljne predznake. Pozitivna kretanja djelatnosti G u razdoblju 2015. do 2018. godine ostvaruju sljedeće kategorije: dugotrajna imovina bilježi kumulativni rast od 72,40 % (prosječna godišnja stopa rasta od 19,91 %), broj poduzetnika kumulativno je povećan za 21,74 posto (u prosjeku godišnje za 6,78 %), a dobit prije oporezivanja za 59,71 % (u prosjeku godišnje za 16,89 %). Povećanje bilježi i zaposlenost od 19,05 % (godišnje za 5,98 %) te neto plaće za 19,45 % (prosječna godišnja stopa rasta od 6,10 %), dok kategorija gubitak ostvaruje pad od 68,10 % (prosječna godišnja stopa pada 31,67%).

U djelatnosti trgovina na veliko i malo, popravak motornih vozila i motocikala nepovoljna kretanja tijekom promatranog razdoblja ostvaruje samo kategorija dugoročnih obveza koje rastu za 43,39 % (prosječna godišnja stopa rasta od 12,77 %).

Tabela 21. Glavni financijski pokazatelji ostvareni u djelatnosti G u razdoblju od 2015. do 2018. godine (iznosi u000, prosječne plaće u kn)

Opis	2015.	2016.	2017.	2018.	2018. (2015.=100)	Godišnja stopa rasta/pada 2018./2015.
Broj poduzetnika	23	22	27	28	121,74%	6,78%
Dugotrajna imovina	7.718	8.139	9.595	13.306	172,40%	19,91%
Dugoročne obveze	5.978	6.542	6.063	8.572	143,39%	12,77%
Dobit prije oporezivanja	2.286	3.462	4.805	3.651	159,71%	16,89%
Gubitak	348	325	539	111	31,90%	-31,67%
Broj zaposlenih	63	63	80	75	119,05%	5,98%
Neto plaće	4.998	4.840	4.774	5.970	119,45%	6,10%

Izvor: Izvještaji FINE, podružnica Rijeka; Podaci obuhvaćaju financijske rezultate poduzetnika obveznika poreza na dobit sa sjedištem u općini Jelenje prema službenom izvješću FINE. Obrada autora

Tvrtke koje najviše pridonose ostvarenim rezultatima ove djelatnosti u 2018. godini (sukladno NKD 2007) su: BFT – ADRIA d.o.o., LJEKARNA MILANKA IVANDIĆ MR.PH, L. S. MOTO d.o.o., EUROGENS d.o.o. i "DIANO"TRGOVAČKI OBRT.

Navedene tvrtke imale su 49,99 % zaposlenih u ukupnom broju zaposlenih u ovoj djelatnosti u 2018. godini.

Analiza djelatnosti F - Građevinarstvo

Analiza financijskih pokazatelja poduzetnika iz djelatnosti građevinarstva u razdoblju od 2015. do 2018. godine ukazuje na oscilatorna kretanja. Pritom najveći kumulativni rast bilježi stavka broj zaposlenih (96,23 %), dok gubitak istovremeno pada za 90,60 %. U istom se razdoblju dugotrajna imovina povećala za 47,43 %, a dobit prije oporezivanja za 12,22 %. Broj poduzetnika je u 2018. u odnosu na 2015. povećan za 28,57 %, a neto plaće su povećane za 12,85 %. Negativan trend u ovoj kategoriji ostvaruju dugoročne obveze, koje su u odnosu na 2015. godinu porasle za 32,06 %, što znači da su u prosjeku godišnje rasle po stopi od 9,71 %.

Tabela 22. Glavni financijski pokazatelji ostvareni u djelatnosti F u razdoblju od 2015. do 2018. godine (iznosi u 000,prosječne plaće u kn)

Opis	2015.	2016.	2017.	2018.	2018. (2015.=100)	Godišnja stopa rasta/pada 2018./2015.
Broj poduzetnika	14	16	18	18	128,57%	8,74%
Dugotrajna imovina	3.365	2.766	4.729	4.961	147,43%	13,81%
Dugoročne obveze	1.547	1.356	1.078	2.043	132,06%	9,71%
Dobit prije oporezivanja	4.060	6.901	4.034	4.556	112,22%	3,92%
Gubitak	351	149	328	33	9,40%	-54,53%
Broj zaposlenih	53	80	94	104	196,23%	25,19%
Neto plaće	3.550	3.459	3.812	4.006	112,85%	4,11%

Izvor: Izvještaji FINE, podružnica Rijeka; Podaci obuhvaćaju financijske rezultate poduzetnika obveznika poreza na dobit sa sjedištem u općini Jelenje prema službenom izvješću FINE. Obrada autora

Tvrtke koje najviše pridonose ostvarenim rezultatima ove djelatnosti u 2018. godini (sukladno NKD 2007) su: BETA PLAN d.o.o, MEHANIZACIJA BURA d. o. o., E. L. M. A. R. – EX d.o.o., ZORETIĆ d. o. o. i AQUA - VIČEVIĆ d.o.o.

Navedene tvrtke imale su 66,33 % zaposlenih u ukupnom broju zaposlenih u ovoj djelatnosti u 2018. godini.

Analiza djelatnosti H - Prijevoz i skladištenje

Analiza financijskih pokazatelja iz djelatnosti prijevoza i skladištenja ukazuje na to da se broj poduzetnika u 2018. godini u odnosu na 2015. godinu nije mijenjao. Oni su 2018. godine zapošljavali 12,50 posto više radnika u odnosu na 2015. godinu, te isplaćivali prosječne neto plaće više za 2,87 %.

Najveći kumulativni rast u djelatnosti H bilježi stavka dugoročne obveze (1570,59 %), dok se dugotrajna imovina smanjila ukupno za 13,41 %.

Tabela 23. Glavni financijski pokazatelji ostvareni u djelatnosti H u razdoblju od 2015. do 2018. godine (iznosi u 000, prosječne plaće u kn)

Opis	2015.	2016.	2017.	2018.	2018. (2015.=100)	Godišnja stopa rasta/pada 2018./2015.
Broj poduzetnika	6	5	7	6	100,00%	0,00%
Dugotrajna imovina	2.468	2.712	2.942	2.137	86,59%	-4,69%
Dugoročne obveze	17	129	396	284	1670,59%	155,64%
Dobit prije oporezivanja	616	74	655	38	6,17%	-60,49%
Gubitak	0	0	118	197	-	-
Broj zaposlenih	8	9	14	9	112,50%	4,00%
Neto plaće	4.632	3.735	4.063	4.765	102,87%	0,95%

Izvor: Izvještaji FINE, podružnica Rijeka; Podaci obuhvaćaju financijske rezultate poduzetnika obveznika poreza na dobit sa sjedištem u općini Jelenje prema službenom izvješću FINE. Obrada autora

Tvrtke koje najviše pridonose ostvarenim rezultatima ove djelatnosti u 2018. godini (sukladno NKD 2007) su: KOKOTIĆ d.o.o., ZARLEN d.o.o., AUTOPRIJEVOZNIČKI OBRT ANTON ŽAGAR, ATREJ d.o.o. i REO d.o.o.

Navedene tvrtke imale su 100 % zaposlenih u ukupnom broju zaposlenih u ovoj djelatnosti u 2018. godini.

Analiza djelatnosti M – Stručne, znanstvene i tehničke djelatnosti

Tijekom promatranog razdoblja većina pokazatelja financijskih rezultata poslovanja poduzetnika u stručnim, znanstvenim i tehničkim djelatnostima PGŽ od 2015. do 2018. godine poprima povoljne vrijednosti. Najviše povećanje u odnosu na 2015. godinu u 2018. bilježi broj zaposlenih (29,03 %), neto plaće (25,67 %) te broj poduzetnika (20 %). Nadalje, i dobit prije oporezivanja bilježi rast, od 14,82 %, dok su dugoročne obveze smanjene za 73,64 %.

Negativan trend u ovoj djelatnosti zabilježen je jedino kod kategorije dugotrajne imovine, koja se u 2018. godini u odnosu na 2015. godinu smanjila za 30,82 %.

Tabela 24. Glavni financijski pokazatelji ostvareni u djelatnosti M u razdoblju od 2015. do 2018. godine
(iznosi u 000, prosječne plaće u kn)

Opis	2015.	2016.	2017.	2018.	2018. (2015.=100)	Godišnja stopa rasta/pada 2018./2015.
Broj poduzetnika	5	5	6	6	120,00%	6,27%
Dugotrajna imovina	1.697	1.419	1.401	1.174	69,18%	-11,56%
Dugoročne obveze	1.328	445	633	350	26,36%	-35,89%
Dobit prije oporezivanja	371	350	635	426	114,82%	4,72%
Gubitak	0	334	353	0	-	-
Broj zaposlenih	31	42	44	40	129,03%	8,87%
Neto plaće	3.849	3.246	4.023	4.837	125,67%	7,91%

Izvor: Izvještaji FINE, podružnica Rijeka; Podaci obuhvaćaju financijske rezultate poduzetnika obveznika poreza na dobit sa sjedištem u općini Jelenje prema službenom izvješću FINE. Obrada autora

Tvrtke koje najviše pridonose ostvarenim rezultatima ove djelatnosti u 2018. godini (sukladno NKD 2007) su: GEO – RAD d.o.o., BERIKOM d.o.o., QUALITY CARGO DEPARTMENT j.d.o.o., ORKUS d.o.o. i KNJIGOVODSTVO MARTINA j.d.o.o.

Navedene tvrtke imale su 97,50 % zaposlenih u ukupnom broju zaposlenih u ovoj djelatnosti u 2018. godini.

Turizam

Analiza je pokazala da u Izvještajnom razdoblju turizam sudjeluje sa skromnim udjelom od tek 1% ostvarenih ukupnih prihoda poduzetnika općine Jelenje u 2018. godini. No, uzimajući u obzir strateško opredjeljenje Primorsko goranske županije, ali i Općine Jelenje, koja daje značajan naglasak turizmu u svom strateškom dokumentu, u nastavku se obrađuje i djelatnost turizma.

Turistička zajednica općine Jelenje aktivno radi na promoviranju svog kraja te organizira **niz manifestacija**. Tako se u sklopu petog godišnjeg doba odnosno *maškara* organiziraju Maškarani tanci, Balinjerada, folklorni festival zvončara Gromiščina zvoni. Nadalje, Turistička zajednica općine Jelenje u suradnji s Općinom Jelenje, u znak sjećanja na mlikarice koje su ne tako davno sa širega riječkog područja nosile mlijeko u Rijeku organizira manifestaciju *Na posmen mlikarici*. *Utrka Hahlići Trail* se organizira u organizaciji Turističke zajednice općine Jelenje i Društva za sportove u prirodi “Ad natura“. Konačno, *Festival palente i sira*, najprepoznatljivija je i najmasovnija manifestacija općine Jelenje. Tradicionalno, tijekom cijelog mjeseca rujna Općina Jelenje i Turistička zajednica općine Jelenje organiziraju mnoga kulturna, zabavna i sportska događanja. Naime, 29. rujna obilježava se proslava Dana Općine i Sv. Mihovila, zaštitnika župe Jelenje. *Mihoja*

se obilježava svečanim misnim slavljem u župnoj crkvi u Jelenju, inače zaštićenom spomeniku kulture. Pored navedenih, u izvještajnom razdoblju još su se održale i druge kulturno zabavne te sportske manifestacije (*Jesensko leto, Antonja, Rokova, Kolbova, Dječji dan, Božićni dani* itd.).

Prema podacima Turističke zajednice Kvarner u općini Jelenje je 2018. godine ostvareno **12.769 noćenja**. Iz tablice u nastavku razvidno je da se broj dolazaka u Izvještajnom razdoblju gotovo **udvostručio**, kao i broj noćenja.

Tabela 25. Broj ostvarenih dolazaka i noćenja na području općine Jelenje u razdoblju 2015.-2018.

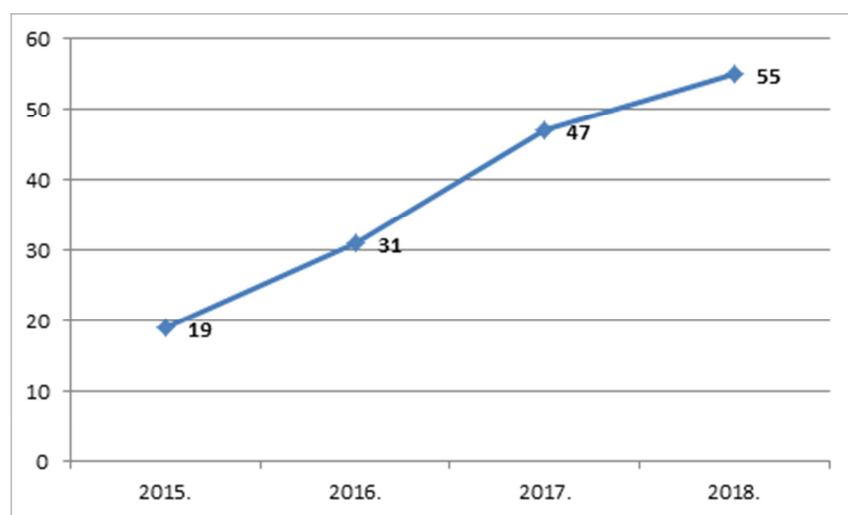
Godina	2015.	2016.	2017.	2018.	2018. (2015=100)	Ø godišnja stopa rasta/pada 2015/2018.
Broj dolazaka	1.307	1.630	1.673	2.523	193,04	24,51%
Broj noćenja	5.271	8.168	9.607	12.769	242,25	34,30%

Izvor: Podaci TZ Kvarner, 2019.

Broj prosječnog boravka po dolasku iznosi **5,1 dana** u 2018. godini.

Smještajni kapaciteti Općine prema vrstama i kategorijama objekata u kojima su ostvarena noćenja odnose se na sobe i apartmane. **Broj soba i apartmana se u izvještajnom razdoblju se utrostručio**. Naime, u 2015. godini je bilo raspoloživo ukupno 19 soba i apartmana, dok ih je na kraju promatranog razdoblja bilo 55.

Grafikon 8. Kretanje broja soba i apartmana na području općine Jelenje, 2015.-2018.

Izvor: Podaci TZ Kvarner; Obrada autora

Tabela 26. u nastavku izvješća prikazuje kretanje broja postelja (stalnih i pomoćnih)⁹ raspoloživih u izvještajnom razdoblju na području općine Jelenje. Iz tablice je vidljivo da se **broj postelja u izvještajnom razdoblju gotovo utrostručio**.

Tabela 26. Broj postelja na području općine Jelenje, 2015.-2018.

Godina	Postelje	Broj postelja	Ukupno postelja
2015.	Stalne postelje	48	56
	Pomoćne postelje	8	
2016.	Stalne postelje	79	87
	Pomoćne postelje	8	
2017.	Stalne postelje	118	133
	Pomoćne postelje	15	
2018.	Stalne postelje	139	158
	Pomoćne postelje	19	

Izvor: Podaci TZ Kvarner; Obrada autora

Svoje usluge su u 2018. godini nudila ukupno 22 kućanstva. Iznajmljivala se 31 soba te 22 apartmana, s ukupnim kapacitetom od 146 postelja, od kojih je 127 stalnih, a 19 pomoćnih postelja. Pored toga, tu je još i planinarski dom, koji iznajmljuje 2 sobe, s ukupno 12 stalnih postelja.

Analizirajući strukturu smještajnih kapaciteta na području općine Jelenje u 2018. godini, može se zaključiti da je najveći broj istih zastupljen kod **privatnih iznajmljivača**. Na području općine **nema registriranih hotela, kao niti ostalih oblika smještaja za turiste** (hosteli, moteli, kampovi i sl.).

UVJETI SMJEŠTAJA GOSPODARSKIH SADRŽAJA U PROSTORU

Gospodarske zone

Gospodarske zone predstavljaju posebno izdvojeno područje izvan naselja za odvijanje različitih gospodarskih aktivnosti.

Županija u svom prostornom planu stvara pretpostavke za razvoj gospodarskih zona planiranjem površina za razvitak gospodarskih namjena, proizvodne i poslovne namjene. Tako je Prostornim planom Primorsko – goranske županije (SN 32/13, 41/18) za područje Općine Jelenje određeno **10 hektara**, poslovne namjene.

⁹ *Obuhvaćene su sobe, apartmani, studio-apartmani, kuće za odmor u kojima su uslugu smještaja pružili ugostitelji (pravna ili fizička osoba), kućanstva i obiteljska poljoprivredna gospodarstva.*

Površine za gospodarsku namjenu - poslovnu su površine izdvojene od naselja, namijenjene gospodarskim sadržajima kao što su manji obrtnički, skladišni, proizvodnouslyžni, trgovački ili komunalno-servisni sadržaji, koji ne zagađuju okoliš i ne proizvode prekomjernu buku.

Uz osnovnu djelatnost na površinama gospodarske namjene moguće je razviti i drugu djelatnost - prateću ili u funkciji osnovne djelatnosti, na način da ona ne ometa proces osnovne djelatnosti.

Prostornim planom uređenja Općine Jelenje planirane su slijedeće zone poslovne namjene:

1. Dražice K1-1 (1,16 ha)
2. Lukeži K1-2 (1,35 ha)
3. Lopača (0,52 ha)
4. Podhum (2,40 ha)
5. Podhum (5,44 ha)
6. Podkilavac (0,54 ha)
7. Lukeži (0,9 ha)

Od ukupno planirane površine poslovne namjene izgrađeno je tek 36% površina te postoji dobar prostorni potencijal za izgradnju novih kapaciteta u djelomično izgrađenim i u još neizgrađenim zonama.

Područja ugostiteljsko – turističke namjene

Prostornim planom Primorsko goranske županije (SN 32/13, 41/18) određena su područja ugostiteljsko – turističke namjene. Za svako područje ugostiteljsko turističke namjene unutar Općine Jelenje određen je položaj, vrsta, maksimalna površina građevinskog područja i maksimalan kapacitet, kako slijedi prikazano u tablici.

Tabela 27. Područja ugostiteljsko turističke namjene, Općina Jelenje

Općina	Položaj	Maksimalna površina (ha)	Vrsta	Maksimalan kapacitet (ležaja)
Jelenje	Podhum (Podhum)	35	T2	3500
	Linčetovo (Lopača)	1	T1	100
Ukupno		36		3600

Izvor: Prostorni plan Primorsko goranske županije (SN 32/13, 41/18)

U izvještajnom razdoblju do realizacije navedenih turističkih zona nije došlo.

Obrtništvo

Uz poduzetništvo, obrtnički sektor čini značajan segment gospodarstva Jelenja. . Na području Općine Jelenje za obrtnike je zaduženo **Udruženje Obrtnika Viškovo-Kastav-Klana-Jelenje**.

Prema podacima DZS-a u prosincu 2018. godini na prostoru Primorsko-goranske županije u obrtu i djelatnostima slobodnih profesija bilo je zaposleno 15.685 osoba, što je u odnosu na 2015. godinu **smanjenje od 3 %**. Nadalje, spolna struktura zaposlenih prikazuje da je omjer muškaraca i žena i dalje nepovoljniji za žene. Promotri li se razdoblje od 2015. do 2018. godine, uočava se rast zaposlenosti kod muškaraca za 0,3 % te pad zaposlenosti kod žena od 7,57%.

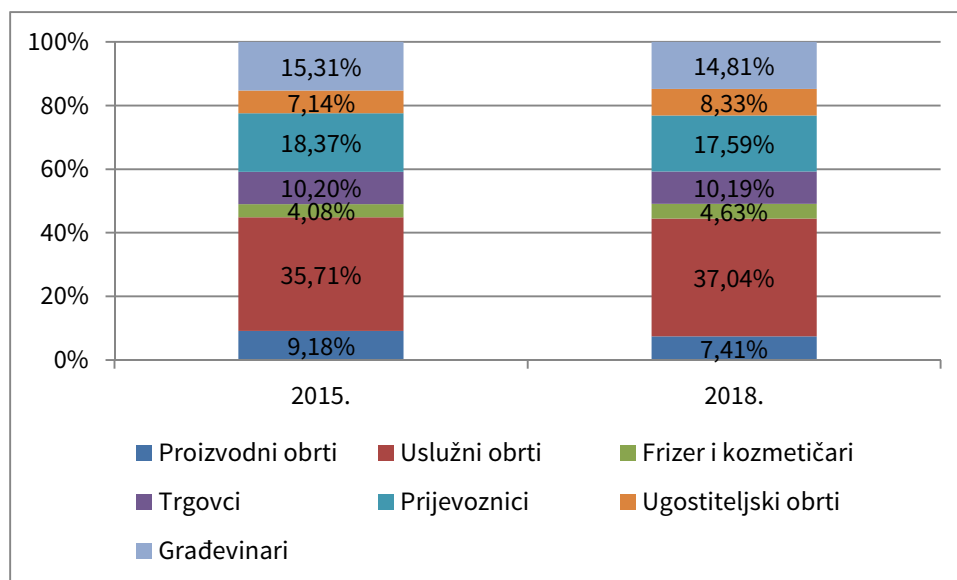
Tabela 28. Zaposleni u obrtu i djelatnostima slobodnih profesija Primorsko-goranska županija, prema spolu i NKD-u 2007., razdoblje 2015.-2018. (stanje prosinac)

Godina	UKUPNO	Muškarci	Žene
2015.	16.172	9.372	6.800
2016.	16.053	9.476	6.577
2017.	15.775	9.422	6.353
2018.	15.685	9.400	6.285
2018. (2015=100)	96,99	100,3	92,43

Izvor: dzs.hr

Analizira li se struktura obrta gospodarstva općine Jelenje po cehovima u 2018. godini, može se vidjeti da su **najzastupljeniji uslužni obrti** s udjelom od gotovo 38 %, zatim prijevoznici s udjelom od 17,59 % te građevinari s udjelom od 14,81 %.

Grafikon 9. Struktura obrtnika po cehovima, Općina Jelenje, 2015.-2018.

Izvor: Podaci Udruženja Obrtnika Viškovo-Kastav-Klana-Jelenje; Obrada autora

U usporedbi s cehovskom strukturom obrta iz 2015. godine, uočava se pad udjela građevinara, prijevoznika, trgovaca te proizvodnog obrta. Ovakva kretanja posljedica su kontinuiranog rasta uslužnih obrta, te broja frizerskih i kozmetičkih obrta.

Tabela 29. Broj obrtnika na području općine Jelenje po dsjelatnostima u razdoblju od 2012. do 2017.

Ceh	2015.	2016.	2017.	2018.	Godišnja stopa rasta/pada 2015/2018
Proizvodni obrti	9	10	14	8	-3,85%
Uslužni obrti	35	37	37	40	4,55%
Frizer i kozmetičari	4	4	4	5	7,72%
Trgovci	10	9	10	11	3,23%
Prijevoznici	18	19	20	19	1,82%
Ugostiteljski obrti	7	8	9	9	8,74%
Građevinari	15	16	17	16	2,17%
UKUPNO	98	103	111	108	3,29%

Izvor: Podaci Udruženja Obrtnika Viškovo-Kastav-Klana-Jelenje; Obrada autora

Brojni obrti iznimno su važni za gospodarstvo općine Jelenje. Nažalost, njihove financijske pokazatelje nije moguće analizirati zbog njihove nedostupnosti.

Razvojni položaj Općine Jelenje

Indeks razvijenosti Općine Jelenje

Općina Jelenje nalazi se u 7. razvojnoj skupini jedinica lokalnih samouprava s iznadprosječnom vrijednošću indeksa od 104,882.

Tabela 30. Pokazatelji društveno-gospodarskog razvoja na razini odabranih JLS PGŽ, 2014.-2016.

Jedinica lokalne samouprave (JLS)	Razvojna skupina	Indeks razvijenosti JLS	Vrijednosti standardiziranih pokazatelja za JLS					
			Prosječni dohodak po st.	Prosječni izvorni prihodi po st.	Prosječna stopa nezaposlenosti	Opće kretanje stanovništva (2016./2006.)	Indeks starenja (2011.)	Stupanj obrazovanja (VSS, 20-65) (2011.)
Jelenje	7	104,88	108,98	97,64	107,70	111,42	103,51	101,33
Odabrane JLS iz okruženja:								
Čavle	7	106,23	110,94	101,08	106,06	109,10	103,07	107,77
Viškovo	8	112,87	111,27	102,60	107,98	140,19	107,83	115,21
Bakar	8	108,73	111,95	115,63	105,95	107,84	101,31	110,86

Klana	6	104,31	114,19	101,18	109,75	104,97	96,64	101,08
Kastav	8	111,23	117,20	104,07	107,82	112,54	103,01	126,26
Rijeka	8	108,31	121,58	109,78	105,09	97,02	95,42	129,24

Izvor: Sistematizacija autora prema podacima Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova EU.

Uz općinu Jelenje u VII. skupini jedinica lokalne samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u drugoj četvrtini iznadprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave nalazi se iz bliskog okruženja još i Općina Čavle.

Ostale općine iz okruženja, Bakar, Viškovo, Klana, Kastav i Rijeka nalaze se u osmoj, najrazvijenijoj skupinim, odnosno skupini jedinica lokalne samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u prvoj četvrtini iznadprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave.

U šestoj skupini jedinica lokalne samouprave koje se prema vrijednosti indeksa nalaze u trećoj četvrtini iznadprosječno rangiranih jedinica lokalne samouprave nalazi se jedino Općina Klana.

Institucionalni kapaciteti Općine Jelenje

Općine Jelenje nema više upravnih tijela, već sve poslove obavlja **Jedinstveni upravni odjel Općine Jelenje**. Jedinstveni upravni odjel obavlja stručne, opće, administrativno-tehničke i druge poslove za potrebe Općinskog vijeća, načelnika i njihovih radnih tijela.

Odjel obavlja poslove iz upravnih područja:

- društvenih djelatnosti
- gospodarstva
- financija
- komunalne djelatnosti
- zaštite okoliša i gospodarenja otpadom
- prometa i veza
- imovinsko-pravnih odnosa
- upravljanja nekretninama na području Općine,
- te druge poslove koji su zakonom, drugim propisima i općim aktima stavljeni u nadležnost Općine Jelenje kao jedinice lokalne samouprave.

U nedostatku ostalih pokazatelja, kapacitet javne uprave može se mjeriti ukupnim brojem zaposlenih. U izvještajnom razdoblju broj zaposlenih je oscilirao, ali se **nije značajno promijenio**, a što je vidljivo iz tablice u nastavku Izvješća.

Tabela 31. Broj zaposlenih u Općini Jelenje

Broj zaposlenih u javnoj upravi	2015.	2016.	2017.	2018.
Općina Jelenje	11	9	13	10

Izvor: Ministarstvo financija, proračuni JLS-

Financijski kapaciteti Općine Jelenje

Slijedi kratki prikaz prihoda i rashoda proračuna Općine Jelenje u razdoblju 2015. do 2018. godine.

Tabela 32. Prihodi proračuna Općine Jelenje u razdoblju od 2015. do 2018. godine

Godina	PRIHODI POSLOVANJA				Prihodi od prodaje imovine	Prihodi TEKUĆE GODINE
	Porezni prihodi	Potpore ili pomoći	Ostali prihodi	Ukupno		
1	2	3	4	5=2+3+4	6	7=5+6
2015.	6.301.887	5.213.505	3.905.136	15.420.528	22.668	15.443.196
2016.	7.903.393	1.262.256	3.404.946	12.570.595	13.901	12.584.496
2017.	8.037.300	725.996	3.943.841	12.707.137	471	12.707.608
2018.	8.138.735	1.070.185	4.032.793	13.241.713	69.831	13.311.544

Izvor: Ministarstvo financija, Godišnji izvještaji o izvršenju proračuna Općine Jelenje.; Obrada autora

Prihodi od tekućih potpora ili drugih subjekta, kao i ostali prihodi (od imovine, administrativnih pristojbi i slično) različiti su po pojedinim godinama što se detaljnije uočava u slijedećoj tablici.

Tabela 33. Struktura prihoda poslovanja Općine Jelenje po godinama

Godina	PRIHODI POSLOVANJA			
	Porezni prihodi	Potpore ili pomoći	Ostali prihodi	Ukupno
1	2	3	4	5=2+3+4
2015.	40,87%	33,81%	25,32%	100,00%
2016.	62,87%	10,04%	27,09%	100,00%
2017.	63,25%	5,71%	31,04%	100,00%
2018.	61,46%	8,08%	30,46%	100,00%

Izvor: Ministarstvo financija, Godišnji izvještaji o izvršenju proračuna Općine Jelenje.; Obrada autora

Rashodi proračuna Općine Jelenje kretali su se u okviru ostvarenih prihoda. Rashodi poslovanja prikazani su u tri skupine rashoda: rashodi za zaposlene, materijalni i ostali rashodi.

Tabela 34. Rashodi proračuna Općine Jelenje u razdoblju od 2015. do 2018.

Godina	RASHODI POSLOVANJA				Rashodi za nabavu imovine	Rashodi TEKUĆE GODINE
	Rashodi za zaposlene	Materijalni rashodi	Ostali rashodi	Ukupno		
1	2	3	4	5=2+3+4	6	7=5+6
2015.	1.370.350	5.523.554	7.570.554	14.464.458	4.191.638	18.656.096
2016.	1.284.923	4.988.877	5.655.640	11.929.440	1.273.925	13.203.365
2017.	1.041.313	4.252.529	5.575.518	10.869.360	197.566	11.066.926
2018.	1.440.338	4.433.513	6.071.709	11.945.560	1.187.416	13.132.976

Izvor: Ministarstvo financija, Godišnji izvještaji o izvršenju proračuna Općine Jelenje.; Obrada autora

Ukupni rashodi poslovanja ostvarivali su se u rasponu od 10,8 do 14,4 mil.hrk, a rashodi za nabavu imovine u rasponu od 0,1 do 4,1 mil.hrk sukladno izvještajima o izvršenju proračuna. Struktura rashoda poslovanja po godinama prikazana je u narednoj tablici.

Tabela 35. Struktura rashoda poslovanja Općine Jelenje po godinama

Godina	RASHODI POSLOVANJA			
	Rashodi za zaposlene	Materijalni rashodi	Ostali rashodi	Ukupno
1	2	3	4	5=2+3+4
2015.	9,47%	38,19%	52,34%	100,00%
2016.	10,77%	41,82%	47,41%	100,00%
2017.	9,58%	39,12%	51,30%	100,00%
2018.	12,06%	37,11%	50,83%	100,00%

Izvor: Ministarstvo financija, Godišnji izvještaji o izvršenju proračuna Općine Jelenje.; Obrada autora

Pojedini rashodi rasli su različitim intenzitetom ovisno o potrebama korisnika proračuna i ostvarenim prihodima, a sukladno tekućoj politici u pojedinoj proračunskoj godini koju je provodilo Općinsko vijeće Općine Jelenje.

2.5. Opremljenost prostora infrastrukturom

2.5.1. Cestovna infrastruktura

Cestovnu mrežu na području Općine čine javne i nerazvrstane ceste (Kartografski prikaz 3.). Temeljem Odluke o razvrstavanju javnih cesta (NN 103/18) na području Općine razvrstane su sljedeće ceste:

Tabela 36. Javne ceste na području općine Jelenje

Kategorija	Oznaka	Naziv	Duljina (m)
županijska cesta	ŽC-5026	D.Jelenje (Ž5055) - A.G.Grada Rijeka	2,495.50
županijska cesta	ŽC-5027	Podkilavac - Ž5055	2,282.40
županijska cesta	ŽC-5028	Jezero (Ž5055) - Soboli (D3)	320.80
županijska cesta	ŽC-5055	Viškovo (Ž5025) - Saršoni - Trnovica - Dražice - Čavle (D3)	9,013.80
lokalna cesta	LC-58019	Kukuljani - Zoretići - Trnovica (Ž5055)	1,040.70
lokalna cesta	LC-58020	Lubarska (Ž5055) - Martinovo Selo - Lopača (Ž5026)	1,402.40
lokalna cesta	LC-58021	Dražice (Ž5055) - Podhum (Ž5028)	2,993.60

Izvor: Županijska uprava za ceste PGŽ

Ukupna duljina razvrstanih cesta na području Općine Jelenje iznosi 19,55 km.

Teritorijem Općine Jelenje ne prolaze Autoceste i Državne ceste, a cestovni promet Općine Jelenje bazira se na izvorišno-ciljnom prometu prema mreži primarnih prometnica Općine Čavle kojima je omogućen spoj općine s PGŽ i RH.

Direktniju poveznicu Općine Jelenje s ostatkom Županije moguće je ostvariti preko planiranog čvora Soboli čijom izgradnjom bi se posljedično rasteretile i prometnice kroz centar Općine Čavle koje danas preuzimaju sav promet iz smjera Općine Jelenje.

Ulogu primarne prometnice ima županijska cesta - ŽC 5055, najznačajnija i prometno najopterećenija prometnica općine. Od granice s Općinom Čavle do naselja Ratulje županijska cesta ŽC 5055 zadržava puni profil od 6,5 metara širine te jednostrani nogostup kroz naseljena područja. Nakon naselja Ratulje, zbog guste izgrađenosti, cesta se bitno sužava (na prosječno 4 metra širine) te gubi nogostup. Nogostup dijelom postoji i kroz naselje Lubarsko. U suradnji s ŽUC-om Općina Jelenje u budućnosti planira proširiti nogostup do naselja Trnovica te u nastavku do Kukuljana lokalnom cestom L58019. Iako je preko zapadnog kraka ŽC 5055 Općina Jelenje povezana i s Općinom Viškovo, zbog brdskog karaktera ceste i loših tehničkih elemenata promet je zanemariv u usporedbi s prometom u smjeru Općine Čavle.

Prema podacima publikacije „Brojenje prometa na cestama Republike Hrvatske godine 2017.“ PGDP i PLDP na navedenoj cesti iznosili su 6530 vozila dnevno. Za ostale godine obuhvaćene Izvješćem podaci o brojanju prometa ili ne postoje ili su procijenjeni ali je generalna pretpostavka da su za ŽC5055 PGDP i PLDP otprilike jednaki te da postoji trend blagog povećanja prometa.

Županijska cesta Ž5027 povezuje naselje Podkilavac s centralnim naseljem Dražice. Ukupna duljina joj je 2,28 km. Na dijelu ceste kroz naselje Dražice cesta ima zadovoljavajuće tehničke elemente s nogostupom s jedne strane dok se na ulasku u naselje Podkilavac sužava na 3,5-4 metra širine bez nogostupa. Kvaliteta asfaltnog zastora na cijeloj cesti je zadovoljavajuća s napomenom da je asfalt nešto oštećeniji na dijelu ceste kroz naselje Podkilavac.

Na granici s Općinom Čavle u duljini od 321 metar proteže se ŽC5028. Njome se prometuje u smjeru Zagreba prema državnoj cesti D3 te u nastavku autocesti A6. Kolnik je u dobrom stanju.

Županijske cesta Ž5026 je cesta koja je u prošlosti direktno spajala Općinu Jelenje s gradom Rijeka (spaja centar Općine Jelenje sa ŽC5017-Grohovskim putem). Aktiviranjem klizišta „Grohovo“ dio navedene županijske ceste je zatvoren za sav promet. To je stvorilo poteškoće pojedinim stanovnicima rubnih zaseoka Općine Jelenje kao i osoblju te korisnicima psihijatrijske bolnice Lopača. Naime vozači su trenutno prisiljeni koristiti nekoliko kilometara dužu trasu preko Trnovice za komunikaciju između Općine Jelenje i Grada Rijeke. Zbog veličine samog klizišta (među najvećima u RH) te kompleksnosti sanacije ne očekuje se skoro puštanje u promet dijela ceste pod klizištem.

Promotrimo li konfiguraciju terena možemo uočiti da će biti jako teško pronaći alternativan način direktnog spajanja Općine Jelenje i Grada Rijeke bez rješenja koje bi uključivalo sanaciju klizišta Grohovo.

Lokalne ceste L58019 i L58020, koje povezuju naselje Kukuljani odnosno Martinovo selo sa županijskom cestom ŽC5055, su ceste sa slabim prometom i lošim tehničkim karakteristikama. Na profilima obje ceste ne postoje nogostupi, a kroz gusto izgrađena naselja širina ceste iznosi prosječno 3 metra.

S druge strane, lokalna cesta L58021 prometnija je i tehnički opremljenija od ostalih lokalnih cesta. Služi kao sabirna cesta za promet iz naselja Podhum prema centru Općine Jelenja te Općini Čavle. Zbog povoljnog prometnog položaja služi i kao tranzitna cesta za promet u smjeru čvora Kikovica (Autocesta A6). Cesta dijelom profila zadržava jednostrani nogostup. Asfalt je u zadovoljavajućem

stanju. U 2017. god. zamijenjen dotrajali asfaltni zastor na dionici od križanja s ŽC5028 do ulaska u Podhum.

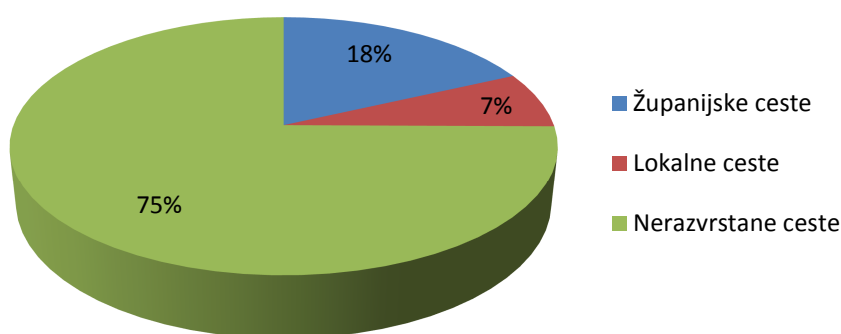
Nerazvrstane ceste

Mreža nerazvrstanih u prošlosti se razvijala spontano prateći urbanizaciju prostora. Zajednička karakteristika nerazvrstanih cesta je nepostojanje nogostupa te relativno male širine ceste (u prosjeku oko 3 metra s povremenim proširenjima). Kolnik je pretežito u zadovoljavajućem stanju.

Ukupna duljina nerazvrstanih cesta Općine Jelenje iznosi 58,2 km od kojih 5,2 km otpada na sabirne ceste, 43,9km na lokalne i pristupne ceste te 9,1 km na poljske i šumske puteve.

Nerazvrstane ceste čine 75% udjela u prometnoj mreži Općine Jelenje (Grafikon 10.)

Grafikon 10. Udio pojedine ceste u prometnoj mreži općine Jelenje

Izvor: Podaci ŽUC-a i Općine Jelenje, obrada autor

Gustoća cestovne mreže

Ukupna duljina javnih cesta iznosi 19,5 km od kojih 14,1 km otpada na županijske ceste a 5,4 km na lokalne ceste. Gustoća cestovne mreže iznosi 17,9 (km ceste/100 km² površine). To je puno manje od prosjeka RH koji iznosi 47 (km ceste/100 km² površine). Taj podatak možemo objasniti nepostojanjem tranzitnih prometnih pravaca u vidu državnih cesta i autoceste te iznimnom koncentriranošću naselja Općine Jelenje na jugu i jugozapadu općine dok je ostatak teritorija nenaseljen i prometno izoliran. Primjerice, izuzev nekoliko šumskih putova ne postoje izravni prometni pravci prema susjednoj Općini Klana i Gradu Čabru.

Stupanj motorizacije

Prema podacima Ministarstva unutarnjih poslova- Policijske uprave PGŽ, broj registriranih vozila na području općine Jelenje 2018. godine iznosio je 3121 vozilo. Stupanj motorizacije krajem 2018. godini iznosio 584 vozila na 1.000 stanovnika što je više od prosjeka RH koji iznosi 520 vozila na 1.000 stanovnika (Procjena na osnovu podataka Statističkog ljetopisa RH 2017.). U predmetnom razdoblju Izvješća stupanj motorizacije na području Općine Jelenje povećao se s 509 na 584 vozila na 1000 stanovnika.

Raskrižja

Na pojedinim raskrižjima uočena je nešto slabija preglednost te nepovoljan kut spajanja cesta u raskrižju.

Raskrižje županijskih cesta Ž5055 i Ž5028, smješteno na administrativnom području Općine Čavle neposredno uz granicu s Općinom Jelenje potencijalno je opasno raskrižje. U glavnom smjeru (ŽC5055) uočene su velike brzine prolaska kroz raskrižje.

Prema podacima prometnih nesreća u evidenciji MUP-a PU PGŽ nisu uočena raskrižja ni lokaliteti na kojima su se događale prometne nesreće nastale kao posljedica nedostataka na cesti.

Parkirališta

Na području općine Jelenje nalaze se ukupno 4 javna parkirališta ukupnog kapaciteta 166 parkirnih mjesta od kojih je 11 rezervirano za osobe s invaliditetom. Tri javna parkirališta se nalaze na lokacijama unutar naselja Dražice dok je četvrto locirano uz mijesno groblje na području naselja Jelenje. Najveće parkiralište kapaciteta 68 parkirnih mjesta nalazi se u samom centru naselja Dražice u blizini nogomatnog stadiona i općinske zgrade.

Tabela 37. Kapacitet javnih parkirališta Općine Jelenje

Lokacija	Ukupno parkirnih mjesta	Mjesta za invalide	Oznaka
Centar	68	3	P1
Zdravstvena stanica	38 ¹⁰	4	P2
DVD	17	2	P3
Groblje	43	2	P3

Izvor: Općina Jelenje

¹⁰ U 2019. godini povećao se broj parkirnih mjesta uz zdravstvenu stanicu.

Javni gradski prijevoz

Javni prijevoz putnika na području Općine Jelenje obavlja Komunalno društvo Autotrolej d.o.o. iz Rijeke. Na teritoriju Općine Jelenje prometuju dvije županijske linije 12 i 16 i dvije lokalne linije javnog gradskog prijevoza 12a i 16a (Tabela 38.). Prostorna pokrivenost stanicama javnog gradskog prijevoza je zadovoljavajuća. Svi stambeni objekti unutar građevinskog područja naselja nalaze se unutar 500 metara udaljenosti od autobusnih stanica. Obje županijske linije prometuju kroz centralno naselje Dražice s razlikom da linija 16 ima ishodište u naselju Podkilavac dok linija 12 završava u naselju Kukuljani (Kartogram 4.). Učestalost polaska linija iz Grada Rijeke i obrnuto je otprilike svakih 20-ak minuta. Uzimajući u obzir prometni položaj te broj stanovnika Općine Jelenje možemo ustvrditi da je to zadovoljavajuće. Bolju prometnu komunikaciju između pojedinih naselja omogućuju dvije lokalne linije 12a i 16a s polazištem u naselju Dražice i ishodištem u naselju Kukuljani, odnosno Lukeži.

Tabela 38. Linije i trase javnog gradskog prijevoza na području općine Jelenje

LINIJA	TRASA
12	Rijeka - Podhum / Umole - Dražice
16	Rijeka - Soboli - Podhum - Dražice
12a	Dražice - Kukuljani
16a	Dražice - Podkilavac -Jelenje - Lukeži

Izvor: <https://www.autotrolej.hr/>

2.5.2. Telekomunikacijska infrastruktura

Razina pokrivenosti prostora u pokretnoj telekomunikacijskoj mreži je zadovoljavajuća. Prema podacima HAKOM-a krajem predmetnog razdoblja Izvješća na području općine nalazi se 5 baznih postaja na 5 lokacija (Tabela 39.). Sukladno Uredbi o mjerilima razvoja elektroničke komunikacijske infrastrukture i druge povezane opreme (NN 131/12 i NN 92/15) prostorom Općine Jelenje obuhvaćene su 3 elektroničke komunikacijske zone namijenjene izgradnji samostojećih antenskih stupova.

Tabela 39. Popis baznih postaja i antenskih prihvatara zarazdoblje od 2015. do 2018. godine

Stanje na dan	2015.	2016.	2017.	2018.
Broj baznih postaja	4	4	5	5
Broj lokacija *	4	4	5	5
Broj antenskih stupova u vlasništvu operatora	0	0	0	0

**				
Broj antenskih stupova ostalih infrastrukturnih operatera	0	0	0	0
Broj antenskih prihvatila na postojećim objektima	3	1	2	2
Broj antenskih sustava u zatvorenom prostoru	1	3	3	3

* Broj lokacija na kojima se nalaze bazne postaje, uzevši u obzir činjenicu da bazne postaje različitih operatera mogu biti na istom antenskom stupu

** Broj antenskih stupova i samostojećih nosača u vlasništvu operatera javnih komunikacijskih mreža pokretnih komunikacija (VIPnet, Tele2 i HT)

Izvor: HAKOM

Postotak priključenosti na širokopojasnu mrežu u Općini Jelenje iznosi 52,54%, od toga svega 9% otpada na brzi širokopojasni Internet brzine veće od 30 Mbita/s¹¹.

Prema dugoročnim ciljevima razvoja širokopojasnog interneta koje proizlaze iz „Digitalne agente za Europu“, do 2020. god. nastoji se postići minimalne brzine interneta od 30 Mbita za sve građane Europske unije. Za postizanje tog cilja potrebno je postojeću bakrenu linijsku infrastrukturu zamijeniti optičkom infrastrukturom.

Tabela 40. Postotak priključenosti na širokopojasnu mrežu Općine Jelenje

Brzina (Mbit/s)	Postotak priključenosti
> 2 do 4	4,81%
4 do 10	13,30%
10 do 20	3,78%
20 do 30	21,64%
30 do 50	6,88%
50 do 100	2,12%
> 100	0%
UKUPNO	52,54%

Izvor: HAKOM- interaktivni GIS preglednik

2.5.3. Opskrba električnom energijom i plinom

Prijenosna električna mreža

Prijenosnim sustavom električne energije koji prolazi kroz administrativno područje Općine Jelenje upravlja Hrvatska elektroprivreda - Operator prijenosnog sustava d.o.o. (HEP-OPS d.o.o.). Prijenosni sustav čine vodovi napona 400kV i 220 kV s pripadajućim zaštitnim koridorom:

¹¹ HAKOM-podaci s interaktivnog GIS preglednika

- DV 220 kV MELINA-TE PLOMIN -pušten je u pogon 1977. godine. Prijenosna moć mu je 366 MVA. Ukupna duljina dalekovoda iznosi 64,16 km od kojih se 1,25 km nalazi unutar granica Općine Jelenje
- DV 220 kV MELINA-PEHLIN 2-pušten je u pogon 1977. godine. Prijenosna moć mu je 366 MVA. Ukupna duljina dalekovoda iznosi 17,94 km od kojih se 1,21 km nalazi unutar granica Općine Jelenje
- V 400 kV MELINA-DIVAČA-pušten je u pogon 1979. godine. Prijenosna moć mu je 1330 MVA. Ukupna duljina dalekovoda iznosi 65,3 km od kojih se 7,64 km nalazi unutar granica Općine Jelenje

Opskrba električnom energijom

Distributivnom elektromrežom naponskog nivoa 35 kV i niže upravlja Hrvatska elektroprivreda - Operator distribucijskog sustava (HEP-ODS d.o.o.), Elektroprimorje Rijeka. Ukupna duljina podzemnih i nadzemnih vodova iznosi 30,3 km od kojih 11,7 km otpada na nadzemne a 18,6 km na podzemne vodove (Tabela 41.). Kupci električne energije Općine Jelenje dio su konzuma TS35/20 kV Grobnik i TS35/20 kV Mavri. S obzirom da se potrošnja energije vodi na razini trafostanica koje nadilaze administrativne granice općina ne može se točno odrediti potrošnja električne energije no procjena je da za općinu Jelenje ona iznosi približno 12.000.000 kWh.

Tabela 41. Duljine i udjeli elektroenergetskih vodova

NAPONSKA RAZINA VODA	NADZEMNI VODOVI (km)	PODZEMNI VODOVI (km)	NADZEMNI VODOVI (%)	PODZEMNI VODOVI (%)	UKUPNO (km)
35 kV	0,7	0	100%	0%	0,7
20 kV	11	18,6	37,20%	62,80%	29,6
UKUPNO	11,7	18,6	38,60%	61,40%	30,3

Izvor: Elektroprimorje Rijeka

Elektrodistributivna mreža i pripadajući objekti zadovoljavaju današnje potrebe korisnika na području Općine. Paralelno s daljnjim razvojem građevinskih područja potrebno je sustavno planirati razvoj elektroopskrbe. Potrošnju električne energije moguće je smanjiti dodatnim mjerama za poticanje energetske učinkovitosti.

Opskrba i transport plina

Tvrtka Plinacro. d.o.o. vlasnik je magistralnog plinovoda Pula-Karlovac koji prolazi teritorijem Općine Jelenje u duljini od 7,4 km. Magistralni plinovod ima promjer DN500 mm te radni tlak od 75

bar. Sukladno desetogodišnjem planu razvoja plinskog transportnog sustava RH (2018-2027), na području Općine Jelenje nije planirana izgradnja novih plinovoda.

Na području Općine Jelenje nema aktivnog distributivnog plinovoda. Izgradnja plinovoda se radi smanjenja troškova nastoji izvoditi u sklopu rekonstrukcije postojećih cesta. U tu svrhu prilikom radova na cesti LC58021 kroz naselje Podhum položeno je 473 metra plinovoda koji će se u budućnosti spojiti na postojeću distribucijsku mrežu s najbližom priključnom točkom na području Općine Čavle odaljenom oko 1200 metara.

2.5.4. Vodoopskrba i odvodnja

Vodoopskrba

Sustavom vodoopskrbe na području Općine Jelenje upravlja Komunalno društvo Vodovod i kanalizacija d.o.o. iz Rijeke. Na vodoopskrbnu mrežu krajem 2018. godine bilo je priključeno 99% stanovništva što odgovara prosjeku PGŽ. 2018. godine ukupno je zahvaćeno 600000 m³ vode što je povećanje od 16% u odnosu na 2015. godinu. U predmetnom razdoblju Izvješća gubitci vode na vodoopskrbnom sustavu povećali su se s 34% 2015. godine na 41% 2018. godine. Potrošnja vode za stanovništvo ostala je na približno istoj razini kao i 2015 godine dok je potrošnja vode za industriju tek blago povećana (Tabela 42.). Iz toga možemo zaključiti da razlog povećanja količine zahvaćene vode od 16% nije uzrokovano povećanom potražnjom za vodom nego povećanim gubicima u sustavu vodoopskrbe.

Ukupna duljina postojeće vodovodne mreže na području Općine Jelenje iznosi 45,1 km od kojih 4,7 km otpada na magistralne cjevovode. U sklopu projekta aglomeracije Rijeka predviđena je izgradnja 34,4 km vodovodne mreže (izgradnja novih ogranaka i zamjena dijela postojećih). Od toga je kroz EU fondove prihvaćeno financiranje i izgradnja 23,9 km vodovodne mreže.

Tabela 42. Podaci o potrošnji i karakteristikama vodoopskrbne mreže

God.	Broj potrošača	Postotak prikljč. na vodoopskrbnu mrežu (%)	Zahvaćeno vode	Isporučene vode		Gubici u sustavu	Duljina mreže (m)	
			(m ³)	Stanovn. (m ³)	Industrija (m ³)	(m ³)	Magistralni cjevovod	Ostali

2015.	1846	-	519000	229668	37132	176630	4667	40480
2016.	1861	-	587000	221773	31884	246733	4667	40480
2017.	1875	-	561000	224458	36266	209446	4667	40480
2018.	1886	99%	600000	229078	40562	248360	4667	40480

Izvor: K.D. Vodovod i kanalizacija

Na području općine Jelenje ne postoje vodne građevine izuzev Izvora Rječine. Izvor Rječine izvire u Općini Jelenje na nadmorskoj visini od 325 m.n.m. Maksimalna izdašnost iznosi 2.000 l/s te se koristi za gravitacijsko snabdijevanje riječkog vodoopskrbnog sustava. U funkciji vodoopskrbe je u prosjeku 8-9 mjeseci u godini.

Odvodnja

Na području Općine Jelenje trenutno ne postoji izgrađeni sustav javne odvodnje. U sklopu EU projekta aglomeracije Rijeka planira se izgradnja 44 kilometra kanalizacije¹².

2.5.5. Ostala komunalna infrastruktura

Javna rasvjeta

Održavanje javne rasvjete povjereno je poduzeću EMICO d.o.o., Rijeka. Pokrivenost područja općine Jelenje javnom rasvjetom je gotovo 100%. Javna rasvjeta Općine Jelenje sastoji se od 952 svjetiljke od kojih je 853 visokotlačnih natrijevih žarulja te 99 LED žarulja. U planu je zamjena postojećih visokotlačnih natrijevih žarulja LED žaruljama čime bi se značajno smanjila ukupna godišnja potrošnja energije.

Pošta

Na području općine Jelenje nalazi se Poštanski ured Dražice (51218) koji je dio sustava Hrvatske pošte.

¹² **Izvor:** Internet stranice Općine Jelenje

Groblja

Na području općine za potrebe ukopa koristi se mjesno groblje u naselju Jelenje. Grobljem upravlja općinski Jedinstveni upravni odjel (JUO) dok se Komunalno društvo "Jelen" d.o.o. brine o uređenju i održavanju groblja, kao i mrtvačnice i kosturnice, koje su sastavni dio groblja. Ukupni kapacitet groblja iznosi 1535 mjesta od kojih su 1432 (93,3%) popunjena (Tabela 43.). S obzirom na prosjek od 12 ukopa godišnje i broj raspoloživih grobnica, postoji potreba za proširenjem groblja. U tu svrhu pokrenut je postupak proširenja postojećeg groblja. Trenutno je projekt u fazi otkupa privatnog zemljišta na susjednim parcelama.

Tabela 43. Popunjenost grobnih mjesta

VRSTA GROBNOG MJESTA	POPUNJENA MJESTA	SLOBODNA MJESTA
Jednostruke grobnice	1240	21
Dvostruke grobnice	160	0
Trostruke grobnice	10	0
Jednostruka niša - A	10	46
Jednostruka niša - B	11	3
Jednostruka niša za urne - C	1	33
UKUPNO	1432	103

Izvor: Općina Jelenje

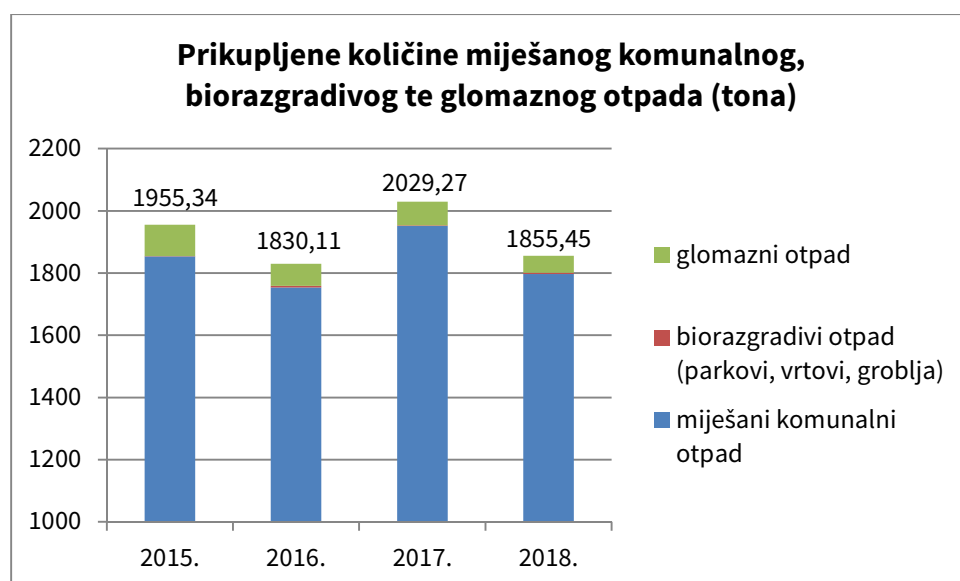
2.5. Postupanje s otpadom

Djelatnost prikupljanja otpada na području Općine Jelenje obavlja tvrtka K.D. Čistoća d.o.o. Komunalno društvo Čistoća d.o.o. Rijeka u vlasništvu je devet jedinica lokalne samouprave u kojima održava čistoću i gospodari otpadom. To su gradovi Rijeka, Kastav, Bakar i Kraljevica, te općine Viškovo, Kostrena, Čavle, Jelenje i Klana. Vlasnički udjel Općine Jelenje iznosi 1,93%.

Broj registriranih korisnika javne usluge prikupljanja miješanog komunalnog i biorazgradivog komunalnog otpada u Općini Jelenje je 1778, dok je broj prijavljenih članova domaćinstava 4757.

Prosječna prikupljena količina miješanog komunalnog, biorazgradivog te glomaznog otpada u predmetnom razdoblju iznosila je 1917,5 tona godišnje, od kojih 96% otpada na mješoviti otpad (Grafikon 11.).

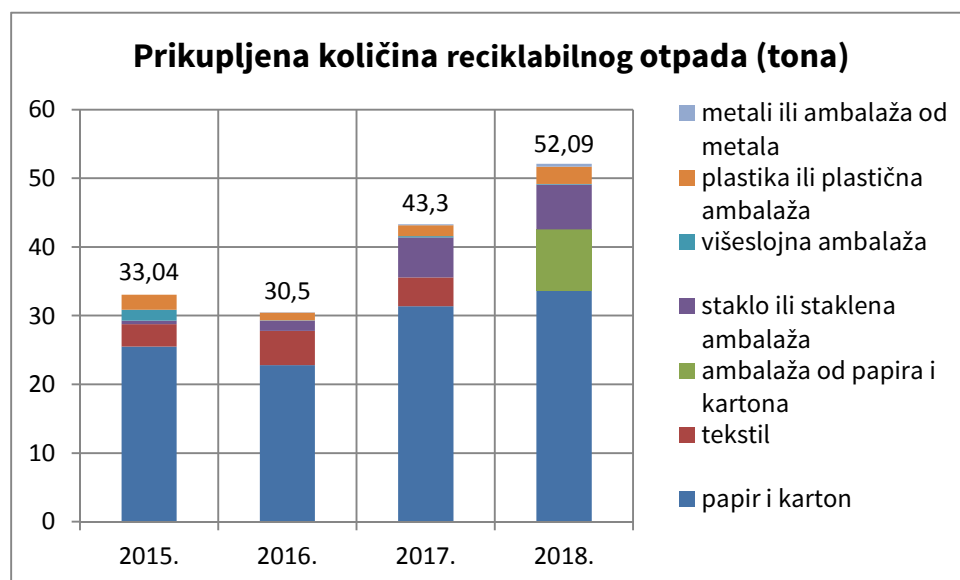
Grafikon 11. Prikupljene količine miješanog komunalnog, biorazgradivog te glomaznog otpada

Izvor: K.D. Čistoća

Prosječne količine prikupljenog reciklabilnog otpada na području Općine Jelenje u promatranom razdoblju iznose 2,03% od ukupne količine otpada te su znatno manje u odnosu na prosjek Primorsko-goranske županije koji iznosi 22,8%¹³. U strukturi prikupljenog reciklabilnog otpada dominiraju papir i karton sa 71% (Grafikon 12.).

Grafikon 12. Prikupljena količina reciklabilnog otpada i njegova struktura

Izvor: K.D. Čistoća

¹³ Plan gospodarenja otpadom republike Hrvatske za razdoblje 2017.-2022. godine - podatak za 2015. g.

Na području Općine Jelenje postavljen je 201 spremnik za miješani komunalni otpad, 241 spremnik za odvojeno sakupljanje otpada i jedan spremnik za otpadni tekstil. U tijeku je nabava tipiziranih plastičnih spremnika zapremnine 80, 120 i 240 litara koji će biti dostavljeni kućanstvima. Intenzitet odvoza otpada na području Općine Jelenje iznosi 2 puta tjedno.

Za izgradnju reciklažnog dvorišta na lokaciji u naselju Podhum ishođena je građevinska dozvola. Njegova gradnja će započeti tijekom 2019. godine.

Do 12. rujna 2015. godine sav prikupljeni miješani otpad privremeno se skladištio na CGO Marišćina prema važećoj dozvoli. Po isteku dozvole za privremeno skladištenje otpada na lokaciji CGO Marišćina, sve do 2018. godine, miješani komunalni otpad odlagao se sukladno sklopljenim ugovorima na legalna odlagališta izvan zone radnog obuhvata KD Čistoća d.o.o.

Prema „Pravilniku o načinima i uvjetima odlaganja otpada, kategorijama i uvjetima rada za odlagališta otpada“ odlagališta otpada moraju biti sanirana i zatvorena najkasnije godinu dana od puštanja u rad centra za gospodarenje otpadom za područje županije. Sukladno tome KD Čistoća d.o.o. Rijeka od 2018. godine sav otpad s područja Općine Jelenje predaje tvrtki Ekoplus d.o.o. Rijeka koja upravlja novootvorenim CGO Marišćina.

Postojeći način postupanja s komunalnim otpadom u Općini Jelenje još uvijek nije u potpunosti u skladu s odredbama **Zakona o održivom gospodarenju otpadom** te je svakako potrebno povećanje učinkovitosti gospodarenja otpadom. Trenutna količina prikupljenog reciklabilnog otpada je nezadovoljavajuća što ovakvo postupanje otpadom još uvijek čini neracionalnim, ekonomski neisplativim, a predstavlja i nepotrebno opterećenje kapaciteta odlagališta.

Prema postojećem **Zakonu o održivom gospodarenju otpadom** svaka jedinica lokalne samouprave koja ima više od 1500 stanovnika dužna je osigurati funkcioniranje najmanje jednog reciklažnog dvorišta i još po jedno na svakih idućih 25000 stanovnika na svom području. U tu svrhu Općina Jelenje pokrenula je realizaciju izgradnje reciklažnog dvorišta u Podhumu osiguranjem uvjeta u prostornoplanskoj dokumentaciji. Reciklažno dvorište otvorenog tipa bit će realizirano na prostoru od 2800 m². Unutar reciklažnog dvorišta predviđena su posebna odjeljenja s kontejnerima i plohamo za prihvata i povremeno skladištenje različitih otpadnih tvari kao što je površina za glomazni otpad, privremeno skladištenje papira, stakla, PET i ALU-ambalaže, kao i skladištenje otpada iz domaćinstava. Na dvije lokacije planiraju se mobilna reciklažna dvorišta,

pokretne jedinice koje će služiti odvojenom prikupljanju i skladištenju manjih količina iskoristivih i problematičnih vrsta otpada iz kućanstva.

Općinsko vijeće je početkom studenog 2018. godine donijelo odluku kojom se upravljanje budućim objektom reciklažnog dvorišta nakon izgradnje daje na upravljanje Komunalnom društvu „Jelen“ (koje je u 100-postotnom vlasništvu Općine Jelenje) za potrebe obavljanja djelatnosti gospodarenja otpadom¹⁴.

Na području Općine Jelenje problem predstavlja nekontrolirano odlaganje otpada na divljim odlagalištima. Evidentirana su četiri lokaliteta tzv. «divljih» odlagališta i to: Dubina (veliko odlagalište miješani otpad), Kopica (miješani otpad), Rastočine (miješani otpad) i Kilavac (miješani otpad). Općine Jelenje konstantno prati stanje na evidentiranim lokacijama, i poduzima mjere s ciljem sprječavanja i sanacije evidentiranih divljih deponija.

Za zbrinjavanje otpada s lokacije Dubina, s dijela odlagališta koji se nalazi u neposrednoj blizini naselja, tijekom cijele godine vrši se čišćenje i odvoz pretežito krupnog otpada i miješanog komunalnog otpada (u 2018. godini utrošeno je 246.000,00 kn). Usprkos ovim naporima Općine i dalje je ovo divlje odlagalište otpada gorući ekološki problem ne samo Općine Jelenje nego i Primorsko-goranske županije.

2.6. Zaštita i korištenje dijelova prostora od posebnog značaja

2.6.1. Zaštita prirodnih vrijednosti

Na području Općine Jelenje, temeljem Zakona o zaštiti prirode, nema zaštićenih pojedinačnih spomenika prirode niti osobito vrijednih područja.

Ipak, općina Jelenje obiluje prirodnim ljepotama, a među koje se ubraja Rječina, tipična krška rijeka dubokih kanjona i brojnih brzaca te planinski vrhovi koji se uzdižu uz rubove Grobničkoga polja, nazvani “Grobničke Alpe”.

Ekološka mreža Natura 2000

Gotovo cijelo područje općine Jelenje obuhvaćeno je mrežom NATURA 2000. Uredbom o ekološkoj mreži (NN broj 124/13 I 105/15), u Ekološku mrežu Republike Hrvatske uvrštena su sljedeća područja općine Jelenje:

¹⁴ Glasnik Općine Jelenje – broj 3

- Kanjon Rječine (HR 2000658) (POVS),
- Planina Obruč (HR 2000634) (POVS).
- **Kanjon Rječine** uvršten je u Ekološku mrežu RH kao Lokalitet HR 2000658 – POVS područje (područje očuvanja važno za vrste i stanišne tipove) i to radi očuvanja endemske životinjske vrste bjelonogi rak (*Austropotamobius pallipes*) i staništa karbonatnih stijena hazmofitske vegetacije (8210).
- **Planina Obruč** uvrštena je u Ekološku mrežu RH kao Lokalitet HR 2000634 – POVS područje (područje očuvanja važno za vrste i stanišne tipove). Ciljna staništa su istočno submediteranski suhi travnjaci, planinske i borealne vrištine, klekovina bora krivulja, suhi kontinentalni travnjaci, karbonatne stijene s hazmofitskom vegetacijom, planinski i pretplaninski vapnenački travnjaci, a ciljne vrste velika četveropjega cvilidreta i veliki vodenjak.

U području Obruča zabilježeni su primjeri degradacije prirodne baštine, između ostalog i zbog učestale nekontrolirane off-road vožnje po prostranstvima travnjaka. Takvim se nedozvoljenim aktivnostima otvara put eroziji tla i uništavaju se populacije endemičnih, ugroženih i zaštićenih vrsta i zajednica po kojima je planina Obruč poznata.

Cijelo područje općine Jelenje nalazi se unutar Međunarodno važnoga područje za ptice (HR 1000019), Gorski kotar, Primorje i sjeverna Lika (POP), radi očuvanja mnogobrojnih vrsta ptica poput planinskog djetlića (*Dendrocopus leucotus*), crne žune (*Dryocopus martius*), ševe krunice (*Lullula arborea*), tetrijeba gluhana (*Tetrao urogallus*) i drugih.

Gotovo cijelo područje općine Jelenje nalazi se i unutar Područja važnog za ptice i ostale svojte i stanišne tipove (HR 5000019), Gorski kotar, Primorje i sjeverna Lika (POVS) radi očuvanja staništa (sub)mediteranske šume endemičnog crnog bora (9530). To je područje Gorskoga kotara, Primorja i sjeverne Like bitno i za očuvanje risa (*Lynx lynx*), istočne vodendjevojčice (*Coenagion ornatum*), medvjeda (*Ursus arctos*), malog potkovnjaka (*Rhinolophus hipposideros*), cjelolatične žutilovke (*Genista holopetala*), gorskoga potočara (*Cordulegaster heros*), širokouhoga mračnjaka (*Barbastella barbastelleus*) i vuka (*Canis lupus*).

Flora i fauna na području općine Jelenje spoj su različitosti primorske i goranske Hrvatske. Brdoviti predjeli Risnjaka smješteni su na sjeveru, dok zapadnim dijelom protječe Rječina sa svojim pritocima. Raznolikost flore i faune nalazimo i na Grobničkom polju.

Područje općine Jelenje obiluje raznovrsnom florom. Dolina Rječine vrlo je vrijedno prirodno područje. Bogata je izvorima, u njenom gornjem dijelu prevladavaju bukove šume, a nizvodno se bukove šume izmjenjuju sa šumama hrasta kitnjaka. Iznad izvora Rječine nalazimo tisu i crniku te bukovu šumu s božikovinom. Grobničko polje je područje s manjim brežuljcima, gdje ovisno o nadmorskoj visini susrećemo raznoliku vegetaciju. Na nižoj nadmorskoj visini prevladava hrast medunac i grab, a na višoj crni grab s jesenskom šašikom. Gorski pojas predstavlja granicu između primorskoga i kontinentalnoga dijela. Od vegetacije nalazimo šume bukve i jele te posebne zajednice bukovo – jelovih šuma gdje je prisutna zajednica šuma jele s milavom, a također nalazimo mješavine s lipom i smrekom. Glavna zona pretplaninskog pojasa je područje od Slovenije do Risnjaka gdje prevladavaju šume bukve i smreke, a nailazimo i na brojne vrtače u kojima se tijekom zimskoga razdoblja dugo zadržava snijeg.

Faunu na području Jelenja karakterizira velika raznolikost zbog samog položaja Općine, odnosno njenoga primorskog i gorskog dijela. U predjelu Nacionalnoga parka Risnjak nalazi se stanište brojnih šumskih životinja, a među najpoznatije ubrajamo jazavca, kunu bjelicu, kunu zlaticu, tvora, zeca, medvjeda, zeca i divlju svinju. U gorskom predjelu Općine nalazimo i velik broj jelenske divljači. Bogatstvo ptičjega svijeta čine prepelica pučpura, šljuka brena, šljuka kokošica, a od zaštićenih vrsta nalazimo velikog tetrijeba i lještarku. Ostale zaštićene životinjske vrste koje obitavaju na području Risnjaka i Snježnika su vuk, divlja mačka, vjeverica i ris. Primorski dio Općine stanište je krške i primorske gušterice. Uz Rječinu dolaze vodeni kukci (vretenci, vodencvijet), a u njenom gornjem dijelu od riba nalazimo potočnu pastrvu, peša, zlatnog piora i potočnu mrenu. Donji tok rijeke je uništen pa u tom dijelu nema ribljega fonda.

2.6.2. Zaštita krajobraza i kulturne baštine

Na području Općine Jelenje nisu očuvani veći spomenički kompleksi ili povijesna naselja, pa niti značajnije pojedinačne povijesne građevine. Nekadašnja ruralna naselja izgubila su svoje povijesne i tradicijske karakteristike zapuštanjem, nadogradnjama ili nekontroliranim širenjem u 20. stoljeću.

Uz gornji tok Rječine donekle su očuvani povijesni ambijenti malih mlinarskih sela razvijenih uz mlinove i stupe sagrađene već u 17. st. Zbog sklada prirodnog okoliša i gusto zbijenih kamenih primorskih građevina, te nekoliko mostova preko rječnoga toka, ova naselja predstavljaju kulturno - povijesnu vrijednost na području općine Jelenje. Većina je mlinova uništena je ili zapuštena u 20.

stoljeću, a posljednji koji je radio sve do 70-ih godina u Martinovom selu, obnovljen je i stavljen pod zaštitu.

Najznačajniji arheološki nalazi ostaci su Liburnijskoga limesa, antičkog graničnoga bedema. Oni su na području Općine Jelenje ubicirani iznad Lukeža na lokalitetu Vodičajna, kao dio samostalnog obrubnog luka koji je štitio prometnice koje su preko Grobničkog polja povezivale Gorski kotar s morem. Drugi je dio zida nađen iznad izvora Rječine na lokalitetu Presika. Istražen je i iskopan dio zida na području Grobničkog polja, između Jelenja i kod Podkilavca, poznat i kao Jelenski zid.

Pregled postojećeg stanja registrirane, preventivno zaštićene i evidentirane kulturno-povijesne baštine na području Općine Jelenje je:

Arheološka baština:

Arheološke zone i lokaliteti na području Općine Jelenje su:

- Donje Jelenje, prapovijesna gradina, evidentirano,
- Gradišće, Zahum (Podhum), prapovijesna gradina, evidentirano,
- Veli Brig, Željezna vrata, limes, evidentirano.

Povijesne graditeljske cjeline:

Evidentirana seoska naselja (ruralne cjeline) na području Općine su:

- **Kukuljani**, naselje na gornjem toku Rječine, koje je u prošlosti kao i Trnovica pripadalo Kastavskoj gospoštiji. Iako je nekad bilo u sastavu Kastavskog komuna do njega se mog stići jedino s grobničke strane preko drvenog mosta. Nekada brojni mlinovi (6 u prvim desetljećima 19. st.) napušteni su i propali u prvoj polovici 20. stoljeća, pa se danas vide samo ruševine i jaz na Rječini. Jezgra naselja u 19. i 20. st. dobiva poluurbani karakter gradnjom građanskih kuća s tipskom dekoracijom pročelja, a naglasak središtu daje neogotička kapelica.

- **Lukeži** su selo zbijenog tipa s karakterističnim primorskim kamenim kućama s dvostrešnim krovovima pokrivenim kupom kanalicom. Unutar guste strukture naselja očuvana je presvođena ulica "volta", a zanimljiva je povijesna građevina "stari mlin" i kuća obitelji Zaharija.

Trnovica je selo na desnoj obali Rječine do kojeg se dolazi željeznim mostom. Nekoć je pripadalo Kastavskoj gospoštiji, a veći se dio stanovnika bavio stolarskim zanatom i mlinarenjem. Zadnji mlin i stupa radili su još u prvoj polovici 20. st., kada je u mjestu postojala i vodena turbina za proizvodnju električne energije. Ambijent naselja donekle je očuvan unatoč pregradnjama.

- **Drastin** je slikovito naselje smješteno na zavoju Rječine, okruženo s tri strane vodom. Gusto zbijena struktura naselja odvojena je od obala rijeke vrtovima, a jedina komunikacija unutar

naselja je ulica na koju se otvaraju pročelja kuća s karakterističnim primorskim "skodima", vanjskim kamenim stubištima. Od 17. stoljeća grade se mlinovi, stupe i pile, a u 18. se stoljeću mnogi stupići koriste i za trenje duhana, vrlo unosnu djelatnost sve do početka industrijske prerade duhana u 19. st. Početkom 20. st. velika je poplava uništila drastinski jaz i dotrajale mlinove.

- **Martinovo Selo** se nalazi na lijevoj obali Rječine uz njezin središnji tok. Selo ima dijelom očuvan tradicijski ambijent kojim su nekad dominirali mlinovi i pilane. Osnovali su ga u 17. st. članovi obitelji Martina Juretića, po kojem je nosio ime do 18. st. Selo je poznato po stolarskom zanatu koji se održao sve do najnovijega doba, a pilana na vodi radila je sve do sedamdesetih godina 20. stoljeća. Posljednji mlin, nazvan po svome vlasniku "Gašparov mlin", obnovljen je prije nekoliko godina, pa je danas jedini primjerak ovog tradicijskog obrta na Rječini.

Povijesni sklop i građevina (sakralna građevina):

- Jelenje, crkva Sv. Mihovila, registrirano Z-1989
- Jelenje, grobna kapela Sv. Roka, kraj 19. st., evidentirano

Jednostavna pravokutna kapelica sa zvonom na preslicu nad pročeljem, neprikladno adaptirana u novije vrijeme,

- Kukuljani, neogotička kapelica - poklonac u središtu naselja, evidentirano.

Etnološka baština:

Etnozone i etnospomenici na području Općine Jelenje su:

- Baštijani, etno zona, evidentirano,
- Trnovica, mlin, evidentirano,
- Lukeži, kuća Zakarija i mlin, evidentirano,
- Martinovo selo, mlinovi, evidentirano,
- Podhum, dvije kuće, evidentirano.

Memorijalna baština (memorijalno i povijesno područje):

- Podhum - spomen groblje, upisano u Registar spomenika kulture.

Memorijalno područje u spomen žrtvama oslobodilačke borbe u Drugom svjetskom ratu.

2.6.3. Zaštita i očuvanje okoliša

2.6.3.1. Zaštita zraka

Opterećenje zraka onečišćujućim tvarima iz izvora onečišćenja na području Općine Jelenje je vrlo nisko. Nema točkastih izvora emisija, u koje uglavnom spadaju industrijski i energetske objekti. U Registru onečišćivača okoliša (ROO) Hrvatske agencije za zaštitu okoliša i prirode (HAOP) u razdoblju od 2015. do 2018. godine nema registriranih emisija onečišćujućih tvari u zrak iz izvora na području Općine.

Glavni izvor emisija onečišćujućih tvari u zrak je sagorijevanje tekućih goriva za potrebe energije u nepokretnim izvorima onečišćenja: javnim objektima, zanatskim pogonima, trgovinama i domaćinstvima. Ovi izvori su homogeno raspoređeni u prostoru, te se promatraju kao plošni (kolektivni) izvori onečišćenja. Glavne onečišćujuće tvari iz ovih izvora su sumporni i dušikovi oksidi (kiseli plinovi), te krute čestice. O vrlo malim emisijama iz ovih izvora govore podaci iz katastra emisija sagorijevanja goriva za potrebe energije u 2012. godini na području Općine Jelenje¹⁵ u kojem su emisije sumpornih, dušikovih i ugljikovih oksida te krutih čestica prikazane kao beznačajne (vrijednosti prikazane kao nula).

Drugi izvor emisija su pokretni izvori onečišćenja – uglavnom motorna vozila i radni strojevi. Područjem Općine prolaze tri županijske ceste, promet je na njima lokalnog karaktera i nije gust. S obzirom na postojeće gospodarske djelatnosti zanemarive su emisije i iz radnih strojeva.

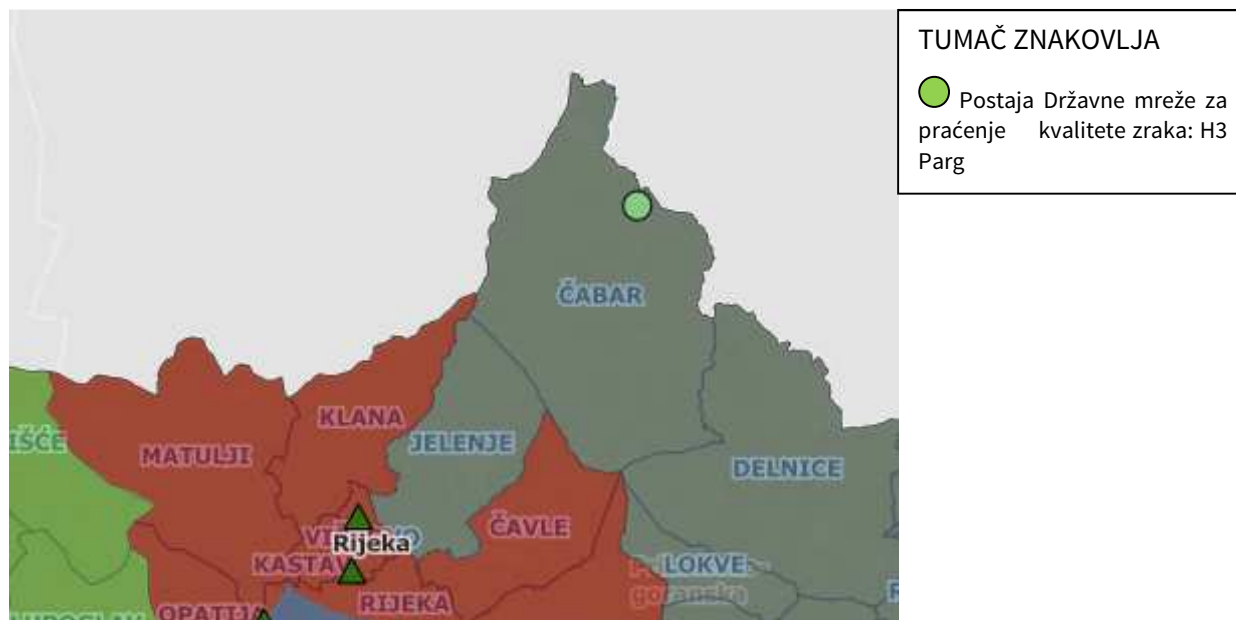
Ocjena stupnja onečišćenosti zraka određenog područja utvrđuje se analizom postojećeg stanja na osnovi sustavnog mjerenja kakvoće zraka po prostornom i vremenskom rasporedu, odnosno na osnovi redovitog praćenja koncentracija onečišćujućih tvari u zraku tijekom najmanje jedne godine. Na području Općine Jelenje nema mjerne postaje za praćenje kakvoće zraka.

Uredbom o određivanju zona i aglomeracija prema razinama onečišćenosti zraka na teritoriju Republike Hrvatske (NN 1/14) određene su zone i aglomeracije za praćenje kakvoće zraka te njihova klasifikacija prema razinama onečišćenosti zraka na teritoriju Republike Hrvatske. Područje Općine Jelenje obuhvaćeno je aglomeracijom H3 Lika - Gorski kotar - Primorje (Slika 11.). Najbliža postaja području Općine Jelenje ove aglomeracije je postaja Državne mreže za praćenje kakvoće zraka u Pargu, oznake H3 Parg (Slika 17.). Ona je klasificirana kao pozadinska postaja

¹⁵ **Izvor:** Program zaštite zraka, ozonskog sloja, ublažavanja klimatskih promjena i prilagodba klimatskim promjenama u Primorsko – goranskoj županiji za razdoblje 2014-2017. godina, Primorsko-goranska županija, Rijeka, 2014.god.

(postaja udaljene od urbanih i industrijskih područja). Podaci s ove postaje zbog njenog smještaja i karaktera reprezentativni su za područje Općine Jelenje.

Slika 11. Područja i postaje za praćenje kakvoće zraka: aglomeracija H3 Lika, Gorski kotar i Primorje te postaja H3 Parg

Izvor: ENVI atlas okoliša, www.wnvi.azo.hr/topic2

Na postaji H3 Parg mjere se koncentracije prizemnog ozona, lebdećih čestica PM₁₀ i frakcije lebdećih čestica PM_{2.5}. Za ocjenu kakvoće zraka na području Općine Jelenje korišteni su podaci iz godišnjih izvješća o praćenju kvalitete zraka na području Republike Hrvatske za razdoblje od 2015. do 2017. godine koje izrađuje Hrvatska agencija za okoliš i prirodu. Izvješće za 2018. godinu nije još objavljeno, kategorizacija zraka izvršena je obradom izvornih podataka Hrvatske agencije za zaštitu okoliša. Kategorizacija kvalitete zraka, prema rezultatima mjerenja pojedinih onečišćujućih tvari i granica procjenjivanja na zdravlje ljudi, u izvještajnom razdoblju prikazano je u Tabeli 44.

Tabela 44. Kategorizacija kvalitete zraka na postaji H3 Parg

Godina	O ₃	PM ₁₀	PM _{2.5}
2015.	II	I	I
2016.	I	I	I

TUMAČ OZNAKA

I – I. kategorija, čist ili neznatno onečišćen zrak

II – II. kategorija, onečišćen zrak

* obrada izvornih podataka

2017.	II	I	I
2018.*	II.	I.	I.

Izvor: HAOP: Izvješća o praćenju kvalitete na području Republike Hrvatske za 2015., 2016. i 2017. godinu i izvorni podaci za 2018. godinu

U izvještajnom razdoblju kakvoće zraka bila je I. kategorije (čist ili neznatno onečišćen zrak) prema izmjerenim koncentracijama lebdećih čestica PM₁₀ te frakcije lebdećih čestica PM_{2,5}. Također je utvrđena I. kategorija kvalitete zraka prema izmjerenim koncentracijama prizemnog ozona za 2016. godinu, dok je u 2015., 2017. i 2018. godini prema ovom parametru utvrđena II. kategorija kvalitete zraka odnosno onečišćen zrak i to zbog premašenog broja dana s prekoračenjem ciljne vrijednosti za ozon (55 dana u 2015. godini, 41 dana u 2017.godini i 50 dana u 2018. godini). Kao razlog prekoračenja navode se prirodni izvori ili prirodni događaji, kao i drugi razlozi (regionalni transport prekursora ozona).

2.6.3.2. Zaštita voda

Osnovne značajke, pritisci i stanje vodnih tijela

Prostor Općine Jelenje pripada Jadranskom vodnom području u kojem prevladava krški krajolik s vapnenačkim stijenama i tipičnom hidrogeologijom, pojavom velikih izviranja i poniranja voda, oskudnosti stalnih vodotoka i brojnosti povremenih površinskih tokova.

Površinske vode

Cijelo područje Općine Jelenje nalazi se u hidrogeološkom slivu Rječine i pripadajućih joj izvora, izgrađeni dio područja i u neposrednom, orografskom dijelu sliva pa se može općenito zaključiti da je prostor općine bitno određen Rječinom i njenim pritokama. Rječina, uz neke bujične karakteristike, ima pretežno karakter vodotoka, njene pritoke su sve bujičnog karaktera.

Glavninu protoka vodotoka Rječine čine vode njezina jakog krškog izvora koji se koristi za vodoopskrbu. Tijekom sušnih razdoblja presušuje i po nekoliko mjeseci. Pritoke Rječine su povremeni bujični tokovi, od kojih je najznačajnija Sušica sa svojim pritokama: Mudna dol, Borovica, Zal, Lužav i Rečinica. Ponorne zone u koritu Sušice i donjem toku Rječine povezane su s izvorom Zvir, okosnicom vodoopskrbnog sustava šireg riječkog područja.

Kod Lukeža, na središnjoj dionici toka Rječine formirana je akumulacija Valići za hidroenergetske potrebe (HE Rijeka). Prihranjuju je vode Rječine i Sušice. Ima vrlo velike dnevne oscilacije razine vode.

Rječina je prigorska srednje velika primorska tekućica koja se u gornjem toku, do Lukeža, nalazi u vapnenačko-flišnoj podlozi krša (ekološki tip 28A), a u donjem toku od akumulacije Valići u vapnenačkoj podlozi krša (ekološki tip 20 B). Sušica je prigorski mali vodotok primorskih povremenih tekućica u vapnenačkoj podlozi krša (ekološki tip T16A). Izvorišni dio vodotoka zaštićen je ekosustav (dio Nacionalne ekološke mreže), a cijeli kanjon je vrijedni krajobraz.

Uzvodno od akumulacije Valići korito Rječine je prirodno. Zbog izgradnje akumulacije Valići Rječina je na tom dijelu karakterizirana kao izmijenjeno vodno tijelo. Uređeni su utoci voda većih bujica u Rječinu te izgrađene brojne obaloutvrde radi stabilizacije njenog korita.

Uz gornji i srednji tok Rječine nalazi se niz manjih naselja koja nemaju kanalizaciju, već se njihove otpadne vode ispuštaju ili procjeđuju u Rječinu (Kukuljani, Zoretići, Milaši, Trnovica, Brnelići, Lubarska, Martinovo selo, Ratulje, Drastin, Valići, Ilovik, Baštijani i Lopača- ukupno 700 stanovnika). Gospodarskih objekata uz tok Rječine nema, otpadne vode Psihijatrijske bolnice u Lopači pročišćavaju se uređajem II. stupnja. Uz tok njenih pritoka nalaze se naselja Jelenje i Lukeži, također bez izgrađene kanalizacije.

Planom upravljanja vodnim područjima površinske vode su, u svrhu provođenja monitoringa i ocjene stanja te uopće upravljanja vodama, podijeljene u vodna tijela. Podjela je izvršena prvenstveno na osnovi ekoloških značajki površinskih voda.

Stanje površinskih kopnenih voda procjenjuje se na osnovi njihovog ekološkog i kemijskog stanja. Prema ekološkom stanju vode se klasificiraju u pet klasa: vrlo dobro, dobro, umjereno, loše i vrlo loše. Prema kemijskom stanju klasificiraju se u dobro i nije dostignuto dobro stanje. Ukupnu ocjenu stanja nekog vodnog tijela određuje njegovo ekološko i kemijsko stanje i ona je jednaka nižoj od te dvije ocjene.

Od površinskih voda na području Općine Jelenje procjena stanja izvršena je za slijedeća vodna tijela:

- vodotok Rječina u svom gornjem toku, od izvora do – Lukeža (vodno tijelo JKRN0058_003);
- akumulacije Valići (vodno tijelo JKRN0058_002) i
- bujica Sušica (vodno tijelo JKRN0065_001).

U tabeli 45. prikazane su osnovne karakteristike vodnih tijela Rječine i Sušice, te procjena ekološkog, kemijskog i ukupnog stanja na osnovi podataka iz Plana upravljanja vodnim područjima za razdoblje od 2016.- 2021. godine.

Ukupno stanje vodotoka Sušice (vodno tijelo JKRN 0065_001) po svim elementima kakvoće ocijenjeno je kao vrlo dobro.

Ispitivanja fizikalno-kemijskih, kemijskih i bioloških elemenata kakvoće vodotoka Rječine provodilo se na dvije postaje: Rječina – most Kukuljani i Rječina – Drastin. U Planu upravljanja vodnim područjima za razdoblje 2016. do 2021. godine ukupno stanje Rječine u njenom gornjem toku (vodno tijelo JKRN 0058_003) i akumulacije Valići (vodno tijelo JKRN 0058_002) ocijenjeno je kao vrlo loše zbog onečišćenja živom. Pri tome treba istaknuti da je ocjena vezana za onečišćenje živom karakterizirana kao nepouzdana (utvrđene vrijednosti su na granici kvantifikacije korištene analitičke metode). Stoga je ocjena stanja kakvoće vode za ova vodna tijela u ovom izvještaju izvršena ne uključujući ovaj parametar. Koncentracije ostalih ispitivanih prioriternih i onečišćujućih tvari u ovim vodnim tijelima (arsen, bakar, cink, krom, adsorbilni organski halogeni i poliklorirani bifenili) zadovoljile su kriterije za vrlo dobro stanje. Zaključno ukupno stanje za Rječinu u gornjem toku ocijenjeno je kao umjereno (biološki elementi kakvoće), a za akumulaciju Valići kao loše (hidromorfološko stanje).

Tabela 45. Karakteristike i stanje površinskih vodnih tijela na području Općine Jelenje

Kod vodnog tijela		JKRN 0065_001	JKRN 0058_003	JKRN 0058_002
Naziv vodnog tijela		Sušica	Rječina	Rječina
Dužina vodnog tijela, km		15,9 + 35,0	7,72 + 37,3	1,06 + 0,554
Ekološko stanje	kemijski i fizikalno - kemijski elementi kakvoće koji podupiru biološke elemente kakvoće	vrlo dobro	dobro	dobro
	Biološki elementi kakvoće	nema ocjene	umjereno	nema ocjene
	Hidromorfološko stanje	vrlo dobro	dobro	loše
	Ukupno ekološko stanje	vrlo dobro	umjereno	loše
Kemijsko stanje u odnosu na listu prioritetnih i drugih onečišćujućih tvari		dobro	dobro	dobro
Ukupno stanje kakvoće		vrlo dobro	umjereno	loše

Izvor: Hrvatske vode: Izvadak iz Registra vodnih tijela Plana upravljanja vodnim područjem za razdoblje 2016.- 2021.

Podzemne vode

Područje Općine Jelenje hidrogeološki pripada dvama velikim krškim slivovima: slivu izvora u gradu Rijeci i slivu izvora u Bakarskom zaljevu. Razvodnica je zonarna i ovisi o hidrološkom stanju u krškom podzemlju.

Sliv izvora vode u gradu Rijeci zauzima pretežiti dio područja Općine. To je zasigurno najproduktivniji sliv sjeverno-jadranskog područja. Proteže se od morske obale do planinskih predjela prema Gorskom kotaru. Ovaj sliv je tipičan krški sliv s potpunim razvojem krških oblika. Glavna koncentracija izviranja je vezana za najnižvodniji dio kanjona Rječine i uvalu Martinšćice. U tom području su smješteni glavni stalni izvori ovog sliva zahvaćeni za javnu vodoopskrbu: izvor Zvir (1 400 l/s), kaptažni zahvat Zvir II (600 l/s) i bunari u Martinšćici (400 l/s). Izvor Rječine i sjeverozapadni rub Grobničkog polja povremene su zone izviranja sliva (izvori Lužac u Podkilavcu, izvorišta Gonjuša istočno od Podkilavca i izvori u koritu Sušice).

Sliv izvora u Bakarskom zaljevu zauzima jugoistočni dio Grobničkog polja, a glavno istjecanje podzemne vode je u Bakarskom zaljevu, na izvorima zahvaćenim za javnu vodoopskrbu: Dobra (60 l/s) i Dobrica (110 l/s) i galerijski zahvat Perilo (200l/s).

Sliv izvora Rječine je vrlo čist sliv, pretežno obrastao šumom. Nema izvora onečišćenja.

U slivnom području izvora u gradu Rijeci glavna antropogena opterećanja su:

- a) otpadne vode naselja na Grobničkom polju bez kanalizacije (Potkilavac, Jelenje, Dražice i Lukeži – ukupno 2700 stanovnika)
- b) područja bivših šljunčara na Grobničkom polju. Dugogodišnjim iskopom šljunka na Grobničkom polju do velike dubine, stvoreni su ponorski otvori, te pojačano erozijsko djelovanje površinskih i bujičnih voda u ovom izuzetno osjetljivom prostoru. U napuštenim šljunčarama (Dubina i druge) formiraju se divlja odlagališta otpada (Slika 18.).
- c) ceste bez kontrolirane odvodnje zbog čega postoji opasnost od incidentnih onečišćenja naftnim derivatima. To su: županijska cesta Ž 5055 Trnovica- Dražice-Čavle na kojoj je izveden glavni odvodni kalan (zaštita mjesta Dražice od visokih voda), ali bez separatora; županijska ceste Ž 5027 (Podkilavac- Ž 5055) također nema riješenu oborinsku odvodnju.
- d) ukopani jednostijenski spremnici naftnih derivata TTD Termotechnik u Lukežima;
- e) pritisak zbog onečišćenje poljoprivrednim djelatnostima je slab. Poljoprivredne parcele su uglavnom usitnjene i slabo obrađene. Stočarstvo je ekstenzivno i slabo razvijeno.

U slivnom području izvora u Bakarskom zaljevu nalazi se naselje Podhum (1340 stanovnika) bez izgrađene kanalizacije.

Slika 12. Napušteno eksploatacijsko polje Dubina -retencija stvorena iskopom šljunka, još uvijek ilegalno odlagalište otpada

Izvor: Izrađivač

Podzemne vode su grupirane u vodna tijela ovisno o geološkim, hidrogeološkim, hidrokemijskim i hidrološkim elementima na način da omogućuju dovoljno pouzdanu procjenu kvantitativnog (količinskog) i kvalitativnog (kemijskog) stanja.

Podzemne vode sliva izvora u gradu Rijeci i sliva izvora u Bakarskom zaljevu pripadaju grupiranom vodnom tijelu RIJEKA –BAKAR, kod JGIKCPV_05, a sastoji se od četiri vodna tijela. Dva vodna tijela prostoru se područjem Općine Jelenje: vodno tijelo HR 518 RIJEKA (sliv izvora u gradu Rijeci) i vodno tijelo HR 519 – Bakarski zaljev (sliv izvora u Bakarskom zaljevu). Osnovne karakteristike grupiranog vodnog tijela Rijeka - Bakar prikazane su na tablici 46.

Tabela 46. Osnovne karakteristike grupiranog vodnog tijela Rijeka-Bakar

KOD	Ime grupiranog vodnog tijela podzemnih voda	Poroznost	Površina (km ²)	Obnovljive zalihe vode (10 ⁶ m ³ /god)	% korištene vode	Prirodna ranjivost	Tip ekosustava
JKGI-05	RIJEKA-BAKAR	pukotinsko-kaverozna	621	973	2,48	srednja do vrlo visoka	vodeni, kopneni

Izvor: Plan upravljanja vodnim područjima 2016.- 2021.

Elementi za ocjenu količinskog stanja podzemnih voda su: povezanost podzemnih i površinskih voda, ekosustavi ovisni o podzemnim vodama (EOPV), bilanca, zaslanjenje i druge intruzije. Elementi za ocjenu kemijskog stanja su testovi: opće procjene kakvoće vode, zaslanjenja i drugih intruzija, test zona sanitarne zaštite, površinske vode i test EOPV. Prema količinskom stanju i kemijskom stanju tijela podzemne vode klasificiraju se u dobro i vrlo loše stanje, ukupno stanje ocjenjuje se nižom vrijednošću pojedinog stanja. Uz ocjenu stanja navedena je i njena pouzdanost.

Stanje tijela podzemnih voda na području Općine Jelenje (vodno tijelo HR JKGI 05) prikazano je na osnovi stanja procijenjenog u Registru vodnih tijela Plana upravljanja vodnim područjima za razdoblje 2016.-2021. (Tabela 47.) Iz prikazanog proizlazi da je ocjena kemijskog stanja dobra s visokom pouzdanošću. Ocjena količinskog stanja vodnog tijela je također dobra, ali je niska iz razloga što je bilanca provedena na godišnjoj razini. Za napomenuti je da pri tome nisu uzimana u obzir stanja ekstremnih suša kada u priobalju zaslanjuju izvori u Bakarskom zaljevu. Tijelo podzemnih voda Rijeka –Bakar nije u riziku od nepostizanja dobrog kemijskog i količinskog stanja.

Tabela 47. Stanje tijela podzemnih voda na području Općine Jelenje

Kod	Ime tijela podzemnih voda	Procjena količinskog stanja		Procjena kemijskog stanja		Procjena rizika od nepostizanja dobrog kemijskog i količinskog stanja	
		stanje	pouzdanost	stanje	pouzdanost	rizik	pouzdanost
HR JKGI 05	RIJEKA - BAKAR	dobro	niska	dobro	visoka	nema rizika	niska

Izvor: Hrvatske vode: Izvadak iz Registra vodnih tijela Plana upravljanja vodnim područjem za razdoblje 2016.- 2021.

Područja posebne zaštite voda

Područja posebne zaštite voda su sva područja uspostavljena po određenim propisima u svrhu posebne zaštite površinskih voda, podzemnih voda i jedinstvenih i vrijednih ekosustava koji ovise o vodama. Područja posebne zaštite voda na prostoru Općine Jelenje su područja namijenjena za zahvaćanje vode za ljudsku potrošnju, područja osjetljiva u odnosu na ispuštanje komunalnih otpadnih voda, područja pogodna za život slatkovodnih vrsta riba i ekosustavi ovisni o vodi.

Područja namijenjena za zahvaćanje vode za ljudsku potrošnju – zone sanitarne zaštite

U svrhu zaštite izvorišta vode za ljudsku potrošnju, na osnovi hidrogeoloških i drugih istražnih radova, definirane su zone sanitarne zaštite izvora u slivu izvora u Gradu Rijeci i slivu izvora u Bakarskom zaljevu što je pravno regulirano Odlukom o zonama sanitarne zaštite izvorišta vode za piće u slivu izvora u gradu Rijeci i slivu izvora u Bakarskom zaljevu (SN PGŽ 35/12, 31/13 i 39/14). Odlukom su, uz utvrđivanja područja sanitarne zaštite, definirane mjere zaštite i mjere sanacije na postojećim objektima i djelatnostima unutar zona.

Zone sanitarne zaštite obuhvaćaju cijelo područje Općine Jelenje i to I. zona 0,06 km²; II. zona - zona strogog ograničenja 5,82 km²; III. zona - zona ograničenja i kontrole 10,61 km²; IV. zona - zona ograničene zaštite 2,01 km² i vodoopskrbni rezervat 90,41 km² (Kartogram 6.).

Područja osjetljiva u odnosu na ispuštanje komunalnih otpadnih voda

Cijelo područje Općine Jelenje je Odlukom o određivanju osjetljivih područja (NN 81/2010, 141/2015) svrstano u osjetljivo područje kao područje namijenjeno zahvaćanju vode za ljudsku potrošnju. Prema Pravilniku o graničnim vrijednostima emisija otpadnih voda (NN 80/13, 43/14, 27/15 i 3/16) osjetljivost područja je, uz veličinu opterećenja otpadnih voda, glavni faktor koji određuje stupanj pročišćavanja komunalnih otpadnih voda.

Područja pogodna za život i uzgoj slatkovodnih riba

Vode vodotoka Rječine uzvodno od akumulacije Valići su salmonidnog tipa u kojima obitavaju vrste od interesa za zaštitu radi osiguravanja prirodne bioraznolikosti.

Područja namijenjena zaštiti staništa ili vrsta - ekosustavi ovisni o vodi

Gornji tok Rječine od izvora do akumulacije Kukuljani obuhvaćen je Ekološkom mrežom HR2000658 Rječina. Očuvanje prirodosti korita i obalne vegetacije, sprječavanje zamuljivanja korita i onečišćenje vode bitni su faktori očuvanja staništa bjelonogog raka - ciljne vrste ovog područja ekološke mreže.

2.6.3.3. Zaštita tla od onečišćenja

Odlaganje otpada je veliki pritisak na tlo i vode. Trenutno ne postoji jedinstvena nacionalna baza podataka lokacija odbačenog otpada (divlja odlagališta). Jedinice lokalne samouprave vode podatke o lokacijama odbačenog otpada i njihovom uklanjanju te sukladno članku 36. stavka 9. Zakona o održivom gospodarenju otpadom (NN 94/13, 73/17 i 14/19), podnose izvješće o lokacijama i količinama odbačenog otpada, troškovima uklanjanja odbačenog otpada i provedbama mjera predstavničkom tijelu. Ova izvješća Općina Jelenje redovito podnosi u sklopu Izvješća o provedbi plana gospodarenja otpadom na području Općine Jelenje.

Glavni izvor onečišćenja tla na području Općine Jelenje je divlje odlagalište otpada na području bivše šljunčare Dubina u Dražicama. Tijekom eksploatacije šljunka na području Dubine izvađeno je oko 10 milijuna m³ šljunka, te je stvorena depresija prosječne dubine oko 9 m. Iskop se obavljao na površini od oko 100 ha. Pretpostavljena količina otpada na divljem odlagalištu Dubina iznosila je oko 90.000 m³, a otpad se odlagao na površini od oko 20 ha. Tijekom 2004/2005. god. započelo je intenzivno zatrpavanje površine šljunčare materijalom – zemljom i kamenom – nastalim izgradnjom cesta na riječkom području. Uklanjanja otpada vršeno je više puta, međutim zbog velikog područja koje je teško kontrolirati i usprkos postavljenom videonadzoru, odlaganje otpada stalno se ponavlja. Otpad koji se danas može naći u šljunčari: građevinski otpad, komunalni otpad, metalni otpad, autogume, mulj i kamen, brašno, asfaltne mješavine, šljunak zasićen naftnim derivatima, azbest. Danas je otpad odložen kako u tijelu same šljunčare tako i u okruženju depresije te na nerazvrstanim prometnicama koje vode do depresije.

Projekt sanacije Dubine izrađen je još 1991. godine (Vodoprivreda, Rijeka). Uz uklanjanje otpada predviđene su tehničke i biološke mjere za smanjenje erozijskih procesa (uređenje pokosa, ozelenjivanje autohtonim grmljem i drvećem, zatravljivanje). Navedena je i potreba uređenja korita Sušice i njenih pritoka radi smanjivanja pronosa nanosa i erozijske snage brzih vodnih

valova. Naknadno su 2017. godine, dodatkom navedenom projektu, analizirane i mogućnosti sanacije odlagališta: sanacijom zatrpavanja otpada i kultiviranjem prostora (metoda "in situ") ili sanacijom premještanja otpada (metoda "ex situ"). Zaključeno je da je za ovo osjetljivo područje nužno sav otpad iskopati/ukloniti i trajno zbrinuti. Opasni otpad koji se nađe na lokaciji potrebno je posebno izdvojiti i zbrinuti putem za to ovlaštenih tvrtki.

Osim čišćenja šljunčare u nekoliko navrata, nije se prišlo realizaciji drugih sanacijskih mjera. Protokom vremena prirodnim putem započeto je ozelenjivanje područja grmolikim biljem travom, ali prostor je i dalje neuređen.

Slika 13. Lokalizet na prostoru bivše šljunčare

Dubina na kojem je otpad uklonjen i djelomično zatrpan

Izvor: Izrađivač

Slika 14. Ozelenjivanje prostora bivše šljunčare Dubina

prirodnim putem

Prema PP PGŽ i PPU Općine Jelenje, te DPU zone Dubina, na ovom području planira se sportsko-rekreacijska zona uključujući i golf igralište. Izgradnja golf igrališta na ovom prostoru je vrlo problematičan projekt jer se radi o vrlo osjetljivom području (II. zona zaštite izvora vode za piće i područje gdje je podzemna voda u izravnom dodiru s površinom tla) i području generalno nepovoljnom za izgradnju golf igrališta zbog visokih podzemnih voda.

Zaštita od utjecaja opterećenja na okoliš

Buka i svjetlosno onečišćenje

Ugroženost bukom uglavnom je povezana s naseljenošću određenog područja. Prema Zakonu o zaštiti od buke (NN 30/09, 55/13, 153/13, 46/16, 114/18) za područje Općine Jelenje ne postoji obveza izrada karte buke zbog malog broja stanovnika, a procjenjuje se da potreba izrade ove

karte nije potrebna i zbog nepostojanja izvora buke na području Općine Jelenje koji bi mogli izazvati štetne učinke na zdravlje ljudi i okoliš. Cestovni promet na području Općine nije značajan izvor buke zbog malog dnevnog prolaza vozila županijskim cestama.

Kao izvor buke koji može utjecati na razinu buke na području Općine Jelenje je automotodrom na Grobničkom polju. PP PGŽ određeno je da je potrebno procijeniti njegov utjecaj na naseljena područja i osjetljive dijelove prirode.

Ugroženost svjetlosnim onečišćenjem je zanemariva.

2.6.4. Zaštita od prirodnih i tehničko tehnoloških opasnosti

Zakonom o sustavu civilne zaštite (NN 82/15 I 118/18) uređuje se sustav i djelovanje civilne zaštite; prava i obveze tijela državne uprave, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, pravnih i fizičkih osoba; osposobljavanje za potrebe sustava civilne zaštite; financiranje civilne zaštite; upravni i inspekcijski nadzor nad provedbom ovog Zakona i druga pitanja važna za sustav civilne zaštite.

Općina Jelenje ima izrađen elaborat Procjena ugroženosti stanovništva, materijalnih i kulturnih dobara te okoliša od katastrofa i velikih nesreća za Općinu Jelenje (DLS d.o.o., 2016.) koji je izrađen u skladu s navedenim Zakonom te sadrži sve elemente propisane Pravilnikom o metodologiji za izradu procjene ugroženosti i planova zaštite i spašavanja (NN 30/14, 67/14). Područje Općine do danas nije bilo suočeno s većim katastrofama koje bi bile uzrokovane bilo prirodnim nepogodama bilo tehničko - tehnološkim nesrećama. Na području Općine uspostavljen je sustav civilne zaštite.

2.6.5. Prirodne katastrofe i velike nesreće

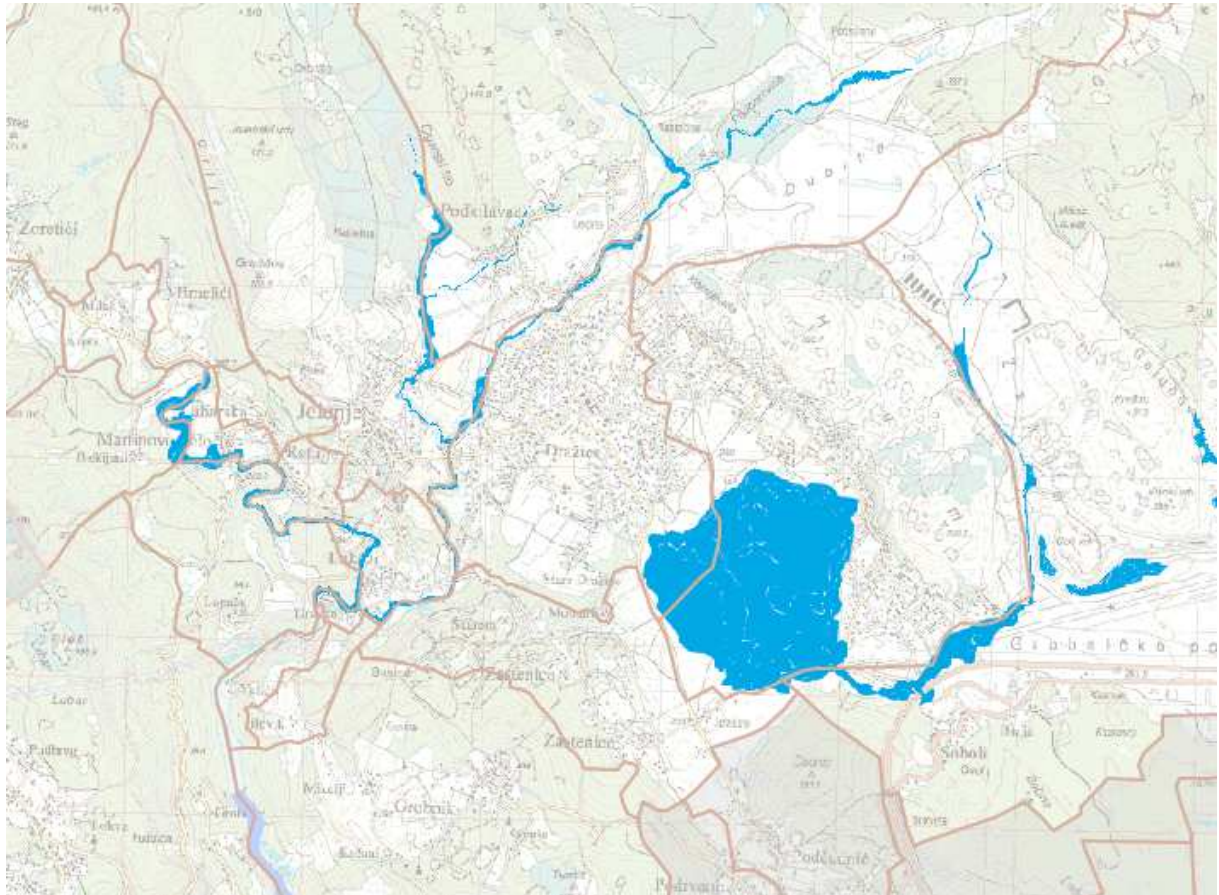
Ugroženost od poplava

Izloženost poplavama područja Općine Jelenje prvenstveno je posljedica pojave velikih vodnih valova u koritu vodotoka Rječine i njenih pritoka, povremenih bujičnih tokova: Lužac, Sušica, Zahumka i Rečnica. Karta opasnosti od poplava po vjerojatnosti poplavlivanja prikazana je na slici 15.

Većinom poplave poljoprivredne površine, ali su manjim dijelom ugroženi i drugi sadržaji u prostoru. U cijelom toku Rječine kroz područje Općine kritična je dionica na lokaciji Martinovo

selo, za velikih voda ugroženi su stambeni i gospodarski objekt (mlin). Područje koje je također pod opasnošću od izlivanja vode je lokacija utoka Sušice u Rječinu na kojoj postoji mogućnost privremenog prekida prometa. Od poplava su ugrožene i županijske ceste Ž 5055 i Ž 5028 Jezero – Soboli koje prolaze prostranom ponornom zonom Jezero-Podhum.

Slika 15. Karta opasnosti od poplava na području Općine Jelenje

Izvor: Plan upravljanja vodnim područjima za razdoblje 2016. - 2021. koji sadrži i Plan upravljanja rizicima od poplava za razdoblje 2016. - 2021.

Obrana od poplava obuhvaća mjere koje se poduzimaju neposredno pred nastup opasnosti od plavljenja, tijekom trajanja opasnosti i neposredno nakon prestanke te opasnosti, radi smanjenja mogućih šteta. Obrana od poplava provodi se na osnovi provedbenih planova obrane od poplava. Prema Glavnom provedbenom planu od poplava (Hrvatske vode, veljača 2014.) područje Općine Jelenje pripada branjenom sektoru E- Sjeverni Jadran, a obrana od poplava provodi se na osnovi provedbenih planova za područje 23: Područja malih slivova Kvarnersko primorje i otoci i

Podvelebitsko primorje i otoci (literatura Izvor: Glavni provedbeni plan obrane od poplava, Hrvatske vode, veljača 2014.)

U razdoblju od 2015. do 2018., zbog vrlo obilnih kiša palih u kratkim razdobljima, izraženije poplave zabilježene su samo u studenom 2016. godine. Izvanredne mjere obrane od poplava proglašavane su dva puta na dionici Rječina - gornji tok:

- 5. studenog zbog nabujale Rječine uvedene su redovne mjere obrane od poplava kod Martinova Sela (prethodnog dana jednim dijelom izlila se bujica Brnelići te je dijelom poplavljena farma konja). Uz poduzimanje lokalnih intervencija (vađenje nanosa, granja, šiblja, smeća iz korita bujica, čišćenje uljernih objekata i slično) vodni val se bez većih poteškoća evakuirao koritima vodotoka. Slijedećeg dana, zbog daljnjeg porasta vodostaja, proglašene su i izvanredne mjere obrane od poplava koje su brzo ukinute, već 7. studenog.
- 19. studenog proglašene su izvanredne mjere obrane od poplave na gornjem toku Rječine. Osobito je problematično bilo područje naselja Zoretići gdje je voda tekla i cestom. Rječina je dijelom izašla van korita i u Trnovici te pripretila posjedima i gospodarskim objektima. Vodotok Sušica, najveći prtok Rječine, izlio se je u gornjem dijelu i nije prouzročio veće štete u okolici. Na kritičnim lokacijama na Rječini i njenim postavljeni su zečji nasipi od vreća s pijeskom, uklanjanje nanosa iz korita vodotoka, čišćenje oborinskih kanali i obavljene korekcije kod obaloutvrda.

Potrebno je istaknuti da je uzrok plavljenja cesta i okućnica kod vrlo velikih količina oborina presječenost slivova zahvatima pri urbanizaciji pojedinih naselja.

U srpnju 2017. godine načelnik Općine Jelenje organizirao je tim sastavljen od stručnjaka različitih profila radi pregled lokaliteta na području Općine Jelenje koji učestalo poplavljaju i na kojima se javljaju nestabilnosti terena. Pregled je obavljen u srpnju 2017. godine i predloženo je niz potrebnih radova na zaštiti od štetnog djelovanja voda. Provedba u zapisniku navedenih radova je većim dijelom u nadležnosti Hrvatskih voda, a jednim dijelom se nalazi u nadležnosti Općine Jelenje. Općina je, u okviru svojih nadležnosti, u 2017. godini poduzela mjere za smanjivanje opasnosti od poplava u mjestima Brnelići, Zoretići i Podkilavac: nadograđen je i saniran postojeći oborinski kanal u Brnelićima te su produbljeni oborinski kanali u Podkilavcu i Zoretićima.

Slika 16. Rječina-Martinovo selo 06. 11. 2016.

Izvor: Hrvatske vode

Erozije tla i klizišta

Uz velike protoke, velike brzine vode, te erodibilnu podlogu karakteristika Rječine i njenih pritoka je vrlo velika erozija korita, pa i pojava drugih nestabilnosti kao što su klizišta, popuzine, odroni, točila i slično. Jaču ubranu površinsku eroziju nalazimo na ograničenom području i to na strmim dijelovima sliva građenim od flišnih naslaga. Najizraženije pojave nestabilnosti s vrlo visokim stupnjem geološkog hazarda javljaju se u srednjem toku Rječine, između brane Valići i mosta kod naselja Pašac. Budući da se nestabilne zone nalaze na obje strane doline, klizanje mase prema koritu Rječine može prouzročiti dvije grupe sekundarnih efekata: prvo je pregrađivanje korita Rječine i stvaranje jezera. Sekundarni efekt može biti nastanak poplavnog vala uslijed rušenja brane akumulacije Valići i poplavlivanje zaravnjene zone u centru Rijeke.

Uslijed obilnih i dugotrajnih kiša u 2014. godine aktivirano je klizište Grohovo i prouzročilo oštećenje županijske ceste ŽC 5017 iznad naselja Grohovo i lokalne cesta prema naselju Lopača. Cesta nije sanirana niti su izvršeni istražni radovi sa svrhom definiranja mjera za zaustavljanje i saniranje klizišta. U 2016. godini uslijed velikih oborina aktivirana su i neka klizišta u selu Lopača koja su ugrozila stambene objekte (Slika 23.).

Slika 17. Aktivirano klizište u selu Lopača u studenom 2016.

Izvor: Hrvatske vode

Ugroženost od potresa

Područje Općine Jelenje je kao i cijelo područje Primorsko-goranske županije seizmički aktivno. Područje Općine nalazi se unutar zone najveće seizmotektonske aktivnosti Županije. Zona je prosječne širine 30 km, a proteže se od Klane preko Rijeke i Vinodola. Osnovna značajka seizmičnosti na ovom područje je pojava većeg broja relativno slabijih potresa u seizmički aktivnim razdobljima. Hipocentri odnosno žarišta potresa nalaze se na dubini od svega 2 do 30 km, što je relativno plitko. Zato su potresi lokalni i obično ne zahvaćaju šire područje. U razdoblju od 2015. do 2018. godine seizmografi su zabilježili nekoliko stotina potresa. Međutim, samo neki od njih su se osjetili, a niti jedan nije bio intenziteta koji bi mogao prouzročiti štete na građevinama.

Ostale prirodne opasnosti

Procjena ugroženosti stanovništva, materijalnih i kulturnih dobara te okoliša za od katastrofa i velikih nesreća Općinu Jelenje (DLS d.o.o., 2016.) obuhvaća ugroženost od suša, toplinskog vala, olujnog i orkansnog nevremena, klizišta, snježnih oborina, tuče i poledice. Navedene prirodne nepogode mogu izazvati kratkotrajne poremećaje u redovnom odvijanju života. Iako na području Općine Jelenje dolazi do sušnih razdoblja (osobito ljeti), u posljednjih deset godina nije bila proglašena elementarna nepogoda izazvana sušom. S obzirom na položaj Općine bilo je pojave toplinskih valova, olujnog i jakog vjetera koji ne ugrožavaju u većoj mjeri stanovništvo i materijalna

dobra Općine. Na području Općine Jelenje u posljednjih deset godina nije bila proglašena elementarna nepogoda uzrokovana olujnim i orkanskim nevremenom. Snježne oborine i poledica u zadnjih deset godina nisu izazvale ozbiljnije zastoje u prometu i opskrbi. Općina ima definirane mjere i odgovornosti za zaštitu i spašavanje od ekstremnih vremenskih uvjeta.

2.6.6. Tehničko-tehnološke katastrofe i velike nesreće

Ugroženost od nesreća u gospodarstvu i prometu

Mogućnost nastanka tehničko-tehnoloških nesreća koje mogu prerasti u veliku nesreću ili katastrofu ovisi o vrsti, koncentraciji i količini opasne tvari na lokaciji.

Na području Općine ne postoji rizik od većih tehničko-tehnoloških katastrofa ili velikih nesreća izazvanih opasnim tvarima. Od opasnih tvari širi utjecaj mogu imati samo spremnici goriva (benzinska postaja u Dražicama, spremnik goriva tvrtke Termitechnik u Lukežima, spremnici goriva za kotlovnice javnih ustanova). U svim slučajevima ne radi se o velikom riziku, za kontroliranje opasnosti dovoljno je poštivanje postojećih propisa.

Tehničko tehnološke katastrofe i velike nesreće izazvane nesrećama u prometu

Na području Općine Jelenje sve se prometnice nalaze u južnom, naseljenom dijelu područja, a zahtijevaju znatnija ulaganja u rekonstrukciju i dogradnju kako bi udovoljile prometnim zahtjevima i standardima.

Eventualnom nesrećom u cestovnom prometu bio bi ugrožen i vodoopskrbni sustav i sustav plinovoda. To se posebno odnosi na redukciju stanicu u naselju Dražice, te transportne plinovode i cjevovode koji prate županijske i lokalne ceste. Može doći do zagađenja tla te do zagađenja vodotoka, te prestanka opskrbe vodom i plinom.

Prolomi hidroakumulacijskih brana

Za branu "Valići" u HEP-u je izrađen plan zaštite od rušenja brane, označene su zone obuhvata mogućeg vodnog vala, doseg udarnog čela vodnog vala i postavljeni uređaji za automatsko uzbunjivanje pučanstva nizvodno od brane.

2.7. Obvezni prostorni pokazatelji

OSNOVNA TEMATSKA CJELINA	SKUPINA POKAZATELJA	POKAZATELJ	PODATAK
OPĆI POKAZATELJI RAZVOJNIH KRETANJA			
DEMOGRAFSKA STRUKTURA	Razmještaj i struktura stanovništva	Broj stanovnika (procjena 2017.)	5.342
		Indeks kretanja broja stanovnika (2017./2011.)	100,0
		Prirodni prirast stanovništva (2017./2011.)	-32 st.
	Razmještaj i struktura kućanstava	Broj kućanstava	1.932
		Indeks rasta broja kućanstava	113,45
		Prosječna veličina kućanstava	2,76
SOCIJALNO-GOSPODARSKA STRUKTURA	Ekonomski razvoj	Indeks razvijenosti	104,88 %
		Stupanj razvijenosti	IV.
STRUKTURA NASELJA I PODRUČJA ZA RAZVOJ IZVAN NASELJA			
OBILJEŽJA SUSTAVA NASELJA	Razmještaj, gustoća naselja i naseljenosti	Broj naselja	17
		Gustoća naselja	-
		Gustoća naseljenosti (2011. g.)	19,37 st/ha
KORIŠTENJE ZEMLJIŠTA U NASELJIMA	Površina naselja	Površina (statističkih) naselja	10.909 ha
	Građevinska područja (GP)	Površina GP naselja – ukupno planirana	333,99 ha
		Udio GP u odnosu na ukupnu površinu JLS	3,06 %
		Udio izgrađenog GP u odnosu na ukupnu površinu JLS	2,52 %
		Udio neizgrađenog GP u odnosu na ukupno GP	0,53 %
		Udio neuređenog GP* u odnosu na ukupno GP	0,23 %
		Broj stanovnika/ukupna površina GP	11,26 st/ha
		Broj stanovnika/izgrađena površina GP	18,7 st/ha
		Broj stanovnika/uređena površina* GP	19,08 st/ha
IZDVOJENA GRAĐEVINSKA PODRUČJA (IZVAN NASELJA)	Izdvojena građevinska područja (IGP)	Površina izdvojenoga građevinskog područja izvan naselja – ukupno planirana	140,70 ha 2,6 %
		Površina i udio površine IGP pojedine namjene u odnosu na ukupnu površinu IGP	

		Ugostiteljsko-turistička namjena	40,83 ha 29 %	
		Gospodarska namjena – ukupna (poslovna)	12,32 ha 8,8 %	
		Površina za iskorištavanje mineralnih sirovina	/	
		Površina za oplemenjivanje mineralnih sirovina	/	
		Sport i rekreacija	80,89 ha 57,4 %	
		Sportska namjena	/	
		Područja posebne namjene	/	
		Površina groblja	1,77 ha 1,25 %	
		Ostala namjena	4,89 ha	
		PB-psihijatrijska bolnica	3,47 %	
		Ukupni planirani smještajni kapacitet u TRP	/	
		Broj turističkih postelja po km obalne crte	/	
PROMETNA INFRASTRUKTURA	Cestovni promet	Duljina cesta po vrstama	Autoceste	/
			Državne ceste	/
			Županijske ceste	14,1 km
			Lokalne ceste	5,4 km
			Nerazvrstane ceste	58,2 km
		Udio pojedinih vrsta cesta	Autoceste	/
			Državne ceste	/
			Županijske ceste	18 %
			Lokalne ceste	7 %
			Nerazvrstane ceste	75 %
	Cestovna gustoća (duljina cesta/površina područja)			17,9 km / 100 km ²
		Željeznički promet	Duljina pruge prema vrsti	/
			Udio pojedinih vrsta željezničkih pruga	/
Gustoća željezničkih pruga (duljina/površina područja)	/			
Zračni promet	Broj zračnih luka prema	/		

	Pomorski promet	vrstama			
		Površina zračnih luka			
		Broj luka prema vrsti		/	
		Površina kopnenog dijela luke		/	
		Luke nautičkog turizma prema broju vezova		/	
		Riječni promet	Broj riječnih luka prema veličini i rijeci		/
			Klasa i duljina plovnih putova		/
Elektroničke komunikacije	Broj postojećih baznih stanica na 100 stanovnika				
ENERGETSKA INFRASTRUKTURA	Opskrba električnom energijom	Duljina elektroopskrbnih vodova	35 kV	0,7 km	
		Udio i duljina elektroopskrbnih vodova prema vrsti	20 kV	29,6 km	
			35 kV	2 %	
	Opskrba plinom	Duljina magistralnog plinovoda		7,4 km	
		Udio prema vrsti plinovoda			
Opskrba naftom	Duljina naftovoda		/		
OPSKRBA VODOM I ODVODNJA OTPADNIH VODA	Opskrba pitkom i tehnološkom vodom	Duljina javne vodoopskrbne mreže		45,1 km	
		Potrošnja pitke vode (2018.god.)		600 000 m ³	
	Pročišćavanje otpadnih voda	Duljina kanalizacijske mreže		/	
		Uređaji za pročišćavanje otpadnih voda – broj i kapacitet		/	
GOSPODARENJE OTPADOM	Odlagališta otpada	Broj i površina odlagališta prema vrsti			
		Sanacija neuređenih odlagališta (broj, površina)		1 100 ha	
KORIŠTENJE I ZAŠTITA ZNAČAJNIH PROSTORA					
KORIŠTENJE PRIRODNIH RESURSA	Poljoprivreda	Ukupna površina poljoprivrednog zemljišta		ha	
		Udio poljoprivrednog zemljišta		%	
		Površina poljoprivrednog zemljišta po stanovniku		ha/st	
	Šumarstvo	Ukupna površina šumskog zemljišta		ha	
		Udio šumskog zemljišta		%	
		Površina šumskog zemljišta po stanovniku		ha/st	
	Vode	Površine površinskih voda prema vrsti (jezero, ribnjak, umjetni bazeni, more)			

		Udio površina površinskih voda u odnosu na površinu JLS/županije/države	
		Duljina vodotoka	Rječina 9,67 km
	Morska obala	Morska obala – dužina obalne crte	/
	Mineralne sirovine	Broj i površina eksploatacijskih polja po vrstama mineralnih sirovina	/
ZAŠTIĆENE PRIRODNE VRIJEDNOSTI	Zaštićena područja prirode	Broj i površina zaštićenih područja	/
		Područja ekološke mreže, prema vrsti:	
		Područje važno za divlje svojte i stanišne tipove	2
		Međunarodno važno područje za ptice	1
KULTURNA DOBRA	Struktura registriranih kulturnih dobara	Broj zaštićenih nepokretnih kulturnih dobara	/
		Broj ili udio obnovljenih kulturnih dobara	
		Broj ili udio ugroženih kulturnih dobara	
PODRUČJA POSEBNIH KARAKTERISTIKA**	Područja potencijalnih prirodnih i drugih nesreća	opisano u tekstualnom dijelu u poglavlju 2.6.3.	
POKRIVENOST PROSTORNIM PLANOVIMA	Pokrivenost PP prema razini planova i izvješća	Broj donesenih PP (ukupno)	11 1 PPŽ 1 PPUO 1 UPU 8 DPU
		Broj donesenih izmjena i dopuna PP ukupno:	12 3 PPŽ 6 PPUO 3 DPU
		Broj PP u izradi	1 ID PPUO
PROVEDBA PROSTORNIH PLANOVA		Broj izdanih pojedinačnih akata prostornog uređenja po vrstama ukupno:	117
		Lokacijska dozvola	25
		Rješenje o uvjetima gradnje	25
		Građevinska dozvola	42
		Akt za uporabu građevina	25
URBANA PREOBRAZBA		Broj PP ili pojedinačnih zahvata	0
		Površina	0
URBANA SANACIJA		1. Broj izdanih rješenja o ozakonjenju ukupno:	21
		Rješenje o izvedenom stanju-	

	zahtjevna građevina	1
	Rješenje o izvedenom stanju- manje zahtjevna građevina	16
	Rješenje o izvedenom stanju- jednostavna građevina	2
	Rješenje o izvedenom stanju- pomoćna građevina	2
	2.Planovi sanacije, izmjene i dopune PP	0

Izvor: Registar prostornih planova JU Zavod

III. ANALIZA PROVEDBE PROSTORNIH PLANOVA I DRUGIH DOKUMENATA

3.1. Izrada prostornih planova

Tabela 48. Prostorni planovi na snazi ili u izradi za vrijeme od 2015. do 2018. god.

RH / PGŽ / Grad / Općina	Vrsta plana	Broj službenog glasila	Naziv odluke	Status plana
Primorsko-goranska županija	PPŽ	SN PGŽ 2018-41	Odluka o I. izmjenama i dopunama Odluke o donošenju Prostornog plana Primorsko-goranske županije	Donesen
Primorsko-goranska županija	PPŽ	SN PGŽ 2017-07	Ispravak Odluke o donošenju Prostornog plana Primorsko-goranske županije	Donesen
Primorsko-goranska županija	PPŽ	SN PGŽ 2013-32	Odluka o donošenju Prostornog plana Primorsko- goranske županije	Donesen
Općina Jelenje	PPUO	SN OJ 2018-14	Odluka o donošenju III. Izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Općine Jelenje	Donesen
Općina Jelenje	PPUO	SN OJ 2018-13	Odluka o izradi IV. Izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Općine Jelenje	U izradi
Općina Jelenje	PPUO	SN OJ 2018-05	Zaključak o ispravci tehničke pogreške Odluke o II. Izmjenama i dopunama Prostornog plana uređenja Općine Jelenje	Donesen
Općina Jelenje	PPUO	SN PGŽ 2017-09	Odluka o donošenju II. Izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Općine Jelenje	Donesen
Općina Jelenje	PPUO	SN PGŽ 2014-38	Odluka o donošenju Ciljanih izmjena i dopuna Prostornog plana uređenja Općine	Donesen

			Jelenje	
Općina Jelenje	PPUO	SN PGŽ 2012-15	Odluka o ispravku Elaborata Izmjene i dopune Prostornog plana uređenja Općine Jelenje	Donesen
Općina Jelenje	PPUO	SN PGŽ 2011-15	Odluka o I. izmjenama i dopunama Odluke o donošenju Prostornog plana uređenja Općine Jelenje	Donesen
Općina Jelenje	PPUO	SN PGŽ 2007-40	Prostorni plan uređenja Općine Jelenje	Donesen
Općina Jelenje	UPU	2013-16	Odluka o donošenju Urbanističkog plana uređenja zone sportsko-rekreacijske namjene - sportski centar Linčetovo i zone ugostiteljsko - turističke namjene Linčetovo - UPU 5	Donesen
Općina Jelenje	DPU	2009-45	Odluka o Izmjeni i dopuni detaljnog plana uređenja zone poslovne namjene K1 4 Podhum	Donesen
Općina Jelenje	DPU	2009-35	Odluka o donošenju Izmjena i dopuna Detaljnog plana uređenja zone poslovne namjene K14 Podhum	Donesen
Općina Jelenje	DPU	2008-22	Odluka o donošenju Detaljnog plana uređenja zone poslovne namjene K1 4 Podhum	Donesen
Općina Jelenje	DPU	2007-29	Odluka o donošenju Detaljnog plana zone OŠ "Jelenje - Dražice"	Donesen
Općina Jelenje	DPU	2005-17	Odluka o donošenju izmjena i dopuna Detaljnog plana uređenja zone Jelenski vrh, Jelenje	Donesen
Općina Jelenje	DPU	2002-18	Odluka o donošenju Detaljnog plana uređenja areala "ELMAR" - kč. 1805/6 k.o. Dražice u Ul. Obrovac u Dražicama	Donesen
Općina Jelenje	DPU	2002-17	Odluka o donošenju Detaljnog plana dijela zone Dubina	Donesen
Općina Jelenje	DPU	2002-09	Odluka o donošenju Detaljnog plana uređenja dijela naselja Dražice-predio Dubina	Donesen

Izvor: Registar prostornih planova JU Zavod

Na području Općine Jelenje na snazi su PPŽ, PPUO Jelenje, jedan urbanistički plan i 6 detaljnih planova uređenja.

U predmetnom razdoblju stavljene su van snage dvije Odluke o izradi za:

- UPU 1 GP naselja NA1 Dražice
- UPU dio GP naselja NA 12 Podhum (UPU 2)

UPU 10 SC Grobnik (SN PGŽ 46/10 i 26/12) koji se pretežitim dijelom svog područja nalazi u općini Čavle obuhvaća djelom i područje Općine Jelenje.

3.2. Praćenje stanja u prostoru

Ranijom zakonskom regulativom, temeljem Zakona o prostornom uređenju (NN 30/94, 68/98, 61/00, 32/02) bilo je propisano donošenje Izvješća o stanju u prostoru i Program mjera za unapređenje stanja u prostoru za dvogodišnje razdoblje. Zatim je izmjenom i dopunom Zakona (NN 100/04) taj period povećan na četverogodišnje razdoblje, a ukinuta je potreba izrade Programa mjera za unapređenje stanja u prostoru. Posljednje Izvješće o stanju u prostoru Općine Jelenje izrađeno je 2002. godine.

Tabela 49. Popis donesenih Izvješća o stanju u prostoru i Programa mjera za unapređenje stanja u prostoru

Vrsta dokumenta	Naziv Dokumenta	Broj Glasnika
Program mjera	Dopuna programa mjera za unapređenje stanja u prostoru Općine Jelenje	2006-56
Program mjera	Dopuna programa mjera za unapređenje stanja u prostoru Općine Jelenje	2003-06
Izvješće	Izvješće o stanju u prostoru Općine Jelenje	2002-17
Program mjera	Program mjera za unapređenje stanja u prostoru Općine Jelenje	2002-17
Izvješće	Izvješće o stanju u prostoru Općine Jelenje	1996-17
Program mjera	Program mjera za unapređenje stanja u prostoru Općine Jelenje	1996-17

Izvod: JU Zavod

Informacijski sustav prostornog uređenja Primorsko-goranske županije

Zavod za prostorno uređenje Primorsko-goranske županije (Zavod) temeljem Zakona o prostornom uređenju (NN 153/13, 65/17, 114/18) vodi Informacijski sustav prostornog uređenja za područje Županije (ISPU). Uredbom o informacijskom sustavu prostornog uređenja (NN 115/15) propisani su struktura, sadržaj, način rada, oblik i elektronički standard ISPU-a.

Nositelji izrade prostornih planova, jedinice lokalne samouprave (gradovi i općine), imaju obavezu dostavljati Zavodu sve potrebne informacije i elaborate kako bi informacijski sustav Županije bio ažuran, a posredno i informacijski sustav pri Ministarstvu graditeljstva i prostornog uređenja, kojeg Zavod ima obvezu ažurirati.

Svi prikupljeni podaci o prostornom planovima sistematizirani su i vode se u Registru prostornih planova. Osim prikupljanja svih odluka u vezi prostornih planova i arhiviranja elaborata u papirnatom i digitalnom obliku, izrađuju se i posebni digitalni formati prostornih planova kojima se olakšava pronalaženje planiranih podataka o prostoru i izrada potrebnih analiza. To su izrade GIS baza PPUG/O, skeniranje ovjerenih elaborata prostornih planova, georeferenciranje skenova i obrada karata te izrada PDF-a za prikaz na WEB-u.

Zavod je za područje Primorsko-goranske županije uspostavio Informacijski sustav prostornog uređenja (ISPU) koji se koristi kod izdavanja akata prostornog uređenja i gradnje. Uspostavljeni sustav omogućava direktan i neposredan uvid u geografski locirane kartografske prikaze prostornog plana Županije, prostornih planova uređenja općina/gradova, urbanističke i detaljne planove uređenja. Radi identifikacije prostora koriste se katastarski podaci, topografske karte i ortofoto različitih godišta, koji su dobiveni od Državne geodetske uprave.

Godine 2016. za područje Primorsko-goranske županije stvoreni su preduvjeti za prelazak na novi državni koordinatni sustav HTRS/96TM. Svi prostorni planovi za koje je odluka o izradi objavljena nakon 30. listopada 2015. godine, tj. stupanja na snagu Uredbe o informacijskom sustavu prostornog uređenja (NN 115/15), trebaju biti doneseni u novoj kartografskoj projekciji.

Razvoj ISPU ima za cilj uključiti i ostale zainteresirane korisnike, a posebno jedinice lokalne samouprave, čime bi se postigao sinergijski učinak a efekti spustili do krajnjih korisnika sustava. Informatičko povezivanje JLS na županijski informacijski sustav prostornog uređenja u dijelu koji se odnosi na prostorno-plansku dokumentaciju, može se promatrati kao nadogradnja postojećih rješenja pojedine jedinice lokalne samouprave, ali i kao cjelovito rješenje za one JLS koje nemaju razvijene svoje sustave. Općina Jelenje se sukladno Sporazumu povezala na županijski ISPU.

3.3. Provedba prostornih planova

Prostorni planovi provode se izdavanjem lokacijske dozvole, dozvole za promjenu namjene i uporabu građevine, rješenja o utvrđivanju građevne čestice, potvrde parcelacijskog elaborata (akti za provedbu prostornih planova) te građevinske dozvole. Za područje Općine Jelenje provedbu prostornih planova, u obliku izdavanja akata iz oblasti prostornog uređenja i građenja, obavlja Upravni odjel za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša Primorsko-goranske županije sa sjedištem u Rijeci.

Tabela 50. Statistika akata iz prostornog uređenja i građenja po godinama (od 1.1. 2015. do 31.12.2018.)

NAZIV PODVRSTE ZAHTJEVA STRANKE	GODINA			
	2015.	2016.	2017.	2018.
zaprimljeni zahtjevi				
Lokacijska dozvola po ZOPUG	23	2		1
Izmjena i dopuna lokacijske dozvole	1	1	5	1
Izmjena i dopuna rješenja o uvjetima gradnje	2			
Potvrda izmjene i/ili dopune glavnog projekta	1	1	2	
Potvrda glavnog projekta			1	1
Uporabna dozvola	2	3	3	1
Uporabna dozvola za građevinu izgrađenu na temelju akata za građenje izdanog do 1. 10. 07.	6	1	1	3
Uporabna dozvola za građevinu izgrađenu do 15.02.1968.	10	2	1	4
Građevinska dozvola	10	25	9	13
Izmjena i dopuna građevinske dozvole	1	1	1	1
Uvjerenje o uporabi građevine	20		1	2
Ukupno godišnje	76	36	24	25
UKUPNO				161
Pozitivno riješeni zahtjevi				
Lokacijska dozvola po ZOPUG	23	2		

Izmjena i dopuna lokacijske dozvole	1	1	3	
Potvrda glavnog projekta			1	
Uporabna dozvola	1	3	3	
Uporabna dozvola za dio građevine				
Uporabna dozvola za građevinu izgrađenu na temelju akata za građenje izdanog do 1. 10. 07.	4	1		1
Uporabna dozvola za građevinu izgrađenu do 15.02.1968.	8	2	1	2
Građevinska dozvola	7	23	7	7
Ukupno godišnje	44	32	15	10
				UKUPNO 101
odbijeni, odbačeni, obustavljeni akti				
Izmjena i dopuna lokacijske dozvole			1	
Rješenje o utvrđivanju građevinske čestice	1			
Uporabna dozvola	1			
Uporabna dozvola za građevinu izgrađenu na temelju akata za građenje izdanog do 1. 10. 07.	2		1	1
Uporabna dozvola za građevinu izrađenu do 15.02.1968.	2			
Građevinska dozvola	2	1	1	
Potvrda glavnog projekta		2		1
Dozvola za promjenu namjene i uporabu građevine		1		
Ukupno godišnje	8	4		2
				UKUPNO 14

Izvor: Upravni odjel za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša PGŽ, Rijeka

Tijekom 2015., 2016., 2017., i do 31. 12. 2018. godine ukupno je 481 zaprimljena predmeta za izdavanje akata prostornog uređenja i gradnje na području općine Jelenje. Većina ih se odnosila na zahtjeve za izdavanje lokacijskih dozvola (26), građevinskih dozvola (57), akata za uporabu građevina (40) po Zakonu o prostornom uređenju (NN br. 153/13, 65/17, 114/18) i Zakonu o gradnji (NN br. 153/13, 20/17).

Dio zahtjeva odnosio se na izdavanje nepravilnih predmeta i to lokacijskih informacija (60), obavijesti o posebnim uvjetima (62), uvjerenja iz dokumenta prostornog uređenja (84) i razne druge potvrde.

U navedenom razdoblju izdane su 42 građevinske dozvole, 25 lokacijskih dozvola, 26 akata za uporabu građevina i 25 rješenja o uvjetima građenja.

Među izdanim aktima potrebo je izdvojiti dozvole za značajnije građevine i zahvate kao što su: lokacijske dozvole i građevinske dozvole za izgradnju sanitarne kanalizacije, oborinske odvodnje i vodovoda na području općine Jelenje, građevinsku dozvolu za rekonstrukciju zgrade Osnovne škole „Jelenje – Dražice“ te gradnju poslovne građevine u radnoj zoni Lukeži.

U trajanju razdoblja iz ovog Izvješća na području Općine Jelenje bilo je ukupno 111 zahtjeva za izdavanje rješenja o izvedenom stanju. Najviše zahtjeva, 78 podnijeto je 2018. godine i to prvenstveno za manje zahtjevne građevine.

Tabela 51. Statistika predmeta od 1.1. 2015. do 31. 12. 2018. izdavanje rješenja o izvedenom stanju

Statistika predmeta – legalizacija				
Naziv podvrste zahtjeva stranke	Godina			
	2015.	2016.	2017.	2018.
zaprimiti zahtjevi				
Rješenje o izvedenom stanju-zahtjevna građevina (NN 86/12)	2			5
Rješenje o izvedenom stanju-manje zahtjevna građevina (NN 86/12)	5	6	12	62
Rješenje o izvedenom stanju-jednostavna građevina (NN 86/12)	2	2	1	8
Rješenje o izvedenom stanju-pomoćna građevina (NN 86/12)	1	1	1	3
Ukupno godišnje:	10	9	14	78
UKUPNO 111				
pozitivno riješeni akti				
Rješenje o izvedenom stanju-zahtjevna građevina (NN 86/12)	1			
Rješenje o izvedenom stanju-manje zahtjevna građevina (NN 86/12)	4	6	5	1

86/12)				
Rješenje o izvedenom stanju-jednostavna građevina (NN 86/12)	1	1		
Rješenje o izvedenom stanju-pomoćna građevina (NN 86/12)	1	1		
Ukupno godišnje:	7	8	5	1
UKUPNO 21				
odbijeni, odbačeni, obustavljeni akti				
Rješenje o izvedenom stanju-manje zahtjevna građevina (NN 86/12)	1			1
Ukupno godišnje:	1			1
UKUPNO 2				

Izvor: Upravni odjel za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša PGŽ, Rijeka

3.4. Provedba drugih dokumenata koji utječu na prostor

Na području općine Jelenje provodi se niz dugoročnih programa, strategija i dokumenata lokalne razine kao što su:

- Strategija razvoja Općine Jelenje za razdoblje od 2015. do 2020. godine,
- Zeleni plan Općine Jelenje, 2015. godine
- Plan gospodarenja otpadom Općine Jelenje za razdoblje od 2015. - 2022. godine, travanj 2016. godine
- Procjena ugroženosti stanovništva, materijalnih i kulturnih dobara te okoliša od katastrofa i velikih nesreća, 2016. godine
- Lokalna razvojna strategija lokalne akcijske grupe "Terra Liburna" za razdoblje od 2014. do 2020. godine, lipanj 2016. godine

Strategijom razvoja Općine Jelenje za razdoblje od 2015. do 2020. godine formulirani su razvojni problemi Općine, definirani ciljevi i prioriteti razvoja i dane odrednice optimalnog korištenja vrijednih resursa i potencijala koji će omogućiti učinkovitiji, kvalitetniji i uravnoteženiji razvoj Općine kao cjeline. Strateški ciljevi općine Jelenje su:

1. Razvoj malog i srednjeg poduzetništva
2. Razvoj ljudskih potencijala
3. Razvoj turizma

4. Zaštita okoliša

5. Poticanje društvenoga standarda, jačanje zdravstvene i socijalne dimenzije kvalitete života.

Zeleni plan Općine Jelenje istaknuo je potrebu obnove i razvoja poljoprivrede pri čemu je potrebno obuhvatiti sljedeće:

- Oživljavanje i očuvanje tradicionalnih znanja i vještina bavljenja poljoprivredom
- Okrupnjavanje obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava
- Organizacija i udruživanje poljoprivrednika
- Edukacija – cjeloživotno obrazovanje
- Izrada kataloga autohtonih proizvoda i usluga s programima zaštite
- Modernizacija i inovacije u tradicionalnoj poljoprivredi
- Očuvanje biološke i krajobrazne raznolikosti – agrobiodiverzitet
- Očuvanje i prezentacija tradicionalne ruralne arhitekture Grobničkog polja
- Uvođenje novih sadržaja u poljoprivredi – stvaranje dodatne vrijednosti tradicijskim proizvodima
- Priprema projekata za korištenje EU fondova
- Razvoj svih oblika ruralnog turizma
- Sustav potpornih institucija i načina financiranja provedbe mjera.

Prema *Planu gospodarenja otpadom Općine Jelenje za razdoblje od 2015. - 2022. godine* divlje odlagalište Dubina nalazi se na listi prioriteta sanacije otpadom onečišćenog tla. Usprkos naporima Općine ovo divlje odlagalište otpada i dalje je gorući ekološki problem ne samo Općine Jelenje nego i Primorsko-goranske županije.

Općina Jelenje je u sastavu LAG-a Terra Liburna u kojem su i Gradovi Kastv i Opatija, te Općine Klana, Matulji, Mošćenička Draga, Lovran i Viškovo. U lipnju 2016. godine izrađena je *LOKALNA RAZVOJNA STRATEGIJA LOKALNE AKCIJSKE GRUPE „TERRA LIBURNA“ za razdoblje od 2014. do 2020. godine.*

Polazeći od razvojnih potreba i prilika, a za provedbu vizije, *Lokalna razvojna strategija* predložila je četiri osnovna cilja budućeg razvoja:

1. Razviti poljoprivredne i druge aktivnosti kao temelj stvaranja ponude tipičnih usluga i proizvoda područja LAG-a,
2. O snažiti nepoljoprivredne aktivnosti za veći doprinos razvoju održivog ruralnog turizma
3. Razviti proizvode i usluge za ruralno stanovništvo temeljenih na resursima područja, posebno baštine
4. Ojačati LAG i ruralnu zajednicu, nacionalno i transnacionalno umrežavanje i suradnju

3.5. Provođenje zaključaka, smjernica, prijedloga za unaprjeđenje, preporuka, aktivnosti odnosno mjera iz prethodnog izvješća o stanju u prostoru

Izvješće o stanju prostora Općine Jelenje 2002. godine, kao posljednje do sada izrađeno izvješće, rađeno je u skladu sa tada važećim propisima, pa ne sadrži zaključke i smjernice okrenute k budućnosti koje bi se ovdje moglo analizirati.

Izvješćem je predviđena izrada PPU Općine Jelenje, DPU areala "Elmar" i DPU-a sportsko-rekreacijskog centra Dubine.

Ukazano je na nepostojanje kvalitetnih geodetskih i katastarskih podloga.

U prošlom razdoblju na prostoru Općine izvedeni su sljedeći zahvati:

Gospodarstvo:

- Otvoren proizvodni pogon tvrtke TTO Thermotechnik
- Investitori su uložili gotovo 10 milijuna kuna u poslovnu zonu "Astra"

Komunalna infrastruktura:

- Saniran dio divljeg deponija "Dubina"
- Saniran kružni tok u Dražicama
- Novo dječje igralište u Velim Dražicama
- Obnovljena dionica ceste od Kaktusa do ulaska u Podhum
- Izgrađen vodovod na lokalitetu Lopača-linčetovo
- Proširena cesta u Lukežima
- Izgrađena nova grobna mjesta na mjesnom groblju Jelenje

Društvena infrastruktura:

- Ishođena građevinska dozvola za OŠ u Dražicama i školsku sportsku dvoranu
- Obnovljen planinarski dom "Hahlić"

IV. PREPORUKE ZA UNAPRJEĐENJE ODRŽIVOG RAZVOJA U PROSTORU S PRIJEDLOGOM PRIORITETNIH AKTIVNOSTI

Općina Jelenje u svom samoupravnom djelokrugu obavlja poslove lokalnog značaja kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana i to osobito poslove koji se odnose na: uređenje naselja i stanovanje, prostorno i urbanističko planiranje, komunalno gospodarstvo, brigu o djeci, socijalnu skrb, primarnu zdravstvenu zaštitu, odgoj i osnovno obrazovanje, kulturu, tjelesnu kulturu i sport, zaštitu potrošača, zaštitu i unapređenje prirodnog okoliša, protupožarnu i civilnu zaštitu, promet na svom području te ostale poslove sukladno posebnim zakonima.

4.1. Potrebe, mogućnosti i ograničenja daljnjeg održivog razvoja u prostoru Općine Jelenje obzirom na okolnosti, sektorska opterećenja i izazove

Potrebe

- Uskladiti PPUO Jelenje s PP PGŽ, Zakonom o prostornom uređenju i propisima donesenim nakon usvajanja PPUO. Planirati prostorni razvoj naselja u skladu s odlikama prostora (ovisno o očuvanosti izvornog ambijenta, utjecaju naselja na krajobraz, uređenosti građevinskog zemljišta, kvaliteti javnih površina). Uskladiti minimalni standard društvene infrastrukture i prilagoditi odredbama PP PGŽ.
 - Koristiti nove digitalne podatke o granicama Općine i naselja, kao i novu katastarsko-topografsku podlogu obzirom da Plan koristi granicu Općine koja nije korigirana (kao i kod PPU Općine Čavle). Iz podataka Državne geodetske uprave vidljivo je da je površina statističkog naselja Drastin znatno povećana, pa je pretpostavka da je unutar naselja obuhvaćen i dio koji je dosada pripadao Općini Čavle.
- Nužno je nastaviti s daljnjim poticanjem razvoja malog i srednjeg poduzetništva te obrta.
- Potrebno je nastaviti aktivnosti na realizaciji gospodarskih zona stavljanjem u funkciju još neiskorištenih gospodarskih zona. Razvijanjem zona pozitivno će se utjecati na daljnji gospodarski razvoj Općine, što će u konačnosti rezultirati povećanjem zaposlenosti lokalnog stanovništva, odnosno povećanjem životnog standarda i ukupne kvalitete života lokalnog stanovništva.

- Potrebno je provoditi aktivnosti usmjerene na unapređenje turističke ponude s naglaskom na korištenje prirodnih osobitosti i ljepote kraja te poticanje investiranja u turističke smještajne kapacitete.
- Omogućiti provedbu Državnoga pedagoškog standarda predškolskog odgoja i obrazovanja povećanjem kapaciteta za skrb o djeci rane i predškolske dobi kroz izgradnju novih objekata za smještaj predškolske djece te zadovoljiti potrebe odvijanja nastave u jednoj smjeni kroz rekonstrukciju OŠ Jelenje Dražice i dogradnju školske sportske dvorane.
- Izgradnja Čvora Soboli od iznimne je važnosti za Općinu Jelenje kao i za Općinu Čavle. Realizacijom čvora značajno će se poboljšati prometna povezanost između općine Jelenje i ostatka PGŽ te posljedično rasteretiti državna cesta D3 kroz centar naselja Čavle kao i čvor Čavle u nastavku.
- Kontinuirano ulagati u sustav prometne infrastrukture u cilju poboljšanja sigurnosti prometa.
- Razvoj optičke telekomunikacijske mreže u cilju osiguranja kvalitete i brzine za širokopojasnu mrežu.
- Mjerama za poticanje energetske učinkovitosti smanjiti potrošnju električne energije. Prvenstveno se to odnosi na ugradnju LED žarulja u sustavu javne rasvjete kao i energetske obnovu zgrada.
- Nastavak ulaganja u izgradnji sustava vodoopskrbe i odvodnje. Kao izvor financiranja iskoristiti dostupna sredstva iz europskih fondova.
- Sanacija područja bivše šljunčare Dubina prioritet je s gledišta zaštite voda, tla i krajobraza. Problematiku sanacije potrebno je sagledati s dva aspekta:
 - PPU Općine Jelenje i DPU zone Dubina predviđena je sanacija šljunčare u sklopu izgradnje sportskog-rekreacijskog centra koja uključuje i izgradnju golf igrališta. Izgradnja golf igrališta na ovom prostoru je vrlo problematičan projekt jer se radi o vrlo osjetljivom području (II. zona zaštite izvora vode za piće i područje gdje je podzemna voda u izravnom dodiru s površinom tla) i području generalno nepovoljnom za izgradnju golf igrališta zbog visoke razine podzemnih voda te je potrebno razmišljati o sportsko - rekreacijskom korištenju tog prostora.
 - Studijskom dokumentacijom za pripremu projekata zaštite od poplava na slivu Rječine iz EU fondova (Vodoprivredno-projektni biro i sur., 2015.) predviđeno je

prevođenje izvorišnog dijela Zahumke (Podčaplja) u sliv Sušice korištenjem retencijskog prostora šljunčare Dubina u cilju smanjenja plavljenja objekata na predjelu Zahum te smanjenja dotoka u ponornu zonu Zastenice-Jezera. Hrvatske vode su u tom smislu podnijele zahtjev Općini Jelenje za izmjenu PPU. U slučaju prihvaćanja ove mjere zaštite od poplava na slivu Rječine treba, također, sanirati i urediti prostor šljunčare (ukloniti otpad, provesti tehničke i biološke mjere za smanjenje erozijskih procesa, u konačnosti urediti ovaj prostor da se može koristiti za rekreaciju u sušnim razdobljima).

- Rješavanje odvodnje otpadnih voda je od velikog značaja zbog zaštite podzemnih i površinskih voda. Odlukom o odvodnji otpadnih voda na području aglomeracije Rijeka (SN PGŽ 16/2013) predviđeno je da se otpadne vode svih naselja uz Rječinu i u II. zoni zaštite izvorišta odvede u sustav javne odvodnje aglomeracije Rijeka s uređajem za pročišćavanjem smještenim na području Grada Rijeke i ispuštanjem otpadnih voda podmorskim ispustom u more. Realno, realizacija ovakvog rješenja ne može se uskoro očekivati. Ispuštanje otpadnih voda do izgradnje kanalizacije treba provoditi u skladu s uvjetima iz navedene odluke za područja u kojima nije izgrađena kanalizacija.
- U svrhu zaštita od štetnog djelovanja voda bilo kojim zahvatima u prostoru ne smije se poremetiti postojeće stanje vodnih pojava. Potrebno je spriječiti presijecanje slivova i omogućiti neškodljivi protok bujičnih i drugih površinskih voda prostorom Općine, posebno kroz naselja i izgrađena područja.
- Posebnu pažnju potrebno je posvetiti zaštiti gornjeg toka Rječine, kao dijela ekološke mreže. Očuvanje prirodnosti korita i obalne vegetacije, sprječavanje zamuljivanja korita i onečišćenje vode bitni su faktori očuvanja staništa bjelonogog raka - ciljne vrste ovog područja ekološke mreže. Najveću opasnost u tom pogledu predstavljaju mogući radovi na uređenju korita ovog vodotoka.
- Planirati građenje na terenu povoljnih geotehničkih karakteristika, uz istovremeno isključivanje područja s lošim karakteristikama (područja s izraženom erozijom i pojava drugih nestabilnosti tla kao što su klizišta, popuzine, odroni, točila i slično.).
- Izraditi karte potencijalne ugroženosti zbog geološkog hazarda (stupanj ranjivosti i rizika od svih vrsta nestabilnosti padina, od urušavanja terena, od nepovoljnog djelovanja

površinskih i podzemnih voda) za sva izgrađena i neizgrađena građevinska područja i pojedinačne važne građevine.

- Potrebno je obaviti istražne radove kako bi se utvrdili točni razmjeri klizišta Grohovo koje je još aktivno i nije stabilno, a njegovim aktiviranjem posebno je ugroženo područje Grada Rijeke. Sanacija ceste za Lopaču teško je provediva bez ovih istraživanja. To je zadatak koji uvelike premašuje nadležnosti i mogućnosti Općine Jelenje, ali se predlaže suradnja oko ovog pitanja s Gradom Rijeka.

Mogućnosti

- Mogućnosti razvoja treba tražiti u prirodnim osobitostima i ljepotama ovog kraja te čistom okolišu koji se nalazi u zaleđu gusto urbaniziranog riječkog područja. U prvom planu nameću se mogućnosti razvoja rekreativnih i turističkih sadržaja, ali ne kroz intenzivnu izgradnju objekata u vrlo osjetljivom području kao što je druga zona zaštite izvorišta i vodoopskrbni rezervat Rječine.
- Velika je mogućnost razvoja i valorizacije sportske infrastrukture, osobito one u prirodnom okruženju (planinarske staze, biciklističke staze, šetnice i tematske staze).
- Razvoj gospodarstva temeljiti na odabiru onih proizvodnih programa koji ne koriste i ne proizvode opasne tvari i koji ne zahtijevaju znatne količine voda za proizvodnju.
- Na poljoprivrednim površinama postoje uvjeti za obnovu i razvoj ratarstva, stočarstva i ekološke poljoprivrede.
- Dobra prometna povezanost ključna je za razvoj svake jedinice lokalne samouprave. Izgradnjom čvora Soboli te druge etape autoceste Rupa-Žuta Lokva s čvorom Dražice značajno će se poboljšati prometna povezanost Općine Jelenje na mrežu primarnih prometnica.

Ograničenja

- Pretežiti dio područja Općine prostire se na osjetljivim dijelovima slivova izvora koji se koriste za ljudsku potrošnju pa intenzivnu urbanizaciju, intenzivnu poljoprivredu i bilo koju djelatnost u kojoj se koriste opasne tvari treba izbjegavati.
- Na području općine Jelenje trenutno ne postoji izgrađeni sustav javne odvodnje.
- Za velikih voda površinske vode poplavljuju prirodne depresije ili one nastale antropogenim djelovanjem. One zauzimaju značajan dio prostora Općine i trebaju se kao takve očuvati.

- Aktiviranjem klizišta Grohovo dio županijske ceste Ž5026 zatvoren je za sav promet. Navedena prometnica jedina je direktna poveznica Općine Jelenje s Gradom Rijekom.

4.2. Ocjena potrebe izrade novih i/ili izmjene i dopune postojećih prostornih planova na razini Općine Jelenje

Prostorni plan uređenja Općine Jelenje

U tijeku je izrada IV. Izmjena i dopuna PPU Općine Jelenje radi preispitivanja:

- mogućnosti proširenja građevinskih područja sukladno zahtjevima domicilnog stanovništva;
- mogućnosti revizije izgrađenog, neizgrađenog i neuređenog dijela građevinskog područja;
- formiranja reciklažnog dvorišta za smještaj pogona za bio masu i kompostane kao i smještaj površine za zbrinjavanje građevinskog otpada;
- preispitivanje već fomirane površine za smještaj golf igrališta.

Osnovni PPU Općine Jelenje donijet 2007. godine, a do danas su rađene samo izmjene i dopune plana). Potrebno je provesti cjelovito usklađenje općinskog plana zbog:

- usklađenja s Prostornim planom Primorsko-goranske županije (SN PGŽ 32/13) u dijelu planiranja ugostiteljsko-turističke namjene, gospodarskih zona, sportsko-rekreacijske namjene, usklađenja infrastrukturnih sustava, propisivanja izrade UPU-a i određivanja traženih standarda za središnje naselje Dražice, određivanje lokacije reciklažnog dvorišta građevinskog otpada i dr.;
- usklađenja sa Zakonom o prostornom uređenju (čl. 76.) i Prostornim planom Županije (čl. 88.) te propisivanja uvjeta provedbe svih zahvata u prostoru izvan građevinskog područja;
- preispitivanja mogućnosti zajedničkog rješavanja građevinskog područja uz granicu s Općine Čavle (u dijelu sadržaja poslovne zone K1₅ i prometnog rješenja);
- usklađenja granice općine Jelenje i granica statističkih naselja s podacima DGU-a;
- usklađenja s posebnim propisima donesenim nakon donošenja PPUO.

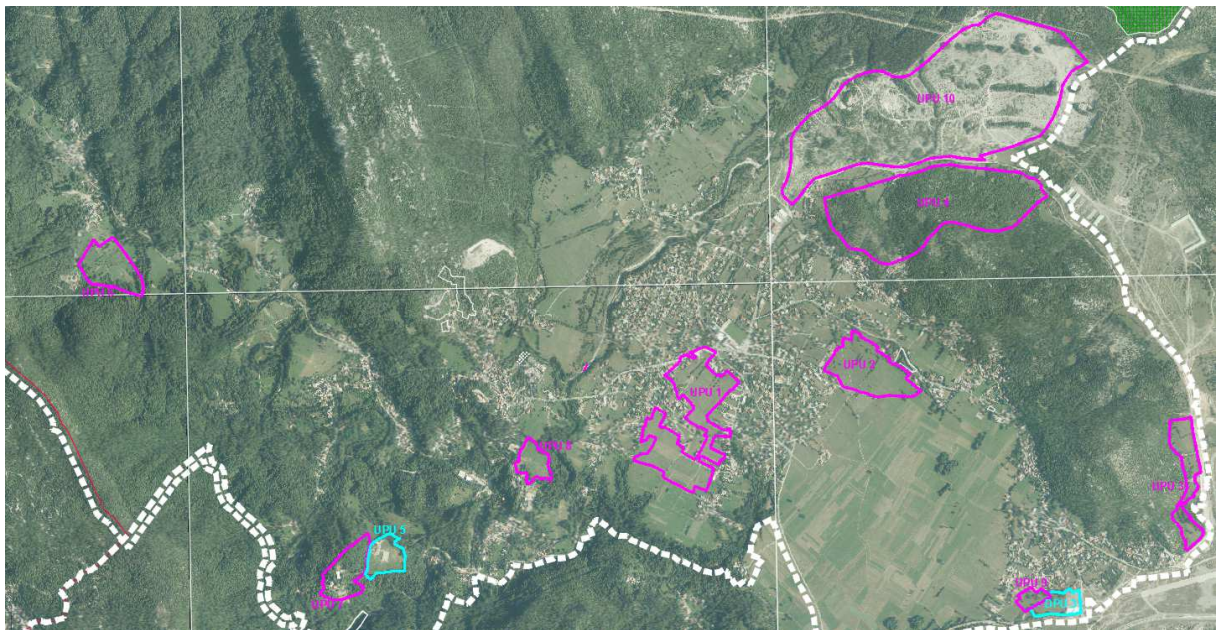
Prilikom izrade izmjena i dopuna PPUO potrebno je izvršiti reviziju svih postojećih i planiranih urbanističkih planova uređenja, na način da utvrdi potreba njihove izrade ili da se planovi stave van snage, pa se omogući neposredna provedba putem PPUO Jelenje o čemu mora Općina Jelenje, kao nositelj izrade Plana, zauzeti stav, a u skladu sa zakonskim mogućnostima.

Urbanistički planovi uređenja

Važećim PPU Općine Jelenje utvrđena je obveza donošenja urbanističkog plana uređenja za sljedeća područja:

- UPU 1: dio građevinskog područja naselja NA 1 Dražice (središnje naselje Općine),
- UPU 2: neizgrađeni dio građevinskog područja naselja NA 12 Podhum, na lokaciji Podprogoni,
- UPU 3: zona gospodarske namjene (poslovne): Podhum (K15),
- UPU 4: zona ugostiteljsko-turističke namjene: turističko naselje Podhum,
- UPU 5: zona sportsko-rekreacijske namjene - sportski centar Linčetovo, zajedno sa zonom ugostiteljsko-turističke namjene Linčetovo,
- UPU 6: zona ugostiteljsko-turističke namjene: eko selo Trnovica,
- UPU 7: zona ostale namjene - proširenje zone bolnice u Lopači,
- UPU 8: neuređeni dio naselja NA 5 Jelenje;
- UPU 9: neuređeni dio naselja NA 12 Podhum;
- UPU 10: sportsko-rekreativna zona - golf igralište Dubina (R1).

Slika 18. Obveza izrade UPU-a

Izvor: PPU Općine Jelenje

Osim navedenih planova u narednom razdoblju moći će se izrađivati i drugi prostorni planovi užeg područja ukoliko se za iste ukaže potreba kao i eventualne izmjene i dopune važećih prostornih planova.

Urbanistički plan uređenja naselja Dražice

Prostrnim planom Primorsko-goranske Županije propisana je obveza izrade urbanističkog plana uređenja za građevinsko područje centranog naselja općine/grada. Kako do sada nije napravljen UPU naselja Dražice u idućem razdoblju bilo bi potrebno pokrenuti izradu tog prostornog plana i planirati standard za središnje naselje Dražice sukladno članku 60. PP PGŽ.

4.3. Preporuke mjera i aktivnosti za unaprjeđenje prostornog razvoja

Na temelju prepoznatih potreba, mogućnosti i ograničenja daljnjeg održivog razvoja prostora općine Jelenje, osim mjera navedenih u prethodnom poglavlju u nastavku su navedeni prijedlozi za unaprjeđenje sustava prostornog uređenja:

- S obzirom da su polazne pretpostavke koje su korištene za osnovni PPU Općine Jelenje u značajnoj mjeri izmijenjene i s velikim vremenskim odmakom (14 god.) potrebno je koristeći rezultate prostorno prometne studije i ostalih analiza pokrenuti proceduru cjelokupnih i sveobuhvatnih izmjena prostornog plana:
 - Sagledati prometno povezivanje općine Jelenje na mrežu autocesta kroz prostorno-prometnu studiju (izrada u tijeku);
 - Potrebno je izvršiti analizu planiranih GP izdvojenih namjena te jasno odrediti smjer razvoja i opravdanost zadržavanja onih koje se u dužem vremenskom razdoblju nisu započele realizirati (posebice građevinskog područja poslovne zone Podhum - K1₅ i građevinskog područja sportsko rekreacijske namjene golf igrališta Dubina –R1) .
 - Potrebno je usmjeravanje izgradnje unutar postojećeg građevinskog područja u dijelovima koji su opremljeni komunalnom infrastrukturom, te izrada prostornih planova na neizgrađenom dijelu građevinskog područja. Pri planiranju prostornog razvoja omogućiti izmjene građevinskih područja kao i ograničena proširenja građevinskog područja naselja (GPN) tamo gdje postoji stvarni interes za gradnjom, osobito za potrebe domaćeg stanovništva i gospodarstva.
 - Koristiti nove digitalne podatke o granicama općine i naselja, kao i novu katastarsko-topografsku podlogu.
- Izrada programa i projekata koji će omogućiti korištenje sredstava iz Europskih fondova za:
 - komunalno opremanje uz poticaj od strane države, regionalne i lokalne samouprave,
 - korištenje energije iz obnovljivih izvora i njena distribucija na lokalnoj razini;

- podizanje kvalitete društvene infrastrukture,
- korištenje prirodnih resursa za gospodarski razvoj.
- Nužan je nastavak rada na sustavnom praćenju stanja u prostoru - geografski informacijski sustav (GIS) na način da se vodi evidencija o:
 - Važećim dokumentima prostornog uređenja za područje Općine,
 - Infrastrukturi (kroz katastar vodova),
 - Prometnicama (evidencijom stanja, stupnja uređenosti, opremljenosti ...),
 - Izdanim aktima za građenje,
 - Radovima i investicijama na zgradama javnih institucija,
 - Drugim investicijama iz proračunskih sredstava.
- Kontinuirano ažurirati web stranicu Općine Jelenje(<https://www.jelenje.hr>) s podacima o svim dokumentima prostornog uređenja koji su na snazi te podacima o dokumentima prostornog uređenja u izradi;
 - educirati građane i ostale dionike u procesu izrade dokumenata prostornog uređenja.

V. IZVORI PODATAKA

Podatke za izradu ovog Izvješća, sukladno članku 10. Pravilnika dostavila su javnopravna tijela čiji popis se daje u nastavku.

Pojedini podaci preuzeti su sa službenih mrežnih stranica te objavljenih dokumenata, studija, publikacija i stručnih podloga.

TIJELA DRŽAVNE, REGIONALNE (PODRUČNE) I LOKALNE RAZINE, USTANOVE, KOMUNALNA I TRGOVAČKA DRUŠTVA

- Primorsko-goranska županija, Upravni odjel za prostorno uređenje, graditeljstvo i zaštitu okoliša
- HZZ - Hrvatski zavod za zapošljavanje
- DZS – Državni zavod za statistiku
- KD Čistoča d.o.o. Rijeka
- HAKOM - Hrvatska regulatorna agencija za mrežne djelatnosti, Zagreb
- Autotrolej Rijeka
- Plinacro d. o. o. - operator plinskoga transportnog sustava
- Županijska uprava za ceste PGŽ, RIjeka
- Ministarstvo unutarnjih poslova RH, Policijska uprava primorsko-goranska, Sektor policije
- KD Jelen
- KD Vodovod i kanalizacija d.o.o., Rijeka
- HEP ODS – Elektroprimorje Rijeka
- Hrvatske vode d.o.o.
- Plinacro d.o.o.
- OŠ Jelenje-Dražice
- HOPS – Hrvatski operator prijenosnog sustava d.o.o.

LITERATURA

Prostorni plan Primorsko-goranske županije (SN PGŽ 32/13, 07/17-ispravak, 41/18,)

Prostorni plan Općine Jelenje (SN PGŽ 40/07, 15/11, 37/12, 38/14, SN OJ 5/18)

Strategija razvoja Općine Jelenje za razdoblje 2015.-2022.

Zakon o zaštiti okoliša (NN 80/13, 153/13, 78/15 i 12/18)

Hrvatska agencija za zaštitu okoliša i prirode: Preglednik registra onečišćavanja okoliša,

<http://roo-preglednik.azo.hr> (pristupljeno 15.04. 2019.)

Zakon o zaštiti zraka (NN 130/11, 47/14, 61/17 i 118/18)

Pravilnik o registru onečišćavanja okoliša (NN 87/2015)

Uredba o razinama onečišćujućih tvari u zraku (NN 117/12, 84/17)

Pravilnika o praćenju kakvoće zraka (NN 79/2017)

Uredbom o određivanju zona i aglomeracija prema razinama onečišćenosti zraka na teritoriju Republike Hrvatske (NN 1/14)

Hrvatska agencija za okoliš i prirodu, Godišnje izvješće o rezultatima praćenja kvalitete zraka na postajama državne mreže za praćenje kvalitete zraka za 2015.godinu:

http://haop.dev.perpetuum.hr/sites/default/files/uploads/dokumenti/011_zrak/Izvjescia/DM_Drzavna_mreza_za_pracenje_kvalitete_zraka_godisnje_izvjesce_za_2015.pdf(pristupljeno 15.04.2019.)

Hrvatska agencija za okoliš i prirodu, Godišnje izvješće o rezultatima praćenja kvalitete zraka na postajama državne mreže za praćenje kvalitete zraka za 2016.godinu:

<http://iszz.azo.hr/iskzl/godizvrpt.htm?pid=0&t=1> (pristupljeno 16.04.2019.)

Hrvatska agencija za okoliš i prirodu, Godišnje izvješće o rezultatima praćenja kvalitete zraka na postajama državne mreže za praćenje kvalitete zraka za 2017.godinu

<http://iszz.azo.hr/iskzl/godizvrpt.htm?pid=0&t=1> (pristupljeno 16.04.2019.)

Hrvatska agencija za zaštitu okoliša: Kvaliteta zraka u Republici Hrvatskoj, Pregled prikupljenih podataka

<http://iszz.azo.hr/iskzl/podatak.htm> (pristupljeno 18. svibnja 2019.).

Zakon o vodama (NN 153/09, 63/11, 130/11, 56/13, 14/14 i 46/18)

Odluka o donošenju Plana upravljanja vodnim područjima 2016. - 2021. (NN 66/16)

Plan upravljanja vodnim područjima 2016.- 2021.:

<http://www.voda.hr/sites/default/files/dokumenti/plan.pdf> (pristupljeno 30. ožujka 2018.)

Hrvatske vode, Služba za informiranje: Izvadak iz registra vodnih tijela Plan upravljanja vodnim područjima za razdoblje od 2016 – 2021 (Vodna tijela i stanje vodnih tijela na području Općine Jelenje, karte opasnosti od poplava i rizika od poplava na području Općine Jelenje) (dostava podataka)

Uredba o standardu kakvoće voda (NN 73/13, 151/14, 78/15 i 61/16)

Pravilnik o uvjetima za utvrđivanje zona sanitarne zaštite izvorišta (NN 66/2011, 47/2013)

Odluka o određivanju područja voda pogodnih za život slatkovodnih riba (NN 33/2011)

Odluka o određivanju ranjivih područja u Republici Hrvatskoj (NN 130/2012)

Odluka o određivanju osjetljivih područja (NN 81/2010, 141/2015)

Općina Jelenje: Izvješće o provedbi plana gospodarenja otpadom 2018. godini , Dražice, ožujak 2019. godine

DLS (2016): Plan gospodarenja otpadom općine Jelenje za razdoblje od 2016. – 2022. godine: <https://www.jelenje.hr/attachments/article/564/Plan%20gospodarenja%20otpadom%202016-2022.pdf> (pristupljeno 16.04.2018.)

Plan gospodarenja otpadom RH za razdoblje od 2017. – 2022. godine

Statistički ljetopis RH, DZS, 2017. g.

Plan sanacije otpadom onečišćenog tla i neuređenih odlagališta Primorsko – goranske županije (SN PGŽ 34/04).

Glavni provedbeni plan obrane od poplava:

http://www.voda.hr/sites/default/files/clanak/glavni_provedbeni_plan_obrane_od_poplava_1.3.2_018.pdf (pristupljeno 12.05.2019.)

Hrvatske vode, Centar obrane od poplava - Sektor E: Izvješće o poplavama na području Općine Jelenje u razdoblju 2015.- 2018. godine, 10. svibnja 2019.

Zapisnik o obilasku lokaliteta na području Općine Jelenje koji učestalo poplavljuju i na kojima se javlja nestabilnost terena, 21. i 27. srpnja 2017. s prijedlogom mjera za zaštitu od štetnog djelovanja voda (prisutni : predstavnici Općine Jelenje, JU Priroda, Vodogradnja d.o.o., ŠRD Rječina)

Benac, Č. (2000): Prostorni plan Primorsko-goranske županije: inženjerskogeološke podloge.

Herak, M. (2012): Karta potresnih područja Republike Hrvatske u mjerilu 1:800.000 (poredbeno vršno ubrzanje tla agR tipa A s vjerojatnosti premašaja 10 % u 50 godina za povratno razdoblje 95 godina). Prirodoslovno-matematički fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Geofizički odsjek.

Herak, M. (2012): Karta potresnih područja Republike Hrvatske u mjerilu 1:800.000 (poredbeno vršno ubrzanje tla tipa A s vjerojatnosti premašaja 10 % u 50 godina za povratno razdoblje 475 godina). Prirodoslovno-matematički fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Geofizički odsjek.

Lajić, I., Klempić Bogadi, S., (2012): Migracijska komponenta u suvremenome demografskom razvoju Rijeke i priobalja Primorsko-goranske županije, *Migracijske i etničke teme* 28 (2), 165-18

POPIS SLIKA

Slika 1. Hipsometrijska obilježja Općine Jelenje.....	7
Slika 2. Korištenje i namjena površina; zaštitaprirodne baštine; korištenje voda	10
Slika 3. Konurbacija Dražice-Podhum	21
Slika 4. Konurbacija Ratulje-Lubarska-Martinovo selo i konurbacija Brnelići-Milaši.....	22
Slika 5. Konurbacija Jelenje-Lukeži-Ratulje	23
Slika 6. Izvod iz PPU Općine Jelenje s ucrtanom prometnicom; Izvod iz PPU Općine Čavle	27
Slika 7. Građevinska područja poslovne namjene	28
Slika 8. Građevinska područja ugostiteljsko-turističke namjene	30
Slika 9. Građevinsko područje sportsko-rekreacijske namjene golf-Dubina.....	31
Slika 10. Izdvojeno građevinsko područje groblja u Jelenju	32
Slika 11. Područja i postaje za praćenje kakvoće zraka:aglomeracija H3 Lika, Gorski kotar i Primorje te postaja H3 Parg	84
Slika 12. Napušteno eksploatacijsko polje Dubina -retencija stvorena iskopom šljunka, još uvijek ilegalno odlagalište otpada	89
Slika 13. Lokalitet na prostoru bivše šljunčare	Slika 14. Ozelenjivanje prostora bivše šljunčare
Dubina Dubina na kojem je otpad uklonjen i djelomično zatrpan	prirodnim putem.....
.....	93
Slika 15. Karta opasnosti od poplava na području Općine Jelenje.....	95
Slika 16. Rječina-Martinovo selo 06. 11. 2016.....	97
Slika 17. Aktivirano klizište u selu Lopača u studenom 2016.	98
Slika 18. Obveza izrade UPU-a	119

POPIS TABLICA

<i>Tabela 1.</i> Iskaz prostornih pokazatelja za namjenu površina	20
<i>Tabela 2.</i> Površine građevinskih područja naselja.....	24
<i>Tabela 3.</i> Građevinska područja poslovne namjene	26
<i>Tabela 4.</i> Građevinska područja ugostiteljsko-turističke namjene.....	29
<i>Tabela 5.</i> Građevinsko područje sportsko-rekreacijske namjene	31
<i>Tabela 6.</i> Ostala građevinska područja	32
<i>Tabela 7.</i> Gustoća naseljenosti	34
<i>Tabela 8.</i> Gustoća stanovanja	35
<i>Tabela 9.</i> Ostvarenost središnjih funkcija na području općine Jelenje.....	36
<i>Tabela 10.</i> Kretanje broja stanovnika naselja Općine Jelenje od 2001. do 2011. godine.....	37
<i>Tabela 11.</i> Sastavnice kretanja i procjena ukupnog broja stanovnika Općine Jelenje u razdoblju od 01. 04. 2011. do 31. 12. 2018.	38
<i>Tabela 12.</i> Sastavnice kretanja i procjena ukupnog broja stanovnika naselja Općine Jelenje u razdoblju od 1. 04. 2011. do 31. 12. 2017.	40
<i>Tabela 13.</i> Odabrani pokazatelji biološkog sastava stanovništva Općine Jelenje 2011. godine	41
<i>Tabela 14.</i> Broj učenika	43
<i>Tabela 15.</i> Zaposleni u pravnim osobama, stanje 31. ožujka, 2013.-2017.	46
<i>Tabela 16.</i> Kretanje broja zaposlenih prema vrsti zaposlenja 2015.-2018., Općina Jelenje	47
<i>Tabela 17.</i> Kretanje broja osiguranika prema vrsti zaposlenja, 31.12. 2018.	47
<i>Tabela 18.</i> Osnovni financijski rezultati poslovanja poduzetnika po djelatnostima, 2015. i 2018. godina (iznosi u 000).....	51
<i>Tabela 19.</i> Ukupni rezultati poslovanja trgovačkih društava na području Općine Jelenje od 2015. do 2018. (iznosi u 000,prosječne plaće u kn)	52
<i>Tabela 20.</i> Glavni financijski pokazatelji ostvareni u djelatnosti C u razdoblju od 2015. do 2018. godine (iznosi u 000, prosječne plaće u kn).....	53
<i>Tabela 21.</i> Glavni financijski pokazatelji ostvareni u djelatnosti G u razdoblju od 2015. do 2018. godine (iznosi u000, prosječne plaće u kn).....	54
<i>Tabela 22.</i> Glavni financijski pokazatelji ostvareni u djelatnosti F u razdoblju od 2015. do 2018. godine (iznosi u 000,prosječne plaće u kn).....	55

<i>Tabela 23.</i> Glavni financijski pokazatelji ostvareni u djelatnosti H u razdoblju od 2015. do 2018. godine (iznosi u 000, prosječne plaće u kn).....	56
<i>Tabela 24.</i> Glavni financijski pokazatelji ostvareni u djelatnosti M u razdoblju od 2015. do 2018. godine (iznosi u 000, prosječne plaće u kn).....	57
<i>Tabela 25.</i> Broj ostvarenih dolazaka i noćenja na području općine Jelenje u razdoblju 2015.-2018.	58
<i>Tabela 26.</i> Broj postelja na području općine Jelenje, 2015.-2018.	59
<i>Tabela 27.</i> Područja ugostiteljsko turističke namjene, Općina Jelenje	60
<i>Tabela 28.</i> Zaposleni u obrtu i djelatnostima slobodnih profesija Primorsko-goranska županija, prema spolu i NKD-u 2007., razdoblje 2015.-2018. (stanje prosinac).....	61
<i>Tabela 29.</i> Broj obrtnika na području općine Jelenje po djelatnostima u razdoblju od 2012. do 2017.....	62
<i>Tabela 30.</i> Pokazatelji društveno-gospodarskog razvoja na razini odabranih JLS PGŽ, 2014.-2016.	62
<i>Tabela 31.</i> Broj zaposlenih u Općini Jelenje	63
<i>Tabela 32.</i> Prihodi proračuna Općine Jelenje u razdoblju od 2015. do 2018. godine.....	64
<i>Tabela 33.</i> Struktura prihoda poslovanja Općine Jelenje po godinama.....	64
<i>Tabela 34.</i> Rashodi proračuna Općine Jelenje u razdoblju od 2015. do 2018.....	64
<i>Tabela 35.</i> Struktura rashoda poslovanja Općine Jelenje po godinama	65
<i>Tabela 36.</i> Javne ceste na području općine Jelenje.....	66
<i>Tabela 37.</i> Kapacitet javnih parkirališta Općine Jelenje.....	69
<i>Tabela 38.</i> Linije i trase javnog gradskog prijevoza na području općine Jelenje.....	70
<i>Tabela 39.</i> Popis baznih postaja i antenskih prihvata zarazdoblje od 2015. do 2018. godine	70
<i>Tabela 40.</i> Postotak priključenosti na širokopojasnu mrežu Općine Jelenje	71
<i>Tabela 41.</i> Duljine i udjeli elektroenergetskih vodova	72
<i>Tabela 42.</i> Podaci o potrošnji i karakteristikama vodoopskrbne mreže.....	73
<i>Tabela 43.</i> Popunjenost grobnih mjesta.....	75
<i>Tabela 44.</i> Kategorizacija kvalitete zraka na postaji H3 Parg.....	84
<i>Tabela 45.</i> Karakteristike i stanje površinskih vodnih tijela na području Općine Jelenje	87
<i>Tabela 46.</i> Osnovne karakteristike grupiranog vodnog tijela Rijeka-Bakar.....	90
<i>Tabela 47.</i> Stanje tijela podzemnih voda na području Općine Jelenje	90
<i>Tabela 48.</i> Prostorni planovi na snazi ili u izradi za vrijeme od 2015. do 2018. god.	104

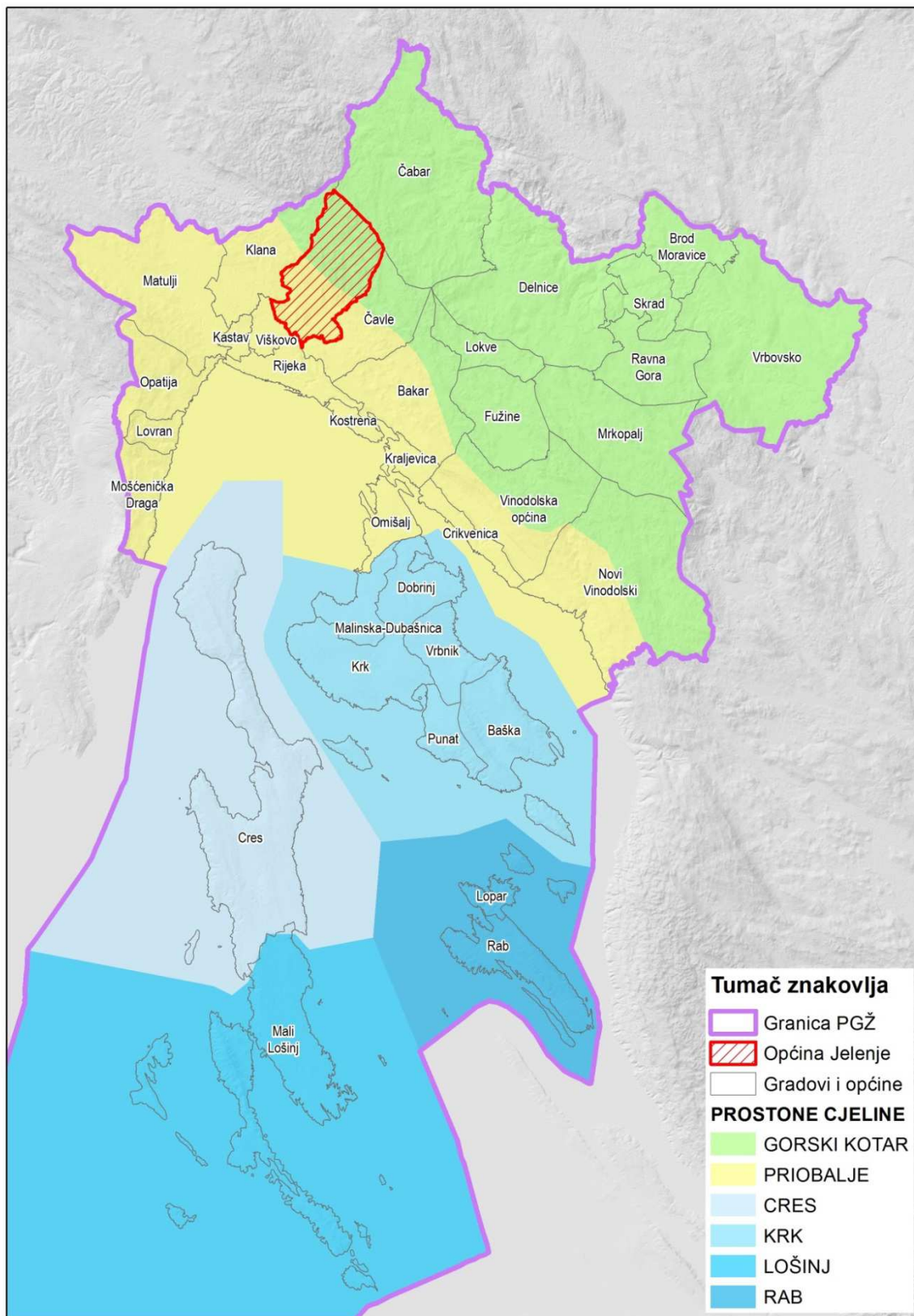
<i>Tabela 49.</i> Popis donesenih Izvješća o stanju u prostoru i Programa mjera za unapređenje stanja u prostoru	106
<i>Tabela 50.</i> Statistika akata iz prostornog uređenja i građenja po godinama (od 1.1. 2015. do 31.12.2018.).....	108
<i>Tabela 51.</i> Statistika predmeta od 1.1. 2015. do 31. 12. 2018. izdavanje rješenja o izvedenom stanju	110

POPIS GRAFIKONA

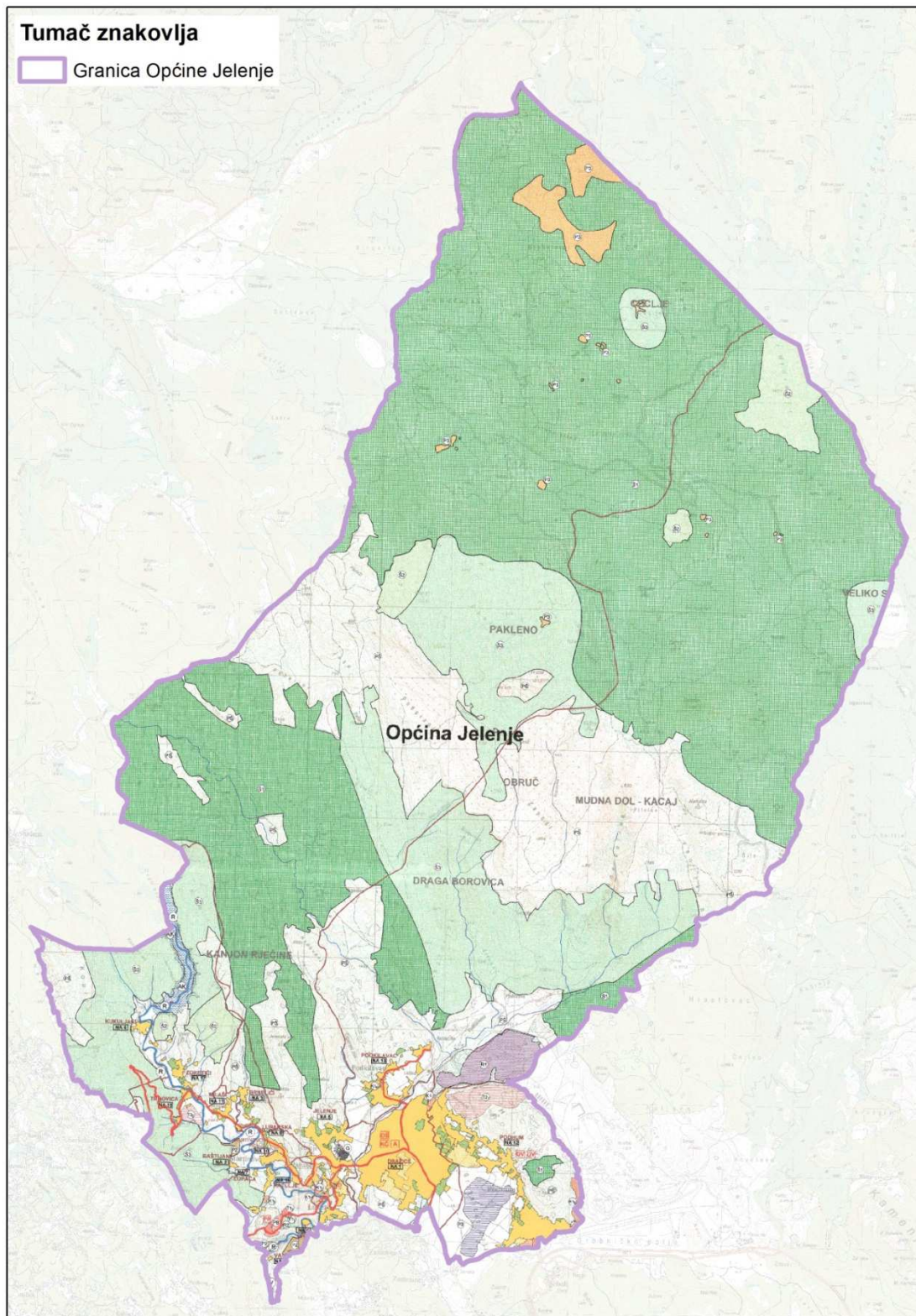
<i>Grafikon 1.</i> Aktivno stanovništvo Općine Jelenje koje obavlja zanimanje i dnevno migrira na rad prema mjestu rada 2011. godine	40
<i>Grafikon 2.</i> Dobno-spolni sastav stanovništva Općine Jelenje 2011. godine.....	42
<i>Grafikon 3.</i> Kretanje broja nezaposlenih osoba u Općini Jelenje u razdoblju od 2015.-2018.	48
<i>Grafikon 4.</i> Dobna struktura nezaposlenih osoba u Općini Jelenje, 2018. (%)	49
<i>Grafikon 5.</i> Nezaposleni prema razini obrazovanja u Općini Jelenje, 2018. godina	49
<i>Grafikon 6.</i> Nezaposleni prema razini obrazovanja u Općini Jelenje od 2015. do 2018.	50
<i>Grafikon 7.</i> Struktura ukupnih prihoda poduzetnika prema područjima djelatnosti NKD-a, Jelenje, 2018.	50
<i>Grafikon 8.</i> Kretanje broja soba i apartmana na području općine Jelenje, 2015.-2018.....	58
<i>Grafikon 9.</i> Struktura obrtnika po cehovima, Općina Jelenje, 2015.-2018.....	61
<i>Grafikon 10.</i> Udio pojedine ceste u prometnoj mreži općine Jelenje	68
<i>Grafikon 11.</i> Prikupljene količine miješanog komunalnog, biorazgradivog te glomaznog otpada ..	76
<i>Grafikon 12.</i> Prikupljena količina reciklabilnog otpada i njegova struktura	76

KARTOGRAMI

Kartogram 1. Položaj Općine Jelenje u Primorsko-goranskoj županiji

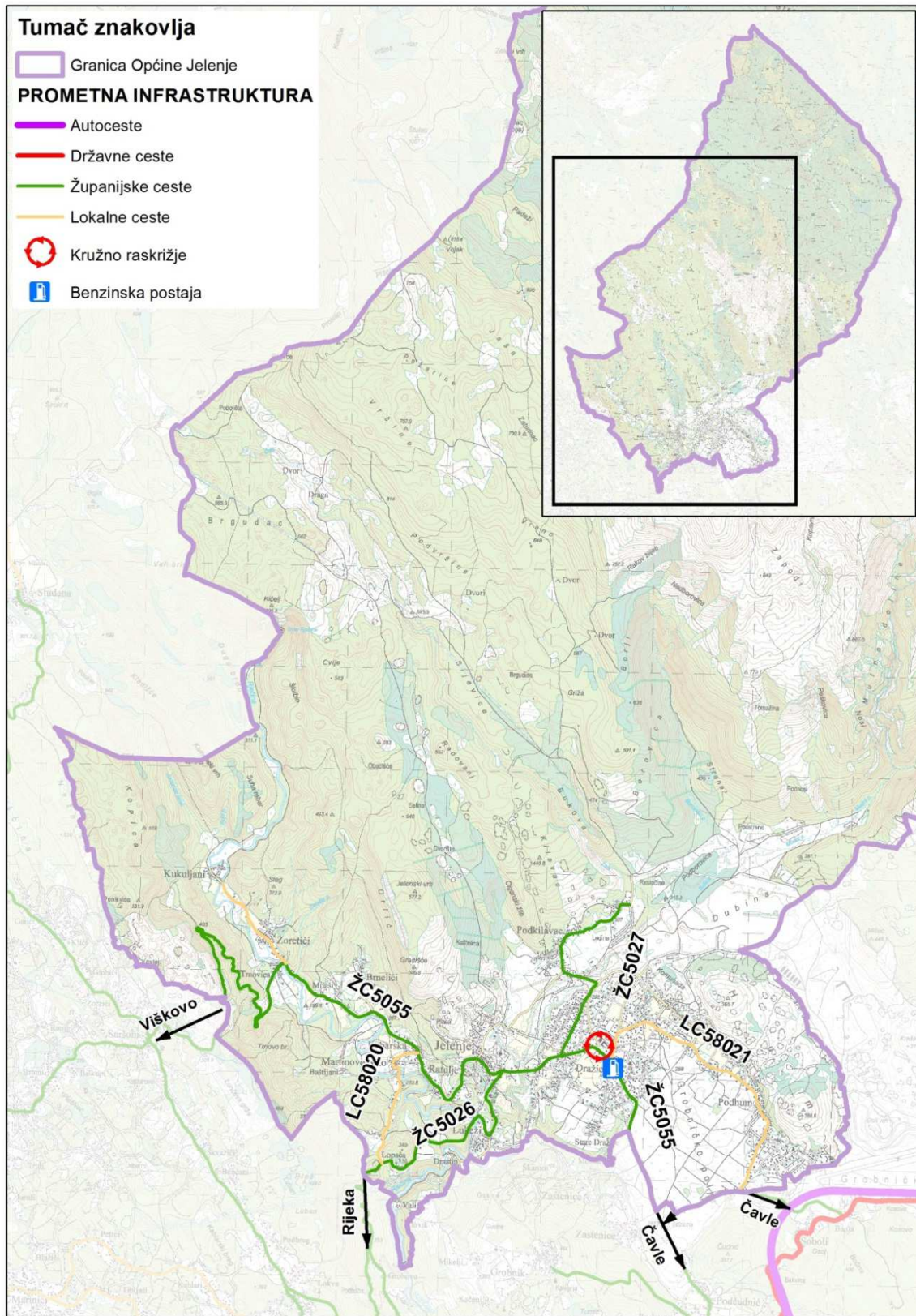

Kartogram 2. Struktura i namjena površina

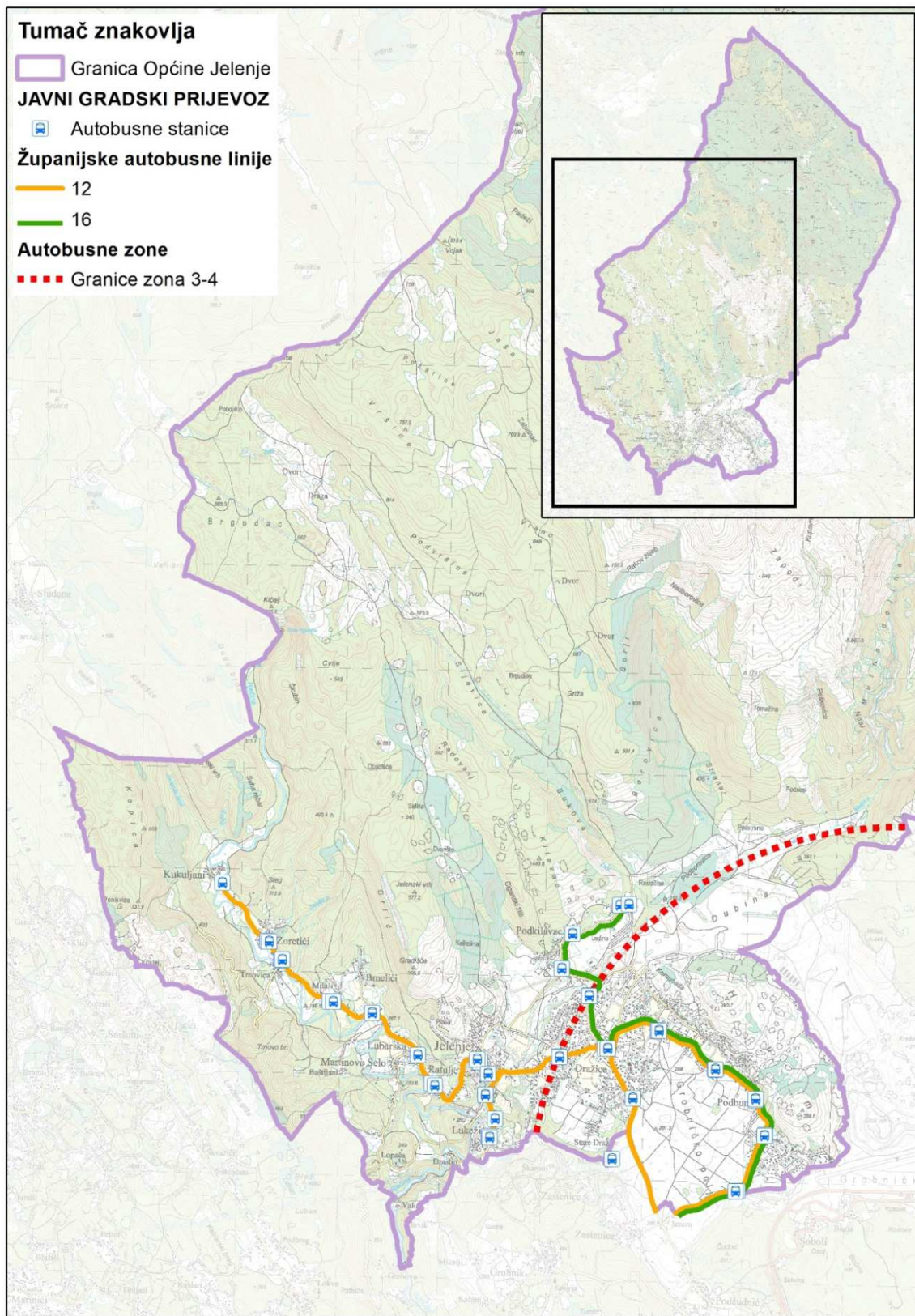

Izvor: III. Izmjena i dopuna PPU Općine Jelenje (SN OJ 14/18)

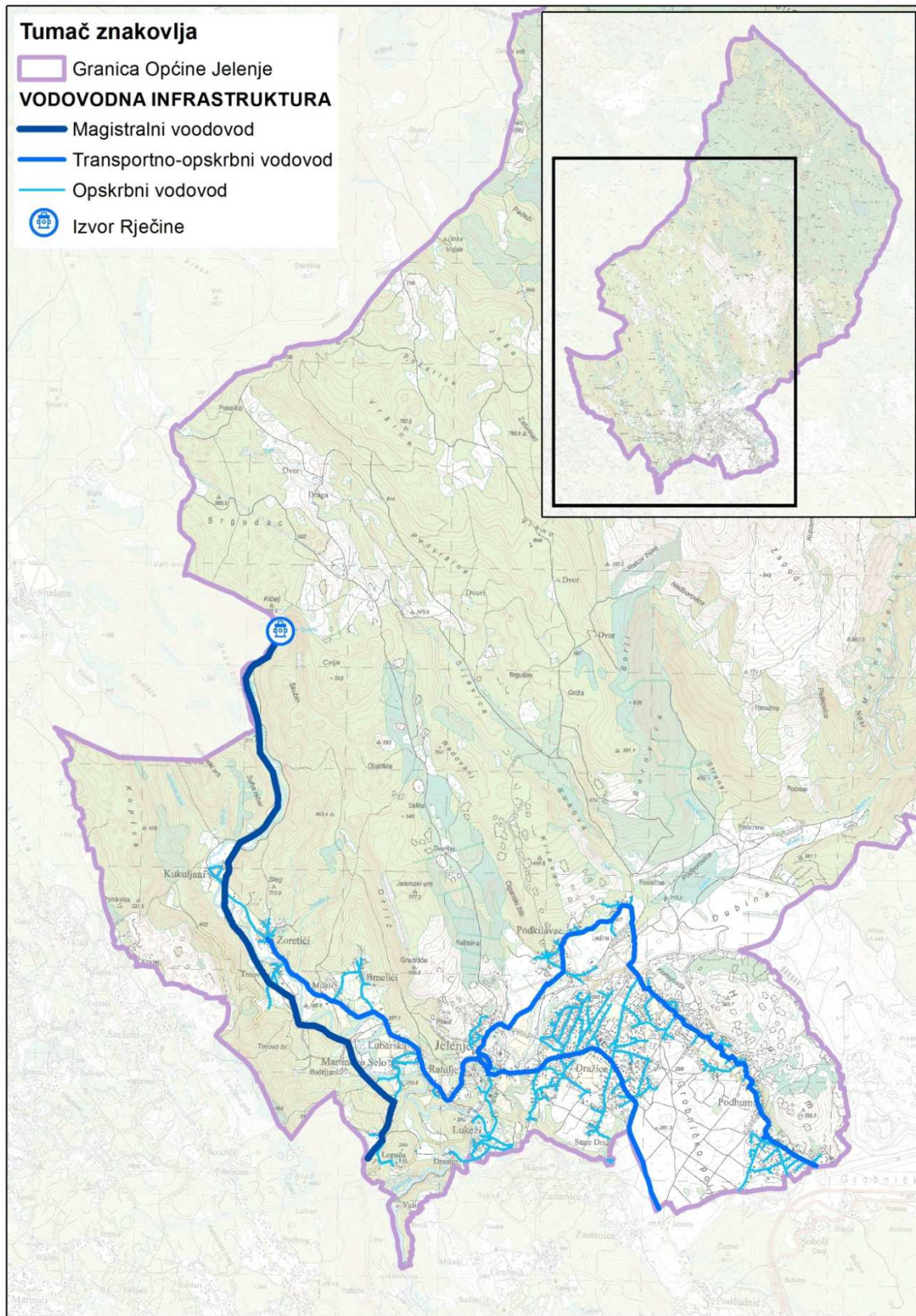
Kartogram 3. Prometna infrastruktura

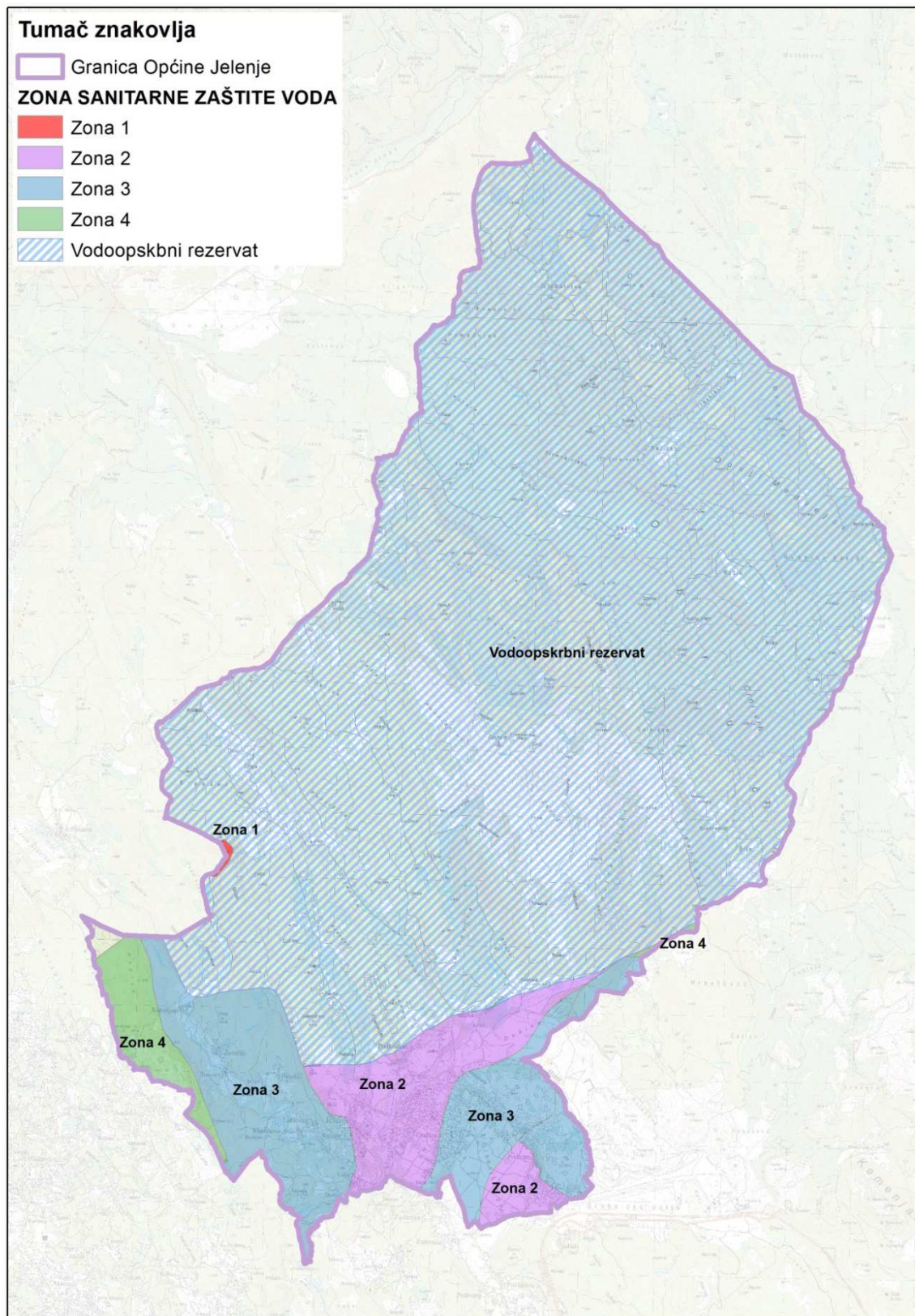
Kartogram 4. Javni prijevoz

Kartogram 5. Opskrba vodom

Kartogram 6. Zone sanitarne zaštite izvorišta vode za piće

Kartogram 7. Područje ekološke mreže NATURA 2000

